Labsii Qaamolee Raawwachiiftuu Mootummaa Naannoo Oromiyaa Irra Deebiidhaan Gurmeessuu, Aangoofi Hojii Isaanii Murteessuuf Qophaa'e, Labsii Lakkoofsa 242/2014

Gahumsaa fi bu'aa qabeessummaa qaamolee raawwachiiftuu mootummaa naannichaa sakatta'uun akkaataa imaammata, tarsiimoo fi karoora mootummaa galmaan gahuu fi sadarkaa fedhii ummata naannichaa dabalaa dhufeen walsimuu danda'uun irra deebiin gurmeessuu fi aangoofi hojii isaanii murteessuun barbaachisaa waan ta'eef;

Kenniinsi tajaajilaa si'oomina, saffina, qulqullina qabuufi dhaqqabamaa ta'e diriirsuun itti quufinsaafi amantaa ummanni mootummaa irratti qabu dabaluun barbaachisaa ta'ee waan argameef;

Hooggansa qabeenya naannichaa haala tarsimaa'aa ta'een hoogganuufi bu'aa barbaadamu fiduu danda'aniin qaamolee raawwachiiftuu mootummaa naannichaa irra deebiidhaan gurmeessuu, aangoofi hojii isaanii murteessuun barbaachisaa ta'ee waan argameef;

Walirra bu'iinsa, walitti bu'iinsaa fi iftoomina dhabuu aangoo fi hojii manneen hojii mootummaa Labsii hojiirra ture keessatti mul'atu furuuf Labsicha fooyyessuun barbaachisaa ta'ee waan argameef;

Akkaataa Heera Mootummaa Naannoo Oromiyaa Fooyya'ee Bahe Labsii Lakkoofsa 46/1994 Keewwata 49 (3) (a) tiin kan kanatti aanu labsameera.

Kutaa Tokko
Tumaalee Waliigalaa

1. **Mata Duree Gabaabaa**
   Labsiin kun **"Labsii Qaamolee Raawwachiiftuu Mootummaa Naannoo Oromiyaa Lakkoofsa 242/2014"** jedhamee waamamuu ni danda'a.
2. **Hiika**
   Akkaataan jechichaa hiika biroo kan kennisiisuuf yoo ta'e malee, Labsii kana keessatti:
   1) **"Beeyilada"** jechuun horii gaanfaa, hoolaa, re'ee, gaala, lukkuu, farda, harree, gaangee, qurxummii, booyyee, kanniisa, akkasumas beeyiladoota biroo fuulduratti "beeyilada" jedhamuun seeraan moggaafaman ni dabalata.
   2) **"Bidiruu"** jechuun meeshaa tajaajila geejjibaaf oolu humna mootoraan, qilleensaan yookiin humna namaatiin bishaan irra socho'u ta'ee, meeshaalee bifa aadaatiin oomishamanii bishaan irra socho'an hin dabalatu.

3) **“Bulchiinsa Iskiimii”** jechuun iskiimota bishaan dhugaatiifi jallisii sadarkaa adda addaatti ijaarsi isaanii xumuraman akka eegaman gochuu, hordofuu, kunuunsuufi bulchuudhaan haala ittifufiinsa qabuun tajaajilli bishaan dhugaatiifi jallisii akka kennamu taasisuu jechuudha.
4) **“Bulchiinsa Lafaa”** jechuun sirna qabiyyee lafaa irratti wabiin ittiin kennamu, karoorri itti fayyadama lafaa itti raawwatamu, walitti bu’iinsi itti fayyadamtoota lafaa gidduutti ka’u kan ittiin hiikamu, mirgaafi dirqamni itti fayyadamaa lafaa kan ittiin raawwatamu, ragaan lafaa abbaa qabiyyee kan ittiin walitti qabamuufi xiinxalamee itti fayyadamtootaaf akka gahu kan ittiin taasifamu jechuudha.
5) **“Bulchiinsa Magaalaa”** jechuun seeraan yookiin bakka bu’ummaan qaama mootummaa dhimmi ilaallatuun magaalaa bulchuuf qaama aangoofi hojiin kennameefii caaseffame jechuudha.
6) **“Caffee”** jechuun bu’uura Heera Mootummaa Keewwata 46 (1) tiin kan hundeeffameefi qaama seera baasaafi abbaa aangoo olaanaa naannichaa jechuudha.
7) **“Daandii Hawaasaa”** jechuun daandii hirmaannaa hawaasaatiin, bulchiinsi Aanaa maallaqaafi humna isaatiin yookiin gargaarsaan kan ijaare, suphe, sadarkaa isaatti kan ijaaramu yookiin suphamu jechuudha.
8) **“Daandii”** jechuun daandii qaama mootummaa federaalaa aangoo qabuun yookiin Biiroo Daandii fi Loojistiksiitiin Oromiyaatiin sadarkaafi gosti tajaajilaa murtaa’eef jechuudha.
9) **“Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa”** jechuun dhaabbilee misoomaa guutummaan yookiin gartokkeen mootummaadhaan hundeeffamanii hojii oomishaa, raabsaa, ijaarsaafi kenna tajaajilaa yookiin hojiiwwan misooma diinagdeefi daldalaa biroo waliin walqabatan irratti bobba’an jechuudha.
10) **“Eegumsa Naannoo”** jechuun qabeenya naannoo kamiyyuu osoo miidhaan irra hin gahin, hin faalaminiifi hin xuraa’in kunuunfamee haala itti fufiinsa qabuun akka faayidaa kennu to’achuu jechuudha.
11) **“Gamoo”** jechuun ijaarsa darbiifi darbii ala ta’an kan dabalatu ta’ee, gamoowwan gurguddaa qabeenya mootummaa naannichaa ta’aniifi kanneen mana qopheessaatiin hin bulle jechuudha.
12) **“Geejjiba”** jechuun meeshaalee tajaajila geejjibaatiif oolanitti fayyadamuun tajaajila geejjibaa daandii lafaa, bishaanii fi qilleensa irratti tajaajila deddeebisa namaa yookiin fe’iinsaa kennamu jechuudha.

13) **"Godambaa"** jechuun meeshaaleen hambaa aadaafi seenaa ummata Oromoo calaqqisiisan yookiin akka barbaachisaa ta'etti dabalataan meeshaaleen sabaafi sablammii biyyattii walitti qabuun daawwannaa ummataaf dhiyeessuu jechuudha.

14) **"Haddaarsa"** jechuun kuusaalee manneen hojii mootummaa yookiin namoonni dhuunfaa yeroo hojii isaanii raawwatan uuman ta'ee sochiin bulchiinsa qaama isaan uume erga dhaabbateen booda akka madda ragaatti faayidaa inni qabuun filatamee qabiyyeen isaa osoo hin jijjiiramne dhaabbiidhaan akka eegamuufi kunuunfamu barreeffama xabboonis ta'ee jalteenyaan kaartaafi giraafiiksiin kan ibsame yookiin sagaleefi fakkiin yookiin dookumantiifi kanaan kan walfakkaatu biroo jechuudha.

15) **"Hawaasa Misoomaaf Kaafamu"** jechuun baadiyyaattis ta'ee magaalaatti hawaasa sababa misoomaatiin qabiyyee lafaa isaa irraa akkaataa seeraatiin kaafamu jechuudha.

16) **"Heera Mootummaa"** jechuun Heera Mootummaa Naannoo Oromiyaa Fooyya'ee Bahe Labsii Lakkoofsa 46/1994 jechuudha.

17) **"Itti Fayyadama Lafaa"** jechuun lafa kunuunsuudhaan haala itti fufiinsa qabuun faayidaa ol'aanaadhaaf akka oolu sirna ittiin taasifamu jechuudha.

18) **"Kaadaastara"** jechuun sirna qabiyyeen lafaafi qabeenyi dhaabbataan lafaan walqabtee jiru ittiin galmaa'uufi beekamuuf ragaa qophaa'u jechuudha.

19) **"Karoora Itti Fayyadama Lafaa"** jechuun ragaa haala lafaa mul'atu, diinagdeefi hawaasummaa irratti bu'uureffachuudhaan lafa faayidaa adda addaa kennu keessaa lafaafi Naannoo irratti dhiibbaafi miidhaa osoo hin dhaqqabsiisin faayidaa diinagdee ol'aanaatiif akka oolu kan ittiin murtaa'uufi hojiirra kan itti oolu sirna hojii jechuudha.

20) **"Lafa Magaalaa"** jechuun lafa daangaa bulchiinsa magaalaa keessatti argamu jechuudha.

21) **"Lafa Baadiyyaa"** jechuun lafa baadiyyaa daangaa bulchiinsa magaalaatiin alatti argamu jechuudha.

22) **"Lafaafi Qabeenya Lafaan Walqabate"** jechuun lafaafi qabeenya hin sochoone kan lafaan walqabatu jechuudha.

23) **"Loojistiksii"** jechuun sirna omishni qonnaa fi waarshaa iddoo itti oomishame irraa gara gabaatti itti dhiyaatu jechuudha.

24) **"Maastar Pilaanii Itti Fayyadama Lafaa"** jechuun itti fayyadama lafaa gadi fageenyaan qophaa'uuf bu'uura kan ta'e itti fayyadama lafaa gurguddaa addaan baasuun ragaa agarsiisu jechuudha.

25) **"Mana Maree Bulchiinsa Godinaa, Magaalaa, Aanaa yookiin Gandaa"** jechuun qaama raawwachiiftuu olaanaa sadarkaa Godinaa, Magaalaa, Aanaafi Gandaatti hundeeffame jechuudha.

26) **"Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa"** jechuun qaama raawwachiiftuu ol'aanaa Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa jechuudha.

27) **"Mana Maree"** jechuun sadarkaa Aanaa, Gandaatiifi Magaalotaatti filannoo ummataatiin qaama bakka bu'aa ummataa ta'ee hundeeffame jechuudha.

28) **"Misooma Jallisii"** jechuun bishaan lafa irraa yookiin bishaan lafa jalaa yookiin lachuun teknolojiiwwan adda addaa fayyadamuudhaan misooma qonnaa jallisiin misoomu babal'isuu jechuudha.

29) **"Mootummaa"** jechuun Mootummaa Naannoo Oromiyaa ti.

30) **"Naannoo"** jechuun lafa, qilleensa, haala qilleensaa, bishaan, sagalee, foolii, dhandhama, haala hawaasummaa, miidhagina uumamaa namaan fooyya'e yookiin jijjiiramee kan jiru hunda ta'ee namaafi kan biroo bakka waliin jiraatan jechuudha.

31) **"Odiitii Naannoo"** jechuun sirna warshaaleefi dhaabbileen misoomaa seerotaafi sadarkaa eegumsa naannoo eeguun adeeman, haala qabiinsa meeshaalee oomishaa, keemikaalotaafi gataa, ga'umsa raawwii meeshaalee oomishaa, itti fayyadama qabeen-yaafi dhiibbaan Naannoo ittiin gamaaggamamu jechuudha.

32) **"Pilaanii Magaalaa"** jechuun qaama aangoo qabuun kan ragga'eefi seeraan raawwatiinsa kan qabu pilaanii caaseffama magaalaa, pilaanii misooma qe'ee yookiin pilaanii bu'uuraa ta'ee, ibsa barreeffamaa pilaanii waliin jiru ni dabalata.

33) **"Pirezidaantii"** jechuun Pirezidaantii Mootummaa Naannoo Oromiyaati.

34) **"Qabeenya Bishaanii"** jechuun bishaan lafa jalaa fi bishaan lafa irraa kan akka burqaa, yaatuu lagaa, laga fi haroo uumamaa fi haroo nam-tolchee jechuu dha.

35) **"Sababa Misoomaaf Kaafamuu"** jechuun sababa pirojektoota investimantii seektara dhuunfaa, babal'inaa fi haaroomsa magaalaa, pirojektoota jaarmiyaalee ummataa fi miti mootummaa, pirojektoota mootummaa Naannichaa fi mootummmaa Fedaraalaatiin hojjatamaniin kaafamuu ta'ee, pirojeektoota biroo hayyama mootummaatiin hojjataman ni dabalata.

3. Ibsa Koornayaa

Labsii kana keessatti jechi koornayaa dhiiraatiin ibsame kan dubartiis ni dabalata.

4. Gurmaa'ina

1) Imaammata, tarsiimoofi seerota mootummaan baasu kan hojiirra oolchuufi hojiiwwan bulchiinsaa kan raawwatu, qaamni raawwachiiftuu mootummaa naannichaa gurmaa'ina armaan gadii ni qabaata:
   (a) Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa;
   (b) Waajjira Pirezidaantii Mootummaa Naannichaa;
   (c) Biirooleefi Manneen Hojii biroo;
   (d) Mana Maree Bulchiinsaa Godinaa;
   (e) Mana Maree Bulchiinsaa Magaalaa;
   (f) Mana Maree Bulchiinsaa Aanaa; fi
   (g) Mana Maree Bulchiinsaa Gandaa.
2) Qaamni raawwachiiftuu akkaataa gosaafi baay'ina hojii isaaniitiin manneen hojii, dameewwaniifi adeemsota hojii adda addaa qabaachuu ni danda'u.
3) Keewwata kana Keewwata Xiqqaa 2 jalatti kan tumame akkuma eegametti ta'ee, qaamoleen raawwachiiftuu hojii walfakkaatu kan raawwatan yoo ta'e hojjattoota deeggarsaafi tajaajila adda addaa waliin fayyadamuu ni danda'u. Raawwiin isaa Dambii Manni Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa baasuun kan murtaa'u ta'a.

5. Muudama Hooggantootaafi Itti Aantotaa

1) Hooggantoonni qaama raawwachiiftuu miseensa Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa ta'an Pirezidaantiin dhiyaatanii Caffeedhaan kan muudaman ta'a.
2) Hooggantoota Itti Aantonni qaama raawwaachiiftuu miseensa Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa Pirezidaantiin dhiyaatanii Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiin kan muudaman ta'a.
3) Hooggantoonniifi Itti aantotnni qaamolee raawwachiiftuu miseensa Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa hin taane Pirezidaantiin kan muudaman ta'a.

Kutaa Lama

Aangoo, Hojiifi Itti Waamama Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa, Pirezidaantiifi Itti Aanaa Pirezidaantii

6. Aangoo, Hojiifi Itti Waamamaafi Itti Gaafatamummaa Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa

1) Manni Marichaa aangoofi hojii Heera Mootummaa keewwata 55 jalatti tumame kan qabaatu ta'ee, hojimaanni isaa dambii Manni Marichaa baasuun kan murtaa'u ta'a.
2) Itti waamamni Mana Marichaa Caffeefi Pirezidaantiif ta'a.

3) Miseensonni Mana Marichaa sadarkaa kamittuu argaman miseensummaa isaaniitiin murtee kennaniif ittigaafatamummaa waliinii ni qabaatu.

7. Miseensota Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa

1) Manni Marichaa miseensota armaan gadii ni qabaata:
   (a) Pirezidaantii;
   (b) Itti Aanaa Pirezidaantii;
   (c) Muudamtoota Sadarkaa Itti Aanaa Pirezidaantitti kilaastara hoogganan;
   (d) Hooggantoota Manneen Hojii Labsii kana keewwata 12 (1-24) jalatti tarreeffaman; fi
2) Keewwata kana Keewwata Xiqqaa 1 (a - d) jalatti kan tumame jiraatuyyuu, Manni Marichaa baay'ina miseensota isaa akkaataa barbaachisummaa isaatti dabaluu yookiin hir'isuu ni danda'a.

8. Sirna Walgahii Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa

1) Manni Marichaa walgahii idileefi akkaataa barbaachisummaa isaatti walgahii ariifachiisaa ni qabaata.
2) Walgahichi guutuu kan ta'u miseensota Mana Marichaa keessaa harka walakkaa ol yoo argamaniidha.
3) Murtiin darbu sagalee caalmaadhaan ta'ee sagaleen walqixa yoo ta'e, yaadni Pirezidaantiidhaan deeggarame murtee Mana Marichaa ta'a.
4) Keewwata kana Keewwata Xiqqaa (1 - 3) jalatti kan tumame akkuma eegametti ta'ee, sirni walgahii Mana Marichaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a.

9. Koreewwan Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa

1) Manni Marichaa aangoofi hojii isaa sirnaan bahuu kan isa dandeessisu akkaataa barbaachisummaa isaatti koreewwan adda addaa hundeessuu ni danda'a.
2) Aangoofi hojiin korichaa Dambii Manni Marichaa baasuun kan murtaa'u ta'a.

10. Aangoofi Hojii Pirezidaantii

Aangoofi hojiin Heera Mootummaa Keewwata 57 jalatti kennameef akkuma eegametti ta'ee, Pirezidaantichi:

1) Hoogganaa ol'aanaa qaama raawwachiiftuu naannichaa ta'ee Labsii kanaafi seerota biraatiin dhimmoota ibsaman kamiyyuu irratti naannicha ni hooggana; bakka ni bu'a; fi
2) Walgahii Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa ni gaggeessa; ni hooggana.

11. Aangoofi Hojii Itti Aanaa Pirezidaantii

Aangoofi hojiin Heera Mootummaa Keewwata 58 jalatti kennameef akkuma eegametti ta'ee, Itti Aanaa Pirezidaantiin hojiiwwan biroo Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaafi Pirezidaantiin kennamaniif ni raawwata.

Kutaa Sadii

Hundeeffamaa fi Itti Waamama Manneen Hojii

12. Hundeeffama

Qaamoleen Raawwachiiftuu Mootummaa Naannichaa kanatti aanan Labsii kanaan irra deebiin hundeeffamaniiru:

1) Waajjira Pirezidaantii;
2) Biiroo Abbaa Alangaa Waliigalaa;
3) Biiroo Qonnaa;
4) Biiroo Misooma Magaalaafi Manneenii;
5) Biiroo Maallaqaa;
6) Biiroo Pabliik Sarviisii fi Misooma Qabeenya Namaa;
7) Biiroo Barnootaa;
8) Biiroo Fayyaa;
9) Biiroo Bulchiinsaafi Nageenyaa;
10) Biiroo Bishaaniifi Inarjii;
11) Biiroo Lafaa;
12) Biiroo Daandiiwwaniifi Loojistiksii;
13) Biiroo Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa;
14) Biiroo Misooma Jallisiifi Horsiisee Bulaa;
15) Biiroo Carraa Hojii Uumuu fi Ogummaa;
16) Biiroo Kominikeeshinii;
17) Biiroo Daldalaa;
18) Biiroo Dhimma Hojjataafi Hawaasummaa;
19) Biiroo Dhimma Dubartootaafi Daa'immanii;
20) Biiroo Aadaafi Turizimii;
21) Biiroo Investimantii fi Industirii;
22) Biiroo Galiiwwanii;
23) Biiroo Dargaggoo fi Ispoortii;
24) Komishinii Karooraafi Misoomaa;
25) Komishinii Naamusaa fi Farra Malaammaltummaa;
26) Komishinii Hooggansa Sodaa Balaa fi Kaafamtoota Misoomaa;

27) Komishinii Turiizimii;
28) Komishinii Poolisii;
29) Komishinii Manneen Sirreessaa;
30) Abbaa Taayitaa Eegumsa Naannoo;
31) Abbaa Taayitaa Saayinsiifi Teknolojii;
32) Abbaa Taayitaa Konistiraakshinii;
33) Abbaa Taayitaa Misooma Albuudaa;
34) Abbaa Taayitaa To'annoo Galteewwanii fi Oomisha Qonnaa ;
35) Abbaa Taayitaa Zoonii Diinagdee Addaa Gadaa;
36) Ejensii Babal'ina Waldaalee Hojii Gamtaa;
37) Ejensii Geejjibaa;
38) Ejensii Galmeessa Siivilii;
39) Ejensii Bittaa fi Dhabamsiisa Qabeenyaa;
40) Ejensii Mirkaneessa Gahumsa Ogummaa;
41) Yunivarsiitii Naannoo Oromiyaa;
42) Kolleejjii Poolisii Oromiyaa;
43) Inistitiyuutii Leenjii fi Qorannoo Seeraa;
44) Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa;
45) Inistiitiyuutii Pilaanii Magaalotaa;
46) Inistiitiyuutii Qorannoo fi Qo'annoo Oromoo;
47) Oromiyaa Biroodkaastiingi Neetworkii;
48) Waajjira Milishaa; fi
49) Giddugala Aadaa Oromoo.

13. Itti Waamama

1) Itti waamamni Oromiyaa Biroodkaastiingi Neetworkii Caffeef ta'a.
2) Itti waamamni manneen hojii keewwata kana keewwata xiqqaa 1 jalatti ibsameen ala jiran pirezidaantii mootummaa naannichaaf ta'ee, kanneen manneen hojiitiif itti waamamanii fi sirni ittiwaamamaa Dambii bahuun kan tarreeffamu ta'a.

14. Gurmaa'ina Kilaastaraa

Itti waamamni Labsii kana keessatti tumame akkuma eeggametti ta'ee, manneen hojii qaama raawwachiiftuu naannichaa akkaataa qindeessuu fi hoggansa kennuuf mijatutti amala hojii isaanii irratti hundaa'ee kilaastraan kan gurmaa'an ta'a. Halli raawwii isaa

Qajeelfama Manni Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa baasuun kan murtaa'u ta'a.

15. Itti Waamama Manneen Hojii Biroo

Itti waamamni manneen hojii Labsii kun erga ragga'e booda seerota birootiin hundeeffamanii akkaatuma seerota ittiin hundeeffamaniin murtaa'een ta'a.

Kutaa Afur

Aangoofi Hojii Qaamolee Raawwachiiftuu Mootummaa Naannichaa

16. Aangoofi Hojii Waliinii

Qaamni raawwachiiftuu mootummaa naannichaa kamiiyyuu aangoofi hojii waliinii armaan gadii ni qabaata:

1) Aangoofi hojii Labsii kanaan kennamaniif hojiirra oolchuudhaaf kan gargaaran imaammata, tarsiimoo, sagantaaleefi seerota ni burqisiisa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
2) Hojii isaa ilaalchisee yeroo yeroon qorannaafi qo'annoo ni gaggeessa; ragaaleefi istaatistiiksii adda addaa walitti ni qaba; ni qindeessa; ni tamsasa; ni gabaasa;
3) Hojii ijaarsa dandeettii ni raawwata; riifoormiiwwan hojiirra ni oolcha;
4) Karoora hojiifi baajata isaa ni qopheessa; yammuu hayyamamus hojiirra ni oolcha;
5) Gabaasa raawwii hojiifi baajataa qopheessuun qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
6) Akkaataa seeraatiin hojjattoota ni qaxara; ni bulcha; hojiirraa ni gaggeessa;
7) Pirojektoota ijaarsaa isaan ilaallatu irratti dizaayinii ijaarsaa ni qopheessaa; akka qophaa'u ni taasisa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
8) Imaammata, tarsiimoo, seera, sagantaa misoomaafi pirojektota bahan keessatti dubartoonniifi dargaggoonni itti fayyadamtoota ta'uu isaanii ni mirkaneessa; akkasumas, carraa hojii uumuu, dhimma koornayaa, daa'immaniifi dargaggootaa idileessuu qaama hojii isaa taasisuun ni hojjata;
9) Manneen hojiifi waajjiraaleen itti waamamni isaanii isaaf ta'an olaantummaan ni gaggeessa; ni qindeessa; gurmaa'ina, sagantaa hojiifi baajata isaanii qorachuun qaama mootummaa dhimmi ilaalutti akka dhiyaatu ni taasisa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
10) Ittisaafi to'annoo HIV/AIDS ilaalchisee xiyyeeffannaan ni hojjata; akkasumas aangoofi ittigafatamummaa kennameef keessatti miidhamtootni HIV/AIDS fi qaama miidhamtonni itti fayyadamtota qixxeefi hirmaataa guutuu akka ta'an haala ni miijeessa;

11) Sagantaaleefi pirojektoota misoomaa gaggeeffaman keessatti eegumsa naannoo ilaalchisee xiyyeeffannoo addaa ni taasisa;
12) Baajanni mootummaan ramadameefi madda galii kan biroo irraa argame bu'uura seeraafi sirna faayinaansiitiin dhimma ramadameef ooluu isaa ni mirkaneeffata;
13) Haala addaatiin yoo murtaa'e malee, galii keessaafi madda addaa irraa argamu nagahee Biiroon Maallaqaafi Walta'iinsa Diinagdee maxxansiisuun walitti ni qaba;
14) Manneen hojii yookiin dhaabbilee dhuunfaa yookiin namoota hojii gaarii yookiin kalaqii haaraafi fakkeenya ta'uu danda'u hojjataniif badhaasaafi beekamtiin akka kennamu Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; haalli raawwii isaa dambii Manni Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa baasuun kan murataa'u ta'a;
15) Carraalee hojii gama isaatiin jiru adda baasuun qaama aangoo qabuuf ni beeksisa;
16) Aadaan bilisaan tajaajila lammummaa kennuu akka dagaagu hojjettoota mana hojichaa fi kutaalee hawaasaa mana hojichaa waliin hariiroo hojii qabaniif hubannoo ni uuma; kenna tajaajila lammummaa irratti akka hirmaatan ni taasisa; raawwii isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni gabaasa;
17) Qaamolee adda addaa waliin qunnamtii ni taasisa; qabeenya ni horata; waliigaltee ni mallatteessa; ni himata; ni himatama; fi
18) Kaayyoo mana hojichaa galmaan gahuuf kan gargaaran hojiiwwan biroo ni raawwata.

17. Waajjira Pirezidaantii

Aangoofi hojiin Waajjirichaaf Heera Mootummaa keewwata 59 jalatti kenname akkuma eegametti ta'ee, Waajjirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Pirezidaantiifi Manni Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa aangoofi hojii isaanii raawwachuu akka danda'an haala ni mijeessa;
2) Imaammata, tarsiimoo fi sagantaalee manneen hojii irraa burqan ni qindeessa; ni xiinxala; yaada murtii Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa;
3) Hojiirra oolmaa imaammatootaa, tarsiimoowwanii fi sagantaalee misooma mootummaa naannichaa ilaalchisee hordoffii fi deeggarsa ni taasisa;
4) Yaadawwan murtii adda addaa Pirezidaantii yookiin Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif dhiyaatan ni qorata; ni xinxala; yaada murtii ni dhiyeessa; yeroo murtaa'an ni raawwata; ni raawwachiisa; raawwii isaanii ni hordofa; deeggarsa barbaachisaa ni kenna;

5) Sirna dhimmoonni bulchiinsaa, iyyannoo fi komiin ummataa ittiin keessummeeffamu ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; tooftaa adda addaatiin uummanni akka beeku ni taasisa; Haalli raawwii isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a.
6) Iyyannoo fi gaaffiiwwan abbaa dhimmaa irraa dhiyaatan simachuun ni keessummeessa; deebii ni kenna; kanneen sadarkaa isaatti furmaata argachuu hin dandeenye Pirezidaantiif yookiin Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif yookiin qaama dhimmi ilaaluuf dhiyeessuun murtii akka argatan ni taasisa;
7) Gosoota, baay'inaa fi sababoota komii uummataa yeroo yeroon qorachuun yaada furmaataa waliin qaama murtii kennuuf ni dhiyeessa.
8) Tajaajila pirotokooliifi dokimenteeshinii Pirezidaantiifi Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni kenna;
9) Hojiiwwan hirmaannaa, hordoffiifi deeggarsa dhimma diyaaspooraa ni raawwata;
10) Hojii biroo Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaafi Pirezidaantiidhaan kennamuuf ni raawwata.

18. Biiroo Qonnaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Oomishaafi oomishtummaan qonnaa akka fooyya'uuf qonnaan bultoota, horsiisee bultootaafi abbootii qabeenyaatiif tajaajila ekisteenshinii misooma midhaanii, beeyiladaa, bosonaa, jallisii, misooma bunaafi shaayii, mi'eessituu akkasumas qonna magaalaa irratti ni kenna; akka kennamu ni taasisa; paakeejii mijaa'aa ta'e haala qabatamaa qilleensaatiin ni qopheessa; ni madaala; ni fooyyessa; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hooggana;
2) Fedhii callaa guddistuu gosa adda addaa oomishaafi oomishtummaa guddisuuf gargaaran yeroo, qulqullinaafi baay'ina barbaadamuun adda baasuun qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; fedhiifi dhiyeessiin jiru akka walgitu ni hordofa; ni raabsa;
3) Teknolojiin hammayyaa biyya keessaas ta'e biyya alaatii burqan gara qonnaan bulaafi horsiisee bulaatti osoo hin darbin dura Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa waliin fudhatamummaa isaa ni mirkaneessa; kanneen mirkanaa'an mootummaa, abbootii qabeenyaa dhuunfaa, qonnaan bulaa, horsiisee bulaafi waldaalee hojii gamtaatiin akka baay'ataniifi raabsaman deeggarsa barbaachisu ni kenna;
4) Oomishaafi oomishtummaa qonnaan bulaafi horsiisee bulaa dabaluuf teknolojiiwwaan jijjiirama qilleensaa dandamachuufi oomishtummaa biyyee dabaluu danda'anii fi misooma qonna jallisii saffisiisan ni dhiyeessa; hojiirra ni oolcha; ni hordofa;

5) Asiidummaa biyyee xiqqeessuufi fayyummaa biyyee eeguuf teknolojiiwwan gargaaran qonnaan bultootaafi horsiisee bultootaaf ni dhiyeessa; hojiirraa oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
6) Hojii misoomaafi eegumsa biyyeefi bishaanii ni gaggeessa; ni deeggara; ni hordofa; hojii qoorsa lafaa naannicha keessatti iddoo barbaachisaa ta'etti ni hojjata;
7) Karoora qorannoo teknolojii qonnaafi tilmaama oomishaalee qonnaa qaama dhimmi ilaalu waliin ni raawwata;
8) Qorannoo gatii oomisha qonnaafi callaa guddistuu tasgabbeessuuf gargaaru qaama dhimmi ilaalu waliin ni gaggeessa; yaada furmaataa ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
9) Walitti dhufeenyi qorannoo qonnaa, qonnaan bulaa, horsiisee bulaafi qaamolee biroo bu'aa qorannoo qonnaa irraa fayyadamaa ta'an akka cimu ni hojjata; ni hoggana;
10) Weerartootaa fi ilbiisota oomisha qonnaafi biqiltuuwwan irratti miidhaa geessisan akka to'ataman ni hojjata; laaboraatoriiwwan midhaanii akka babal'ataniifi tajaajila gahumsa qabu kennan ni taasisa;
11) Qonnaan bultoonni, horsiisee bultoonniifi abbootiin qabeenyaa dhuunfaa oomisha qonnaa irratti bobba'an sadarkaa gabaan barbaaduun akka oomishan ni taasisa; oomishni qonnaa gabaa biyya keessaa fi biyya alaatti akka beekkamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
12) Bakka hanqinni roobaa jirutti hawaasni bishaan cimmisuun akka itti fayyadamuufi teknolojii haarawa akka baratu ni taasisa; deeggarsa ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
13) Misoomni qonnaa fi horsiisee bulaa naannichaa gabaadhaan akka hogganamuufi sirni mijaa'aa oomisha qonnaafi callaa guddistuu akka jiraatu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
14) Qonnaan bultoonniifi horsiisee bultoonni bittaa callaa guddistuufi oomisha qonnaatiif liqii akka argatan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni hordofa;
15) Qabeenya bishaan uumamaafi nam-tolcheetti fayyadamuun qabeenya qurxummii ni misoomsa; ni deeggara; ni to'ata;
16) Misooma qabeenya kanniisaafi bu'aalee qabeenya kanniisaa kan dammaafi gagaa karaa bu'aa qabeessa ta'een akka gaggeeffamu ni hojjata; ni deeggara; ni hordofa; ni to'ata;
17) Sanyii beeyiladaa naannichaa ni fooyyessa; ni eega; ni to'ata;
18) Lafti dheedumsaaf daangeffame akka fooyya'uufi eegamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni misoomsa; ni kunuunsa; misooma nyaata beeyiladaa ni gaggeessa;

19) Bakka hanqinni bishaan dhugaatii beeyiladaa jirutti argama bishaanii ni qorachiisa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni misoomsa;
20) Teknolojiiwwan misooma beeyiladaa biyya keessatti qoratamaniifi biyya alaatii galuun madaqan, bu'a qabeessummaan isaaniis mirkanaa'e ni babal'isa; hojiirra oolmaa isaanii ni to'ata; akkasumas fedhii fi rakkoolee gama misooma beeyiladaatiin hawaasa keessatti mul'atan akka qorataman qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
21) Hojiiwwan misoomaafi eegumsa fayyaa beeyiladaa naannicha keessatti ni babal'isa; ni deeggara; ni hordofa; ni to'ata;
22) Dhukkuboota beeyiladaa daddarboo biyyarraa biyyatti, naannoorraa naannootti darban qaama dhimmi ilaalu waliin ni sakatta'a; ni ittisa; ni to'ata; sochii beeyiladaa ni dhorka; barbachisaa ta'ee yoo argame beeyilada dhukkubaan faalamanii hawaas diinagdee irratti miidhaa geessisuu danda'an ni maqsa;
23) Manneen qalmaa keessatti foon dhukkuba irraa bilisa ta'ee hawaasaaf akka dhiyaatu ni hordofa; ni to'ata; qalma seeraan ala gaggeeffamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni to'ata; tarkaanfii seeraa ni fudhata;
24) Ulaagaalee manneen qalmaa naannichaa ni qopheessa; waraqaa ragaa gahumsaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa;
25) Nageenya beeyiladaa (animal welfare) akka eegamu ni taasisa; ni to'ata;
26) Beeyiladaafi bu'aa beeyiladaa gabaa biyya keessaafi biyya alaaf ta'an qulqullinaafi baay'ina gabaan barbaaduun akka oomishamu ni hojjata; sadarkaa qulqullinaafi gahumsaa bahe hojiirra ni oolcha; waraqaa ragaa qulqullinaafi gahumsaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; ni to'ata;
27) Oomishitoota, dhiyeesitootaafi itti fayyadamtoota beeyiladaafi bu'aa beeyiladaatiif deeggarsa ogummaa ni kenna; gahumsaafi qulqullina oomishaa ni hordofa; ni to'ata;
28) Oomishaalee qonnaa biyya alaatii galan kan bakka bu'uu danda'an addaan baasuun naannicha keessatti oomishamuuf carraa jiru ni qorata; hojiitti akka jijjiiramu tarsimoo ni qopheessa; walitti hidhamiinsa gabaa ni uuma;
29) Oomishaalee qonnaa carraa gabaa biyya alaa bal'aafi amansiisaa ta'aniifi bu'aa qabeessa ta'an, akkasumas naannicha keessatti oomishamuu danda'an ilaalchisee carraafi fedhii jiru qoratee addaan ni baasa; haala babal'achuu danda'u irratti ni hojjata;
30) Oomishaalee qonnaa carraa babal'ina agroo-industiriif gumaachuu danda'an naannicha keessatti oomishanii dhiyeessuuf dandeettiifi fedhii jiru qoratee addaan ni baasa; tarsiimoo isaas ni qopheessa; hojiirra akka oolu ni taasisa;

31) Oomishaalee qonnaa guddina diinagdeetiif gumaacha ol'aanaa qabaniifi carraa galii addaa uumuu danda'an ni qorata; bu'aa qorannichaa hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu haala ni mijeessa;
32) Walitti hidhamiinsa gabaa sadarkaa qonnaa kontiraataan gaggeeffaman waliigaltee seera qabeessaan akka raawwataman ni taasisa; waldaaleen oomisha qonnaa irratti bobba'anis waliigaltee kanaan akka fayyadamaa ta'an ni taasisa; ni hordofa;
33) Nama dhuunfaa yookiin dhaabbata dhiyeessiifi tajaajiloota oomisha qonnaa irratti bobba'aniif waraqaa ragaa mirkaneessa gahumsaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; ni to'ata;
34) Sirni gabaa oomishaalee bu'aa beeyiladaa akka diriiru yaada ni burqisiisa; ~~yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;~~ walitti hidhaminsi gabaa itti fufiinsa qabu akka uumamu ni taasisa;
35) Qonnaan bulaa yookiin horsiisee bulaa omisha qonnaa isaa gara gabaatti geeffachuu barbaaduuf xalayaa deeggarsaa dabarsa daandii ni kenna;
36) Abbootii qabeenya dhuunfaa naannicha keessatti hojiiwwan misoomaafi eegumsa fayyaa beeyiladaa irratti bobba'aniif ulaagaa ni qopheessa; waraqaa ragaa gahumsaa ni kenna; ni deeggara;
37) Bu'uuraalee misoomaafi eegumsa fayyaa beeyiladaa kan akka giddugaleessota teknolojiiwwan beeyiladaa baay'isaniifi oomishan, giddugaleessota laboratoriifi kilinikoota eegumsa fayyaa beeyiladaa ta'an ni hundeessa; ni gurmeessa; ni bulcha; ni to'ata.
38) Istaandardii hojii bahu irratti hundaa'uun hojii misooma sululaa, qonna bosonaa fi misooma bosonaa adda addaa ni gaggeessa; ni qindeessa; ni deeggara;
39) Misoomni bosona hawaasaa, qonnaan bulaafi dhuunfaa akka babal'atu deeggarsa ogummaa ni kenna;
40) Giddugaleessi callaa guddistuu bosonaafi sanyii mukaa gosa adda addaa akka hundeeffamu haala ni mijeessa; ni oomisha; ni bulcha; ni hordofa;
41) Bosonni hawaasaafi dhuunfaa akka misoomu biqiltuuwwan gosa adda addaa ni raabsa; ni dhaabsisa; akka kunuunfamu, eegamuufi akka itti fayyadaman deeggarsa ni taasisa;
42) Naannicha keessatti guddina diinagdee fiduufi wabii nyaataa mirkaneessuuf sagantaa qubsuma baadiyyaa fedhii ummataa irratti hundaa'e ni qopheessa; qaama dhimmi ilaaluuf dhiyeessun ni mirkaneessisa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa; ni qindeessa; raawwii isaa ni hordofa;

43) Qonnaan yookiin horsiisee bultoota adda duree ta'an gara investimentiitti akka ce'aniif paakeejiifi hojimaata kanaaf gargaaran qopheessuun qaamolee dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; ni deeggara; raawwii isaas ni hordofa;
44) Dandeettii raawwachiisummaa ogeessota qonnaafi qonnaan bultootaa yookiin horsiisee bultootaa guddisuuf leenjiiwwan adda addaa ni kenna; bu'aa isaa ni hordofa;
45) Wiirtuulee leenjii qonnaan bultootaa yookiin horsiisee bultootaa akka babal'ataniifi tajaajila gahaa kennan ni taasisa; ni hooggana; ni bulcha;
46) Wabiin nyaataa baadiyyaa keessatti akka mirkanaa'u sagantaalee adda addaa ni qopheessa; qaamolee dhimmi ilaalu waliin karoorri yeroo dheeraa, giddugaleessaafi gabaabaa akka qophaa'u ni taasisa; ni qindeessa; hojiirra ni oolcha; raawwii isaa ni hordofa; bu'aa isaa ni xiinxala;
47) Pirojektota wabii nyaataa baadiyyaafi jallisii raawwachiisuuf fandii yookiin madda qabeenya biraa ni barbaada; qaama dhimmi ilaalu waliin dhimma barbaadameef hojiirra akka oolu ni taasisa;
48) Hojiiwwan qonnaafi qabeenya uumamaa karaa hirmaannaa ummataa mirkaneessuun akka raawwatamu ni taasisa, qonnaan bultoonni yookiin horsiisee bultoonni raayyaa misoomaatiin akka gurmaa'an ni taasisa; ni deeggara; akkasumas fayyadamummaa dubartootaafi dargaggootaa hojii misooma qonnaa keessatti mirkaneessuuf dhiyeessii teknolojiiwwan adda addaafi tajaajila ekisteenshinii addatti ni kenna;
49) Misoomaafi qulqullina bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu ilaalchisee qorannoo haala qilleensaafi biyyee ni gaggeessa; qaama dhimmi ilaallatuuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
50) Teknolojiiwwan misooma bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu ilaalchisee bu'aa qabeessa kan ta'an qonnaan bultootaafi abbootii qabeenyaa misoomaafi qulqullina bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu irratti bobba'aniif akka dhiyaatan ni taasisa; abbootii qabeenyaa teknolojiiwwan bu'a qabeessa ta'an dhiyeessuu irratti bobba'an ni jajjabeessa;
51) Bunni qulqullina qabuu fi sadarkaa isaa eeggate akka oomishamuu fi gabaaf dhiyaatu hojii misooma bunaa ni hojjata;
52) Oomishni bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu haala hammayyaatiin oomishamee baay'inaafi qulqullinaan gabaatti akka dhiyaatu ni taasisa; sirna to'annoo qulqullinaa ni diriirsa; ni hordofa;
53) Hojimaata dhaqqabamummaa teekinoolojii fi gahumsa industriiwwan oomishaalee qonnaa fooyyessan ni diriirsa; ni beeksisa; akkaataa barbaachisummaa isaatti giddugala

leenjii ni hundeessa; leenjiiwwan dandeettii raawwachiisummaa fi tajaajila gorsaa ogeessotaafi qonnaan bultootaaf ni kenna;

54) Qabeenya bishaanii naannicha keessatti argaman haala itti fufiinsa qabuun misooma jal-lisiitiif akka ooluu danda'an qaama dhimmi ilaalu waliin kunuunsa isaanii irratti ni hojjata;

55) Teknolojii qonna jallisii fi qoorsa lafaa irratti qo'annoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; ni qindeessa; iddoo hojjatanii itti agarsiisan ni qopheessa; kanneen fooyya'aa ta'an ni babal'isa.

19. Biiroo Misooma Magaalaafi Manneenii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Sirna hammayyaa'aa misooma magaalaa ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
2) Lafti magaalaa pilaanii magaalaa eegee qusannoon faayidaa ol'aanaaf akka oolu ni hojjata; ni hordofa; ni to'ata; hojiirra oolmaa pilaanii magaalotaa ilaalchisee raawwii seeraan alaa taasifame irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
3) Sirna tilmaamni qabeenya dhaabbataa itti raawwatamu ni diriirsa; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
4) Magaalonni naannichaa magariisa, qulqullinaan hawwataa, dorgomaafi jiruuf jireenyaaf mijaa'oo akka ta'aniif ni hojjata; ni deeggara;
5) Qophii fi raawwii karooraafi baajata bulchiinsa magaalotaa yeroo yeroodhaan ni hordofa; ni gamaaggama; magaalota ni qindeessa;
6) Mirgi ofiin ofbulchuu magaalotaaf kenname haala itti cimu irratti qorannoo ni gaggeessa; dandeettii raawwachiisummaa isaanii akka guddisan deeggarsa ni kenna;
7) Magaalota sirna liizii keessa hin galle qaama dhimmi ilaalu waliin qoratee Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
8) Qaama seerummaa magaalummaa ni kenna; bakka bu'umsa kennamuuf irratti hundaa'ee sadarkaa guddina magaalaa ni kenna;
9) Magaalota keessatti misooma ariifachiisaa fiduuf, dimokiraasiifi bulchiinsa gaarii dhugoomsuuf deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna; istaandaardii kenniinsa tajaajilaa ni qopheessa; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
10) Rakkinni mana jireenyaa magaalotaa keessa jiru haala itti furamu qorachuudhaan mootummaadhaaf yaada murtii ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa;

11) Jiruufi jireenya hawaasa baadiyyaa akka fooyya'u taasisuuf haala manni jireenyaa hawaasa baadiyyaa bu'uuraaleen misoomaa guutameefi itti hammayyaa'u qorachuudhaan sirna ni diriirsa; hojiirra akka oolu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
12) Namoota mana jireenyaa ijaarachuuf waldaan gurmaa'aaniifi tooftaalee biroo dhiyeessii mana jireenyaa ilaalchisee qajeelfama ni baasa; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
13) Tajaajiloonni bu'uura misooma adda addaa kan akka ibsaa, bishaanii, bilbila, daandii, sarara dhangala'aa fi kan kana fakkaatu magaalotni akka hojjatan ni taasisa; ni hordofa; ni deeggara; bu'uuraaleen misoomaa akka babal'atu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
14) Qophii tumaa magaalaa galiin magaalotaa ittiin sassaabamu ilaalchisee yaada seeraa magaalotaaf ni kenna; magaalonni humna galii isaanii akka cimsatan qaama dhimmi ilaalu waliin yeroo yeroon walitti dhufeenya taasisuun haala mijaa'aa ni uuma; ni hordofa; deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna;
15) Galiin keessoo buufata konkolaataa irraa walitti akka qabamu ni taasisa; sirnaan hojiirra oolu isaa ni hordofa; ni to'ata;
16) Akkaataa gatii kiraafi murteen gibira manaa magaalota keessatti itti murtaa'u ilaalchisee qajeelfama ni baasa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
17) Waliigaltee bittaafi gurgurtaa manaafi manneen wabiin qabaman sadarkaa bulchiinsa magalotaatti raawwatamu ni hordofa; ni to'ata;
18) Magaalonni humna tajaajilaafi bu'uura misoomaa diriirsuuf isaan dandeessisu cimsachuuf deeggarsa akka argatan dhaabbilee miti-mootummaafi qaamolee gar-gaarsaa biroo waliin qunnamtii ni taasisa; haala ni mijeessa; ni hordofa; magaalonnis magaalota biyya biroo waliin michummaa akka uumataniif qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
19) Magaalota keessatti haala rakkoon diinagdee, hawaasummaafi siyaasaa furmaata itti argachuu danda'u ilaalchisee qaama mootummaafi dhaabbilee biroo dhimmi ilaalu waliin ni qorata; tooftaa ni baasa; akka hojiirra oolu ni taasisa;
20) Dandeettii raawwachiisummaa magaalotaa cimsuuf leenjiiwwaan adda addaa qopheessee ni kenna; akka kennamu haala ni mijeessa;
21) Magaalotaafi magaalota gidduutti walitti hidhamiinsiifi walgargaarsi akka jiraatu ni qindeessa; magaalonni waldaan gurmaa'anii akka wal deeggaran qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

22) Magaalonni haala hammayyummaa qabuun pilaanii guddina magaalaa eeganii misoomuu isaanii ni hordofa; ni to'ata;
23) Hojimaata manneen mootummaa magaalota keessatti argamaniifi manneen waliinii ittiin dabarfamanii ittiin bulan ilaalchisee qajeelfama ni qopheesa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
24) Magaalotaafi baadiyyaa gidduutti walitti hidhamiinsi akka jiraatuufi guddinni magaalotaafi baadiyyaa akka waldeeggaraa deemu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
25) Hojiiwwan waliigalaa magaalaa keessatti hojjataman irratti haala hirmaannaafi fayyadamummaan hawaasaa itti babal'atuufi cimu ni qorata; akka hojiirra oolu ni taasisa; ni hordofa; ni deeggara;
26) Pirojektoota ijaarsa gamoo mootummaa Biirichaan gaggeeffamaniifi bu'uuraalee misoomaa magaalota keessatti gaggeeffamaniif dizaayinii ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
27) Jijjiirama yookiin dabalata hojii ijaarsaa, gatii, waldiddaa pirojektota ijaarsaa irratti uumamuufi qaama dhimmi ilaltuuf gaaffii ni dhiyeesaa, seera jiru irratti hundaa'uun yeroo heyyamamuuf hojii irra ni oolchaa,
28) Ijaarsa pirojektoota gamoo mootummaa manneen hojii biroo hin ilaallanne ilaalchisee sanada caalbaasii mirkanaa'ee dhiyaatuuf caalbaasii ni baasa; qaama birootiif bakka bu'iinsa ni kenna; waliigaltee hojiiwwan ijaarsa pirojektoota gamoo mootummaa bakka bu'uudhaan ni mallatteessa; akka mallattaa'u ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;
29) Ijaarsa pirojektoota gamoowwanii seektara biroo hin ilaallanneefi mootummaan gaggeessu kaffaltiin akka raawwatu qaama dhimmi ilaaluuf gaaffii ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; raawwii isaa ni hordofa;
30) Sirna komiifi iyyannoon kenniinsa tajaajila magaalaatiin walqabatu ittiin keessummaa'u ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
31) Magaalota sadarkaadhaan adda baasuuf ulaagaalee madaalliifi dorgommii ni qopheessa; hojiirra ni oolcha;
32) Tarsiimoo wabii nyaataa magaalotaa hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa.
33) Gamoowwaniifi galmoota mootummaa naannichaatiin kaayyoo adda addaatiif ijaaramanii qabeenyummaan isaanii kan mootummaa ta'an ol'aantummaan ni bulcha; ni supha; ni haaromsa; ni kunuunsa; hawwataa akka ta'an ni taasisa; kanneen akka

kireeffaman murtaa'e ni kireessa; kaffaltii ni sassaaba; Haalli ittifayyadama gamoowwanii fi galmootaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.

34) Gamoowwaniifi galmoota bulchuufi to'atu keessatti manneen tiyaatiraa, kuusaalee hambaa, gaalariin aartii ummata Oromoofi manneen kitaabaa akka gurmaa'an qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

35) Gamoowwaniifi giddugaleessota mootummaa naannichaatiin ijaaraman ilaalchisee qaama dhimmi ilaallatu irraa ragaa seenaa isaanii ibsu walitti ni qaba; ni gurmeessa; ni bulcha; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata.

20. Biiroo Maallaqaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Sirna qophiifi raawwii baajata naannichaa ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
2) Qoodiinsa baajataa ilaalchisee ulaagaalee barbaachisaa ta'an qoratee ramaddii baajataa haqa qabeessa ta'e ni qopheessa; Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
3) Karoora tarsiimoo naannichaa irratti hundaa'uudhaan karoora hojii waggaafi baajata marmaartuufi kaappitaalaa waggaa qopheessuun Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; baajata Caffeedhaan ragga'e ni bulcha; gaaffii baajata dabalataa ni qopheessa;
4) Karoora hojii waggaafi baajata marmaartuufi kaappitaalaa waggaa qophaa'e irratti hundaa'uudhaan hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni gamaaggama;
5) Sagantaaleefi pirojeektota misoomaa mootummaa deeggaruuf qabeenya bifa liqiifi gargaarsaan argaman Mootummaa Naannichaa bakka bu'uun waliigaltee ni mallatteessa; karoora misoomaa mootummaa waliin walsimuu, bu'a qabeessummaafi facaatii isaanii ni mirkaneessa; raawwii isaa ni hordofa; qaama dhimmi ilaaluuf ni gabaasa;
6) Pirojeektii dhaabbilee miti mootummaan dhiyaatan xiinxaluun waliigaltee ni mallatteessa; hojiirra oolmaa pirojeektii isaanii ni hordofa; ni gamaaggama;
7) Sochii faayinaansii pirojeektota misoomaa dhaabbilee miti mootummaatiin dhiyaatan odiitii ni taasisa; akka taasifamu ni taasisa; yeroo hojiin sagantichaa xumuramus walharkaa fuudhinsaafi dabarsa hojiifi qabeenyaa ni raawwata;
8) Sirna hordoffiifi deeggarsi hojii fiisikaalaafi faayinaansii hirmaannaa ummataatiin itti raawwatamu ni diriirsa; hojiirra ooluu isaa ni hordofa;
9) Sochii misooma naannoo deeggaruufi cimsuuf qaamolee gargaarsaafi deeggarsa taasisan waliin qabeenyi adda addaa gara naannichaatti akka dhangala'u haala ni mijeessa;

10) Akkaataa qophiifi dhiyeessa baajata bulchiinsa faayinaasii, bulchiinsa qabeenyaafi kan biroo irratti manneen hojii mootummaa naannichaatiif deeggarsa teeknikaafi dandeettii raawwachiisummaa isaanii ni cimsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
11) Qaamoleen mootummaa imaammata, tarsiimoo, seerotaafi qajeelfamoota bulchiinsa faayinaansii mootummaa irratti hundaa'uudhaan hojjachuu isaanii ni hordofa; ni to'ata;
12) Qabeenya bifa maallaqaafi gosaan karaa seektaroota mootummaafi dhaabbilee miti mootummaan gara naannichaatti dhufan kamiiyyuu ni hordofa; ni to'ata;
13) Sirna qabiinsa baajataafi herrega mootummaa, kaffaltiifi odiitii keessoo ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata; sanadoota herregaa ni qorata; ni qorachiisa; bu'aa isaa irratti hundaa'ee tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
14) Sirna bittaa, bulchiinsaafi itti fayyadama qabeenya mootummaa hammayyaa'aa ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
15) Humna galii mootummaa naannichaa irratti qaama dhimmi ilaalu waliin qorannoo ni gaggeessa; qaama dhimmi ilaaluuf akka dhiyaatu ni taasisa; ni hordofa;
16) Maallaqa, harshammeewwan maallaqaafi qabeenya mootummaa naannichaa ni bulcha; manneen hojiitiif kaffalatii ni raawwata; ni to'ata; badii maallaqaafi qabeenyaa irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa; deeggarsa baajataafi qooda qabeenya naannichaa Mootummaa Federaalaa irraa ergamu ni hordofa;
17) Herrega waliigalaa naannichaa ni qopheessa; ni cufa; ibsa waliigalaa maallaqaafi eegumsa qabeenya mootummaa agarsiisu yeroo yeroon ni qopheessa; Mootummaa Federaalaafi qaamolee dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
18) Sirna qabeenyi mootummaa faayidaan ala ta'e yookiin tajaajila hin kennine ittiin buluufi maqfamu ni diriirsa; akka maqfamu ni taasisa yookiin ni dabarsa; hojiirra oolmaa isaa ni to'ata;
19) Raawwii pirojektoota misoomaa mootummaa naannichaatiin gaggeeffaman qaamolee mootummaa naannichaa dhimmi isaan ilaallatu waliin ta'uun ni hordofa; ni madaala;
20) Qabeenyi socho'uufi hin sochoone qaama mootummaa yookiin nama kamiyyuu jalatti hin bulleefi qabeenya abbaa hin qabne Mana Murtiitti dhiyeessuun haalli bulchiinsa isaa akka murtaa'u ni taasisa;
21) Liqii biyya keessaa mootummaan argatu mootummaa bakka bu'uun ni mallatteessa; ni bulcha; raawwii isaa ni to'ata;

22) Maallaqaafi qabeenya Mootummaa irratti inispeekshinii ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
23) Nagahee galiin naannichaa ittiin sassaabamu ni maxxansiisa; qaama dhimmi ilaaluuf ni raabsa; kan tajaajilaan ala ta'an ni sassaaba; ni to'ata; fi
24) Kenna tajaajila lammummaa naannichaa bu'uura seeraatiin ni raawwachiisa; ragaa isaa ni qabata; qaamolee dhimmi ilaalu ni qindeessa.

21. Biiroo Pabliik Sarviisii fi Misooma Qabeenya Namaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammata, tarsiimoofi seerota gurmaa'insa, hojimaataafi misooma qabeenya namaa ilaalchisee bahan hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolan ni taasisa; hojiirra oolmaa isaanii ni hordofa, ni gamaaggama; sirreeffama barbaachisaa ni taasisa;
2) Kenna tajaajila manneen hojii mootummaa naannichaa ilaalchisee yaada imaammataa ni burqisiisa; hojmaata ni diriirsa; hojiira ni oolcha;
3) Imaammata leenjiin biyya keessaafi alaa itti raawwatamu qopheessuun qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
4) Karoora tarsiimaa'aa bulchiinsa qabeenya namaa naannichaa qopheessee mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni godha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata; ni madaala;
5) Karoora tarsiimaa'aa bulchiinsa qabeenya namaa naannichaa irratti sirreeffamni akka taasiifamu mootummaaf yaada ni dhiyeessa; yeroo hayyamamu sirreeffama ni godha;
6) Gahumsaafi bu'aa qabeessummaa pabliik sarviisii naannichaa yeroo yeroon ni madaala; tooftaalee gahumsaafi bu'a qabeessummaan pabliik sarviisii naannichaa itti ijaaramu ni qopheessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
7) Dhaabbileen ijaarsa dandeetiitiif barbaachisaa ta'an akka hundeeffamaniif mootummaa naannichaaf yaada ni dhiyeessa; yeroo hayyamamu qamoota dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; dhaabbilee kana ni deeggara; ni cimsa;
8) Manneen hojii mootummaa keessatti hojii dandeettii raawwachiisummaa cimsuuf hojjatamaniif deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
9) Dandeettii raawwachiisummaa dubartootaa guddisuuf xiyyeeffannaa addaatiin ni hojjata; akka hojjatamu ni taasisa; ni hordofa;
10) Hojiiwwan riifoormii naannicha keessatti gaggeeffaman irratti qorannoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; riifoormichi hojiirra akka oolu xiyyeeffannoo addaatiin ni hojjata; deeggarsa ni kenna;

11) Waltajjiiwwan ummataa, leenjiiwwaniifi woorkishooppii bulchiinsa gaarii mirkaneessuuf gargaaran ni qopheessa; leenjii ni kenna; akka kennamu ni taasisa; bu'aa isaa ni madaala;
12) Sagantaalee ijaarsa dandeettii seektara mootummaa ni qindeessa; kenniinsi tajaajilaa dhaabbilee mootummaa ittifufiinsaan akka fooyya'u tooftaa ni diriirsa; raawwii isaa ni hordofa; ni madaala;
13) Manneen hojii mootummaa sadarkaa hundatti argamu keessatti sirni bulchiinsa gaarii dhugoomsuuf dandeessisu diriiruu isaa ni mirkaneessa; akka diriiru ni taasisa; deeggarsa ni kenna;
14) Muuxannoowwan gaggaarii raawwii bulchiinsa gaarii keessatti argaman qindeessuudhaan bakka hundatti akka babal'atan ni taasisa;
15) Manneen hojii mootummaa, dhaabbilee misoomaa mootummaafi damee dhuunfaa keessatti tooftaa qabeenyi namaa itti fufiinsaan itti misoomuufi faayidaa irra itti oolu ni baasa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
16) Foo'annaafi filannoo hojjattoota mootummaa naannichaa gahumsa irratti kan hundaa'e akka ta'u qajeelfama dandeessisu ni baasa; hojiirra oolmaa isaa ni to'ata; ni madaala; akka barbaachisummaa isaatti sirreeffama ni godha;
17) Pablik sarviisiin naannichaa gahumsaafi raawwii hojiirratti hundaa'ee kaffaltiifi onnachiiftuu adda addaa akka argatu sirna dandeessisu ni diriirsa; bu'a qabeessummaa isaa ni madaala; tarkaanfii fooyya'iinsaa barbaachisaa ta'e hunda ni fudhata;
18) Sirna hordoffii naamusa hojjattoota mootummaa naannichaa ni diriirsa; raawwii isaa ni hordofa;
19) Manneen hojii mootummaa naannichaa keessatti istaandaardiin kenniinsa tajaajilaafi sirni keessumeessa komii diriiruufi hojiirra ooluu isaa ni mirkaneessa; bakka hanqinni jirutti sirreeffamni barbaachisaa ta'e akka taasifamu ni godha;
20) Sirna hooggansa odeeffannoo qabeenya namaa ammayyaa ta'e manneen hojii mootummaa naannichaa hunda keessatti ni diriirsa; haala walfakkaatuun akka ijaaramu ni taasisa; giddugaleessa madda ragaa kanaa ta'uun ni tajaajila;
21) Dhimma hojjattoota mootummaa umrii sooramaatii ol ta'an hojiirra tursuu irratti akkaataa seeraatiin murtii dhumaa ni kenna;
22) Sirna ramaddii sadarkaa gita hojii diriiru irratti hundaa'uun ramaddiin hojii pabliik sarvaantii akka raawwatamu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;

23) Manneen hojii mootummaa naannichaa aangoo fi hojii seeraan kennameef hojiirra oolchuu isaanii ni hordofa; ni deeggara; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
24) Aangoo fi hojii manneen hojiitiif kenname ilaalchisee waldhabdeen yeroo uumamu bu'uura seeraatiin xiinxaluun furmaata akka argatu yaada murtii Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yemmuu murtaa'u gurmaa'insi caasaa isaanii ni sirreessa; akka sirratu ni taasisa;
25) Sirrummaa gurmaa'insa manneen hojii mootummaa naannichaa irratti qorannoo gaggeessuun manneen hojii akka walitti makaman, akka diigaman, haaraan akka hundaa'an, itti waamamni isaanii akka jijjiiramu, aangoofi hojiin isaanii akka jijjiiramu, yaada murtii Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu qaama dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha;
26) Ulaagaalee, hojmaataa fi istaandardii Caasaan bulchiinsa mootummaa haaraan sadarkaa gadiitti ittiin hundaa'u ni qorata; Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaaf ni dhiyeessa; yemmuu murtaa'u qaama dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; tarreeffamni isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
27) Manneen hojii mootummaa gurmaa'insaafi fedhii humna namaa isaan barbaachisu haala itti murteeffachuu danda'an irratti qajeelfama ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
28) Foo'annoofi filannoo, ramaddii, guddina sadarkaa, daballii mindaa, jijjiirraa, leenjiifi naamusni pabliik sarvaantii akkaataa seeraafi qajeelfama mootummaatiin akka raawwatamu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
29) Manneen hojii mootummaa keessatti akkaataa carraan hojii dubartootaa itti guddatuufi koreewwan dhimma hojjataa ilaallatan keessattis haala itti hirmaatan ni mijeessa; hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
30) Manneen hojii mootummaa keessatti bulchiinsa qabeenya namaa ilaalchisee dhimmoota seeraan ala raawwataman qoratee tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
31) Madaallii raawwii hojii hojjattoota mootummaa ilaalchisee qajeelfama ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
32) Komiifi iyyannoo hojjattoota mootummaa irraa dhiyaate akkaataa seeraatiin murtii ni kenna; ol'iyyannoo dhiyaate irratti murtii dhumaa ni kenna; murtii kenname ni raawwachiisa;

33) Hojjattoota gahumsa dhabuu yookiin hir'ina naamusaatiin hojiirraa geggeeffaman irraa iyyata dhiyaatu ilaaluun murtii dhumaa ni kenna;
34) Gosa kaffaltii durgoo, onnachiiftuu adda addaafi iskeelii mindaa qorachuun Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha; raawwii isaa ni hordofa;
35) Manneen hojii mootummaa amala addaa qaban irratti bu'uureffachuudhaan iskeeliin mindaa adda ta'e akka qoratamu mootummaan yammuu ajajamu qoratee Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu raawwii isaa ni hordofa;
36) Tooftaalee pabliik sarviisii naannichaa jijjiiran yeroo yeroon qorachuun hojiirra akka oolan ni taasisa.

22. Biiroo Barnootaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qulqullinni barnootaa naannicha keessatti kennamu gahumsaafi sirrummaa kan qabu ta'uu isaa ni mirkaneessa;
2) Afaan Oromoo afaan barnootaa, afaan qo'annoofi saayinsiifi teknolojii ta'ee akka guddatu qaamota dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
3) Ijoolleen umriin isaanii barnootaaf gahe haala barumsa itti argatan ni karoorsa; barnootni bu'uuraa nama barachuu danda'u hunda akka walgahu ni taasisa;
4) Tooftaa hirmaannaan barattoota dubartootaa itti dabaluufi harca'ina xiqqeessuu dandeessisu ni baasa; hojiirra ni oolcha;
5) Tooftaa dubartootni barnoota irratti cimuun dorgomtoota gahaa ta'uu danda'an ni mijeessa; hojiirra ni oolcha;
6) Qaama miidhamtootni carraa barumsaafi meeshaalee barumsaa haala itti argataniifi naannoon dhaabbilee barnootaa mijaa'aa akka ta'u ni hojjata;
7) Imaammata barnootaa biyyaa bu'uura godhachuun haala qabatamaa naannichaatiin sirna barnoota sadarkaa 1ffaa ni qopheessa; hojiirra ni oolcha; Ministeera Barnootaa waliin ta'uun sirna barnootaa sadarka 2ffaa ni qopheessa; hojiirra ni oolcha;
8) Kitaabota barataa, qajeelcha barsiisaafi silibasii barnootaa sadarkaa 1ffaa ni qopheessa; ni maxxansa; ni raabsa; meeshaalee deeggarsaa barnootaafi kitaabota wabii qopheessuun yookiin bituun manneen barnootaatiif akka raabsamu ni taasisa;
9) Dhaabbilee barnootaa naannicha keessa jiran hundi istaandaardii guutamuu qabu akka guutan ni hojjata; ni mirkaneessa; dhaabbilee barnootaa leenjii kennaniif beekamtii ni kenna; ni hordofa; ni to'ata;ni haqa;

10) Barsiisotaafi ogeeyyii barnootaa sadarkaa 1ffaa ni leenjisa; ramaddii isaanii ni gaggeessa; hooggantoota, barsiisotaafi ogeeyyii barnootaatiif leenjii hojiirraa ni kenna; deeggarsaafi hordoffii ni taasisa;
11) Qorumsa kutaa saddeetii sadarkaa naannootti kennamu ni qopheessa; akka kennamu ni taasisa; qormaata sadarkaa biyyaalessaatti qophaa'ee ergame manneen barnootaa naannichaa keessatti hordofuun ni raawwachiisa;
12) Gahumsa qormaataafi waraqaa ragaa sadarkaa naannichaatti qophaa'ee kennamu ni mirkaneessa;
13) Manneen barnootaa, dhaabbileefi kolleejota leenjii barsiisotaa naannichatti argaman ni hooggana; ni bulcha; ni deeggara; haaraan akka hundeeffamu qaama dhimmi ilaaluuf yaada ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
14) Dhaabbileen mootummaa, miti mootummaafi abbootiin qabeenyaa manneen barnootaa oolmaa daa'immanii irraa eegalee hanga sadarkaa lammaffaatti akka banan ni jajjabeessa; haarawa banuufis ta'e sadarkaa guddisuuf gaaffiin yammuu dhiyaatu sadarkaa isaa kan eege ta'uu isaa ni qorata; hayyama ni kenna; ni haqa; raawwii isaa ni hordofa; investimentii barnoota irratti taasifamu hunda ni jajjabeessa;
15) Manneen barnootaa dhuunfaa naannicha keessatti hojii barnootaa irratti bobba'an sirna barnootaa mootummaan bahe bu'uureffachuun hojjachuu isaanii ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
16) Pirojektota sagantaa barnootaa raawwachiisuuf gargaaran ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; manneen barnootaafi kolleejota leenjii barsiisummaa kennaniif deeggarsa ogummaa ni kenna;
17) Barnoota ga'eessotaa qindaa'aa gocha irratti xiyyeeffateefi barnoota bu'uuraa lammiilee sababa adda addaan barnoota idilee hin arganneef sagantaa ni diriirsa; sirna barnootaa ni qopheessa; qaamolee mootummaa biroo waliin qindoominaan hojiirra ni oolcha;
18) Tajaajiloota barnoota dubartootaa, daa'immaniifi ga'eessotaatiif deeggarsa ni kenna;
19) Sagantaaleen barnootaa meeshaalee qunnamtii hammayyaatiin akka deeggaraman ni taasisa;
20) Barnootni teknolojii qunnamtii odeeffannoo, saayinsii uumamaafi herregaa dhaabbileefi manneen barnootaa keessatti xiyyeeffannoon akka kennamu ni taasisa; ni hooggana;
21) Qo'annoowwan hojii baruufi barsiisuu gabbisuu dandeessisan ni gaggeessa; giddugalli qo'annoofi qorannoo akka hundeeffamu ni taasisa; ni bulcha; qo'annoowwan sadarkaa biyyaatti gaggeeffamaniif deeggarsa barbaachisaa ni kenna;

22) Dargaggoonniifi daa'imman naamusaafi haamilee gaarii horachuudhaan abdii biyyaa ta'uu haala itti danda'an ilaalchisee barnoonni lammummaafi naamusaa sagantaa barnootaa keessatti hammatamuufi ittiin barsiifamuu isaa ni mirkaneessa;
23) Sirni alaabaafi faaruun naannichaa manneen barnootaa keessatti hojiirra ooluu isaa ni to'ata;
24) Ittisni HIV/AIDS, eegumsi naannoo, barumsi jabeenya qaamaafi barmaatileen boodatti hafoo ta'an haala ittiin maqfamaniifi barumsi kennamu cimsuu dandeessisu ilaalchisee sagantaa barnootaa keessa galchuun hojiirra ni oolcha;
25) Manneen barnootaa keessatti tajaajiloota adda addaa barattootaaf kennaman ni qindeessa;
26) Dhaabbilee gargaarsaafi abbootii qabeenyaa barnoota naannichaa babal'isuufi fooyyessuuf gargaarsaafi deeggarsa taasisan waliin qunnamtii ni uuma; ni jajjabeessa; ni qindeessa;
27) Ragaa gahumsa barsiisummaafi hooggansa dhaabbilee barnootaa ni kenna; qorumsa ni qopheessa;
28) Leenjii yeroo gabaabaa, idileefi al-idilee ta'aniif sirna barnootaa ni qopheessa; hojiirra akka oolu ni taasisa; leenjii dandeettii barsiisummaafi hooggansa barnootaa cimsu ni qindeessa;
29) Ragaa barnootaa waliigalaa naannichaa walitti ni qaba; ni qindeessa; ni tamsaasa;
30) Sirna dhaabbileen barnootaa galii itii maddisiisaniifi itti fayyadaman ilaalchisee qajeelfama ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa.

23. Biiroo Fayyaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Barnoota bu'uura fayyaa hawaasaaf ni kenna; ekisteenshinii fayyaa hojiirra ni oolcha; akka babal'atu ni taasisa;
2) Hospitaalota, buufataalee eegumsa fayyaa, keellaawwan fayyaa, dhaabbilee qorannoo fayyaa, Laaboraatooriiwwanii fi wirtuuwwan dandamannaa fayyaa ni gurmeessa; ni babal'isa; ni bulcha; ijaarsa pirojektoota dhaabbilee fayyaa ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
3) Dhaabbileen fayyaa Mootummaa humna namaafi meeshaalee fayyaa barbaachisaa ta'aniin akka guutaman ni taasisa;
4) Qajeelfama kenniinsaafi bulchiinsa tajaajila fayyaa qoratee ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; akka hojiirra oolu ni taasisa;

5) Boordiifi koreen hooggansaa hospitaalaafi buufataalee fayyaa keessatti akkaataa seeraatiin akka hundeeffaman ni taasisa; ni hordofa; ni deeggara; akka hojiirraa gag-geeffaman ni taasisa;
6) Sagantaalee, pirojektotaafi dhimmoota fayyaa ilaallatan irratti abbootii qabeenyaafi dhaabbilee miti mootummaa waliin ni hojjata;
7) Abbootii qabeenyaa biyya keessaafi biyya alaa hoospitaala, buufata eegumsa fayyaa, kilinika fayyaa, laaboraatoriifi faarmaasii hundeessaniif hayyama ni kenna; kanneen qaama biraatiin kennameef dabalatee sadarkaafi qulqullina bahe eeganii hojjachuu isaanii ni to'ata;
8) Dhaabbileen fayyaa mootummaa fi dhuunfaa taateewwan dhalootaa fi du'aa dhaabbata isaanii keessatti uumaman sirnaan galmeessanii akka qabatanii fi qaama taateewwan galmeessuuf aangoo qabuuf ragaa akka dabarsan ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
9) Leenjii koollejjota fayyaa Mootummaa keessatti kennamu ulaagaalee Biiroo Carraa Hojii Uumuu fi Ogummaatiin qophaa'e irratti hundaa'uun akka kennamu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata; deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna;
10) Ogeessonni hojii tajaajila fayyaa ummataa irratti bobba'an sadarkaa murteeffame guutuu isaanii ni mirkaneessa; qulqullinniifi naamusni hojii eegamuu isaa ni to'ata;
11) Ogeessota fayyaa koolleejjii saayinsii fayyaa mootummaa, dhuunfaafi dhaabbilee miti-mootummaa irraa eebbifamaniif hayyama hojii ogummaa ni kenna; leenjii hojiirraa ni qopheessa; ni kenna;
12) Qorichi aadaafi tooftaaleen yaalaa aadaa fayyisuun isaanii mirkanaa'e yaala hammayyaa waliin wal simanii hojiirra akka oolan ni taasisa;
13) Qoricha bu'uuraa qulqullinniifi sadarkaan isaa eegame raabsiin isaa hordofamee ummata akka dhaqqabu ni taasisa;
14) Hojii haayijiniifi saaniteeshinii ummata keessatti ni gaggeessa;
15) Tajaajilootni dhukkuba daddarbaa ittisuufi dhabamsiisuuf gargaaran akka kennamaniifi tarkaanfiiwwan biroo barbaachisaa ta'an akka fudhataman ni taasisa;
16) To'annoo kuwaaraantiinii fayyaa ummataa eeguuf taasifamu irratti ni hirmaata;
17) Dhibeewwan hanqina qulqullina bishaanii irraa maddan fayyaa hawaasaa irratti miidhaa akka hin dhaqqabsiisne haala itti fayyadama bishaanii irratti barnoota ni kenna; qulqullina isaa ni to'ata; akka to'atamu ni taasisa;

18) Iddoo nyaataa, dhugaatiifi kanneen biroo itti oomishamuufi qophaa'u, akkasumas kuufamu fayyaa namaafi Naannoo irratti miidhaa kan hin dhaqqabsiisne ta'uu isaa ni mirkaneessa; ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii barbaachisaa ni fudhata;
19) Balfa dhangala'oofi gogaa, hafteewwan oomisha warshaaleefi magaalaa keessaa bahan fayyaa hawaasa naannoo irratti rakkoo akka hin uumne too'annoo ni raawwata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
20) Laaboraatorii maddi dhukkubaa itti qoratamu, to'annoo qulqullina nyaataafi dhugaatii qorichaa keessatti gaggeeffamu ni hundeessa; ni bulcha;
21) Baankii dhiigaa ni hundeessa; ni bulcha;
22) Dhaabbilee tajaajila fayyaan walqabatan ilaalchisee waraqaa gahumsaa ni kenna; ni to'ata;
23) Akkaataa imaammataafi tarsiimoo barnoota leenjii teeknikaafi ogummaatiin kollejjoota saayinsii fayyaa mootummaa ni hundeessa; ni bulcha;
24) Qoricha sammuu adoochaniifi araada adda addaa fayyaa hawaasaa miidhan ni to'ata; hawaasni akka itti hin fayyadamne hubannoo ni uuma;
25) Sagantaan karoora maatii akka hojiirra ooluufi babal'atu ni hojjata;
26) Tajaajilli talaallii haadholee yeroo ulfaafi umrii dahumsaa keessa jiraniifi dhukkuba daa'immanii ittisuuf kennamu akka babal'atu ni taasisa;
27) Sababa ka'umsa dhukkubaafi tooftaa ittisaa ni qorata; ni baasa; ni barsiisa; dhukkuba weeraraan ka'e hordofuun too'annaa jala akka oolu ni taasisa;
28) Hospitaaloonniifi buufataaleen eegumsa fayyaa galii argatan boordiifi koree hooggansaatiin murteessisuun akka itti fayyadaman deeggarsa barbaachisaa ni kenna; ni hordofa; ni to'ata;
29) Dubartootni fayyaa isaaniifi hawaasaa eeguun misooma diinagdee keessatti gahee isaanii akka bahan haala ni mijeessa;
30) HIV/AIDS'n akka hin babal'anne tooftaan ittisaafi too'annoo cimee hojiirra akka oolu ni taasisa;
31) Namootni vaayirasii HIV/AIDS waliin jiraatan, dhukkubsattootni HIV/AIDS, daa'imman sababa dhukkuba kanaan maatii isaanii dhabaniifi miseensonni maatii kanneen miidhaan irra gahe haala kunuunsa itti argachuu danda'an ni mijeessa;
32) Sadarkaa naannoofi biyyaalessaatti walitti dhufeenya hojiifi tattaaffiiwwan dhukkuba HIV/AIDS ittisuu fi too'achuuf taasifaman ni deeggara; ni cimsa;

33) HIV/AIDS'n qorannoo laboraatoriitiin haala beekuun nama dandeessisuufi hojimaatni sarviilaansii cimaan hawaasa keessatti tamsa'ina vaayirasichaa hordofuu dandeessisu akka jiraatu haala ni mijeessa; ni qindeessa; ni to'ata;
34) Dhaabbilee mootummaa, miti-mootummaa, waldaaleefi namoota dhuunfaa sochii HIV/AIDS ittisuufi too'achuuf taasifamu keessatti hirmaatan waliin qindoominaan ni hojjata; deeggarsa ni taasisa; ni to'ata;
35) Deeggarsi maallaqaafi kan biroo akka argamu ni taasisa; dhaabbilee mootummaa, miti-mootummaa, waldaalee, naamota dhuunfaafi koreen HIV/AIDS gandaa akkaataa karoora yookiin pirojektii baafataniin seeraan akka argatan ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata.

24. Biiroo Bulchiinsaafi Nageenyaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Nagaafi tasgabbiin naannichaa akka kabajamu humnoota nageenyaa ni gurmeessa; ni qindeessa; olaantummaan ni hooggana;
2) Ka'umsa rakkoolee nageenyaa ni qorata; yaada furmaataa ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
3) Tarsiimoo ittisa yakkaa naannichaa qaama dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
4) Sochii farreen nageenyaa dhabamsiisuudhaaf taasifamanii fi bu'aawwan argaman qaama dhimmi ilaalu waliin ni qorata;
5) Tamsa'inaafi sochii meeshaalee waraanaa seeraan alaa ilaalchisee odeeffannoo walitti ni qaba; qaamni dhimmi ilaalu akka to'atu ni taasisa;
6) Hordoftoota amantiiwwan adda addaa gidduutti nageenyiifi walkabajuun akka jiraatuufi walitti bu'iinsa ittisuun akka danda'amu qaamolee mootummaa dhimmi ilaallatu, dhaabbilee amantaafi qaamolee biroo dhimmi ilaallatu waliin walta'iinsaan ni hojjata; dhaabbileefi waldaalee amantaa naannicha keessatti socho'an ni galmeessa;
7) Mana Maree nageenyaa naannichaa ni qindeessa; qaamoleen dhimmi ilaalu akka keessatti hirmaatan ni taasisa; ni deeggara;
8) Sirni odeeffannoo hammayyaa'aa caasaa qaamolee nageenyaa gidduutti akka diriiru ni taasisa;
9) Qubannaan seeraan alaa naannicha keessatti akka hin gaggeeffamne ni hordofa; ni to'ata; iddoo qubannaan seeraan alaa gaggeeffametti qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;

10) Walitti dhufeenyi naannolee ollaa waliin jiru akka cimu ni karoorsa; hojiiwwan walitti dhufeenya naannolee ollaa cimsaniifi dhimma nageenyaa irratti waliin ni hojjata;
11) Ka'umsa walitti bu'iinsa naannolee ollaa gidduutti uumaman ni qorata; tooftaa rakkinichi itti hiikkatu ni karoorsa; hojiirra ni oolcha;
12) Naannicha keessatti walitti bu'iinsi hawaasa gidduutti akka hin uumamne ni hordofa; ni to'ata; yoo uumames qaama dhimmi ilaalu waliin furmaata akka argatu ni taasisa;
13) Sababa walitti bu'iinsa uumameen jiraattota naannichaa qe'ee isaanii irraa buqqa'an yookiin sababuma kanaan kanneen biyyaa bahuuf osoo yaalanii qabaman gara qe'ee isaaniitti akka deebi'an deeggarsa barbaachisaa ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
14) Daangaa naannichi naannolee ollaa waliin qabu daangessuun barbaachisaa ta'ee yammuu argamu qaamolee dhimmi ilaalu waliin qorannoo ni gaggeessa; bu'aan qorannichaa qaama dhimmi ilaalutti dhiyaatee akka murtaa'u ni taasisa;
15) Ummattootni naannoo daangaa qabeenya uumamaa walii wajjiin akka misoomsaniifi akka itti fayyadaman haala ni mijeessa;
16) Walitti dhufeenya naannolee ollaa waliin jiru ilaalchisee odeeffannoofi ragaalee barbaachisan walitti ni qaba; ni qindeessa; qaama dhimmi ilaalutti ni dabarsa;
17) Biyyoota ollaa naannichaan waldaangessan ilaalchisee odeeffannoo haala nageenya walitti ni qaba; walitti bu'iinsi akka hin uumamneefi uumame yoo argame qaama dhimmi ilaalu waliin furmaata akka argatu ni hojjata;
18) Gurmaa'insaa fi hojmaata akeekkachiisa dursaa nageenyaa ni diriirsa; odeeffannoo wayitaawaa, qulqullina qabu fi baasii qusatu ni sassaaba; ni xiinxala; rakkoon nageenyaa akka hin uumamne dursanii ittisuuf haala dandeessisuun hojiirra ni oolcha; akka hojiirra oolu ni taasisa;
19) Ogeessota akeekkachiisa dursaa nageenyaa ni filata, ni qacara, ni leenjisa, ni bobbaasa; ni bucha; Haalli raawwii isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a.
20) Ol'aantummaa seeraa mirkaneessuudhaaf qaamolee haqaa biroo waliin qindoominaan ni hojjata.

25. Biiroo Bishaaniifi Inarjii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qo'annoo misooma sululaa gaggeessuudhaan qabeenya bishaanii lafa irraafi lafa keessaa argamu hangaafi qulqullina isaatiin addaan baasee naannicha keessatti faayidaa adda addaatiif akka oolu ni taasisa;

2) Qabeenya bishaanii naannichaa kanneen akka burqaa, yaatuu-lagaa, laga fi haroo uumamaa fi haroo nam-tolchee ni kunuunsa; ni eega; haala itti fayyadama isaa ni murteessa;
3) Tamsa'inaafi baay'ina qabeenya bishaanii ni qorata; ni qorachiisa; ragaalee walitti ni qaba; ni qindeessa;
4) Sadarkaa bishaan tajaajila adda addaatiif oolu qaama dhimmi ilaalu waliin ni baasa; teknolojiifi meeshaalee misooma bishaaniifi inarjii waliin walqabatu ilaalchisee sadarkaafi qulqullina bahee gadi akka hin taane ni hordofa; ni to'ata; kanneen sadarkaa gadi ta'an qaama dhimmi ilaallatu waliin ni dhabamsiisa;
5) Itti fayyadamtootni bishaanii golba dhangala'ootaa keessatti argaman hirmaannaan bishaanii isaanii haala haqa qabeessaafi madaalawaa ta'een raawwatamuu isaa ni mirkaneessa; raawwi isaa ni to'ata;
6) Hojii misooma bishaanii ni gaggeessa; qulqullina isaa ni to'ata; hojii saaniteeshinii bishaanii waliin walqabatan ni hojjata; qabeenyi bishaanii hazbaa irraa akka eegamu ni taasisa; ni to'ata;
7) Istaandardii balfa dhangala'aa gara lagaa, haroo fi naannootti dhangala'u ni qopheessa; hojiirra akka oolu ni taasisa;
8) Seera irratti hundaa'uun qabeenya bishaaniifi inarjii naannichaa ni bulcha; misoomni qabeenya bishaaniifi inarjii akka babal'atu ni taasisa;
9) Dizaayinii pirojektoota bishaan dhugaatii ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; qaama dhimmi ilaaluun yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
10) Qabeenya bishaanii naannichaa hojiirra oolchuuf qaamota barbaadaniif hayyama ni kenna; ni haroomsa; ni haqa; ni to'ata; taarifa bishaanii ni qorata; ni qopheessa; gatii dimshaashaa ni kaffalchiisa;
11) Ragaa hayidirolojiifi meetirolojii ni qindeessa; odeeffannoo isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa;
12) Uwwisni tajaajila bishaan dhugaatii qulqullina qabu akka babal'atu ni hojjata; raawwii pirojektoota bishaanii ni hordofa;
13) Dhiyeessii bishaan dhugaatii amansiisaafi itti fufiinsa akka qabaatu ni taasisa; hawaasni abbummaadhaan dhaabbilee bishaanii akka bulchuu danda'u tooftaa ni baasa; dhaabbileen tajaajila bishaanii yeroo yeroon akka suphaman haala ni mijeessa;
14) Iddoowwan gammoojjummaa qabaniifi gogiinsi ittideddeebi'utti sagantaa dhiyeessa bishaanii yeroo ariifachiisaa ni qindeessa;

15) Tajaajilootni bishaan magaalaafi baadiyyaa of danda'anii akka bulan haala ni mijeessa; ni hordofa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
16) Dhaabbilee miti mootummaa hojii bishaaniifi inarjii irratti bobba'an waliin waliigaltee hojii ni mallatteessa; ni qindeessa; deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna; ni to'ata;
17) Namni yookiin qaamni kamiyyuu hayyama osoo hin qabaatiin misooma bishaaniifi inarjii irratti akka hin bobbaane, daldala akka hin gaggeessine, bishaan akka hin gur-gurreefi lakkooftuu bishaanii akka hin galchine ni to'ata; qaama kana darbee argamerratti sarara kutuu dabalatee tarkaanfii barbaachisaa ta'e ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
18) Yeroo barbaachisaa ta'etti fayyadamtootaaf bishaan geessisuuf qabeenya nama kamiiyyuu irratti sarara bishaanii diriirsuu yookiin boolla bishaanii qotuu yookiin ijaarsa bishaanii gaggeessuu ni danda'a; kanneen sababa kanaan miidhaan qabeenya isaanii irra gaheef beenyaan akka kafalamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
19) Pirojektoota bishaaniifi inarjii irratti ummanni qo'annoorraa eegalee hanga dhumaatti akka hirmaatu ni taasisa; bu'uura misooma bishaanii ittifayyadamtootaaf dabarsee ni kenna; qaamota mootummaa waliin nageenya isaanii ni eega; humna itti fayyadamtoot-aa ol yoo ta'e hojii haaromsuufi suphuu ni gaggeessa; itti fayyadamtootni abbummaan akka bulchan ni taasisa;
20) Pirojektotni misooma qabeenya bishaanii hojiin ijaarsa isaanii xumurame tajaajila irraa eegamu akka kennan ni taasisa; hojii suphaa, fooyyessuufi babal'isuu iskiimota bishaanii ni gaggeessa; ni to'ata; akkaatuma barbaachisummaa isaatiin qaama iskiimoota bishaanii bulchuu danda'an ni hundeessa; raawwii isaanii ni to'ata;
21) Dizaayiniifi hojii elektiromekaanikaalii misooma bishaanii ni hojjata; ni hojjachiisa;
22) Qo'annoofi dizaayinii eegumsa biyyoofi bishaanii bu'uura misooma bishaanii waliin walqabatu ni gaggeessa; raawwannaa isaatiif dhaabbilee mootummaa, miti mootummaafi dhuunfaa waliin ni hojjata;
23) Ragaaleen inarjii naannichaa akka sassaabaman, eegamaniifi hojiirra oolan ni taasisa;
24) Misoomaafi barbaacha inarjii ni jajjabeessa; investimentiin inarjii naannicha keessatti akka babal'atu ni taasisa;
25) Qabeenya inarjii naannichaa irratti qaama dhimmi ilaalu waliin hojii piromooshinii ni gaggeessa; ragaalee barbaachisaa ta'an ni qindeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni beeksisa;
26) Burqaaleen humna elektiriikaa xixiqqaafi giddugaleessaa maddisiisan haala ittiin hundeeffaman ni qorata; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa; seerarratti

hundaa'uun namoota humna elektiriikaa xixiqqaafi giddugaleessaa maddisiisanii raabsaniif hayyama ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; akkaataa tajaajilli itti kennamu ilaalchisee taarifa ni baasa; ni to'ata;

27) Misoomaafi dhiyeessa inarjii naannichaa irratti qo'annoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; sagantaa babal'ina humna elektiriikaa naannichaa ni baasa; dizaayinii ni qopheessa; tooftaa hojiirra ittiin oolu ni baasa;
28) Baayoo inarjii dabalatee itti fayyadama teknolojii inarjii mana keessaa adda addaa ni baasa; ni oomisha; ummanni akka ittifayyadamu ni taasisa; xiyyeeffannaa argatee akka hojiirra oolu ni hojjata;
29) Bakka qabeenya bishaaniifi inarjii jiraachuun isaa beekkamuufi qorannoon adda bahe akka daangeffamee turu ni taasisa; qaama dhimmi ilaalu wajjiin ni daangessa;
30) Teknolojii ammayyaatti fayyadamuun ragaalee dachee bishaaniifi inarjiin walqabatan walitti ni qaba; ni xiinxala; ni maxxansa; ni raabsa.

26. Biiroo Lafaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Lafa naannichaa ni bulcha; qabiinsa ragaa lafaa hammayyaawaa ta'e akka jiraatu ni hojjata; hojii kaadaastaraa ni raawwata; qabiyyee lafaa ni galmeessa; kaartaa abbaa qabiyyee lafaa ni kenna; bulchiinsa lafaatiin walqabatee hojii qaawwisaa, ji'o-ispaashaalii fi maappiingii ni hojjata; ragaa isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni kenna;
2) Sirna kenninsa tajaajilaa, dhiyeessaafi bulchiinsa lafaa ni qopheessa; hojiirra oolmaa isaa irratti sirna iftoomina, qulqullinaafi itti gaafatamummaa ni mirkaneessa; hojiirra akka oolu ni taasisa;
3) Qorannoo itti fayyadama lafaa ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; karoora itti fayyadama lafaa ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u qaama itti fayyadamuuf dabarsee ni kenna; hojiirra oolmaa isaa qaama dhimmi ilaallatu waliin ni to'ata; deeggarsa ni kenna;
4) Lafa hojii misoomaafi tajaajila adda addaatiif oolu qoratee ni qopheessa; Baankii Lafaa hundeessuun ni kuusa; ragaa barbaachisu qaama ilaallatuuf ni kenna; raawwii isaa ni hordofa; yammuu misoomni xumuramu walharkaa fudhiinsa ni taasisa;
5) Lafa hojii misooma albuudaaf oolu qaama biraatiin kan hin qabamne yookiin tajaajila biraatiif oolaa kan hin jirre ta'uu isaa qulqulleessuufi daangessuun qaama dhimmi ilaallatuuf ragaa ni dabarsa; qaama hayyama hojii misooma albuudaa qabuuf waraqaa ragaa mirga itti fayyadamaa ni kenna; kunuunfamuu isaa ni hordofa; yammuu

misoomni albuudaa xumuramu hojii misooma biraaf karaa ooluu danda'uun sirreefamuu isaa mirkaneessuun baankii lafaatti ni deebisa;

6) Lafa pirojektii investimentiif oolu bu'uurri misoomaa guutameef, falmiifi mormii adda addaa irraa bilisa ta'e qoratee ni qopheessa; baankii lafaatti ni kuusa; ragaa isaa Biiroo Investimantii fi Industriif ni kenna; akkaataa seeraatiin qaama hayyamameef ni dabarsa; lafichi kaayyoo barbaadameef ooluu isaa ni hordofa; tarkaanfii sirreeffamaa qaama dhimmi ilaalu wajjiin ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
7) Namoota dhuunfaa yookiin dhaabbileen mirgi abbaa qabiyyee lafaa kennameef mirga qabiyyee isaanii dhaalaan, kennaadhaan, kiraadhaan, waliin misoomsuu yookiin jijjiirraadhaan itti dabarsan ni mirkaneessa; jijjiirraa abbaa qabiyyee lafaa ni galmeessa; waraqaa ragaa seeraan ala kenname ni haqa;
8) Gaaffii abbaa qabiyyee lafaa irratti hundaa'uudhaan iddoo adda bahee daangeffame tokko keessatti mirga abbaa qabiyyee ni mirkaneessa;
9) Itti fayyadama, dhorkaafi ittigaafatamummaa qabiyyee lafaa ni galmeessa; akka galmaa'u ni taasisa; ni haaromsa; ni sirreessa; ni haqa;
10) Qabannaa lafaa seeraan alaa yookiin ijaarsa seeraan alaa ni to'ata; ni hordofa; tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa; qaama dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata;
11) Qajeelfama raawwii kaffaltii beenyaa kaafamtoota misoomaa qopheessuun Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yemmuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
12) Kaffaltiin beenyaa haala gabaa yeroo irratti kan hundaa'e akka ta'u qorannoo gaggeessuun qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
13) Shallaggii beenyaa lafa magaalaafi baadiyyaa hojii misoomaafi tajaajila adda addaatiif barbaadamu akkaataa seeraatiin qaama dhimmi ilaalu waliin ni raawwata; kaffaltiin beenyaa osoo lafa isaanii irraa hin ka'in dursee akka kaffalamuuf ni taasisa; namoota qabiyyee isaanii gadi lakkisan deebi'anii akka ofdanda'an qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni hordofa; ni to'ata;
14) Hojmaata walharkaa fuudhiinsa lafa daangaa magaalaa fi gandoota Baadiyyaa ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; akka hojiirra oolu ni taasisa; ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;

15) Lafa baadiyyaa maastar pilaaniidhaan gara magaalaatti daangeffame ragaa barbaachisaa ta'e qopheessuun qaama dhimmi ilaallatu waliin walharkaa fuudhinsa ni raawwata;
16) Magaalota keessattii fi daangaa magaalotaa irratti ijaarsi seeraan alaa akka hin gaggeeffamne qaama dhimmi ilaallatu waliin ni hojjata; ni hordofa; ni to'ata;
17) Hulaa misoomaafi giddugala guddinaa ilaalchisee qorannoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; bu'aa isaa hojiirra ni oolcha; karoora qubannaa baadiyyaa qaama dhimmi ilaalu waliin ni qopheessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
18) Lafa jallisiin misoomu akka qoodamu yoo murtaa'e itti fayyadamtootaaf ni qooda; waraqaa ragaa ni kenna;
19) Istaandardii bal'ina lafa magaalaafi baadiyyaa misoomaafi tajaajila adda addaatiif oolu ni qorata; mootummaaf ni dhiyeesa; yammuu mirkanaa'u hojiirraa ni oolcha;
20) Ragaaleefi odeeffannoo lafaa ni gurmeessa; ni kuusa; ni bulcha; sirna odeeffannoo hammayyaa ta'e ni diriirsa; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaamni barbaadu akka argatu ni taasisa;
21) Gaaffii jijjiirraa gosa pirojektii investimentiin ala jiran pilaaniifi seera jiru irratti hundaa'uun qaama dhimmi ilaalu waliin ni raawwata; qaama dhimmi ilaalu kan biroo ni beeksisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;
22) Lafa dhaabbilee misoomaa mootummaa harka ture gara abbaa qabeenyaa dhuunfaatti yammuu darbu bal'inni lafaa akkaataa waliigaltee keessatti ibsameen ta'uu isaa ni mirkaneessa; lafti waliigalteen ala qabame baankii lafaa mootummaatti ni deebisa;
23) Gaaffii lafaa dhiyaatuuf simachuun qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u ni raawwata; ni raawwachiisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
24) Iddoowwan magaalaa dullooman qoratee adda ni baasa; deebi'ee akka misoomu qaama dhimmi ilaalu waliin haala ni mijeessa; raawwii isaa ni hordofa;
25) Seera liizii lafa magaalaafi seerota biroo hojii bulchiinsaafi ittifayyadama lafaa hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
26) Ragaa lafaafi qabeenya qabiyyee lafaa walitti ni qaba; dijitaalaafi waraqaadhaan ni galmeessa; sirna kaadastaraatiin akka qabamu ni taasisa; ni bulcha; ni misoomsa; wiirtuu odeeffannoo ragaa qabiyyee lafaa ta'ee ni tajaajila; ni qaaccessa; qaama dhimmi ilaallatuuf ni kenna;

27) Ragaa sirna odeeffannoo kaadaastara magaalotaafi baadiyyaa ni qindeessa; nageenyummaa isaa ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; kaartaa bu'uuraafi kaartaa kaadaastaraa ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; ni bulcha; ni haaromsa;
28) Gaaffii jijjiirraa abbaa qabiyyummaafi tajaajila qabiyyee lafa magaalaafi baadiyyaa akkaataa seeraatiin ni raawwata; qaama dhimmi ilaaluuf ni beeksisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
29) Sirna lafti adda bahee itti galmaa'uuf qophaa'e hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
30) Istaandardii irratti hundaa'uudhaan koodii yookiin lakkoofsa addaa qabiyyee iddoo kaadaastara seeraatiin galmaa'eefi daangaan isaa ifatti beekame ilaalchisee ragaa abbaa qabiyyee ni kenna;
31) Seerotaafi istaandardiiwwan galmeessa qabiyyee lafaafi ragaa lafaa ilaalchisee bahan naannichaa keessatti bifa walfakkaatuun hojiirra ni oolcha; hojirra ooluu isaanii ni mirkaneessa;
32) Sirna teknolojii kaadaastara seeraafi bu'uura misooma neetworkii ni misoomsa; akka misoomu ni taasisa; wayitaawaa ni taasisaa; ni bulcha; ragaalee kaadaastara seeraa akkaataa seerri hayyamuun ummataaf banaa akka ta'u ni taasisa;
33) Sarveeyingii qabiyyee lafaa istaandaardii irratti hundaa'uudhaan daangaa lafaa fudhatamummaa qabu irratti ni murteessa; qophii kaartaa iskeeliifi tajaajila adda addaatiif oolu ni raawwata; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
34) Tuqaalee too'annoo lafaa (Ground control point) sadarkaa lammaffaafi sadaffaa qiyyaasa kaadaastaraatiif gargaaruuf dhaabaman akkaataa barbaachisummaa isaatti ni baay'isa; sadarkaafi qulqullina isaa eeggate daangaa magaalaa keessatti ni dhaaba; akka dhaabbatu ni taasisa; ni bulcha;
35) Sirni waljijjiirraa ragaa yookiin odeeffannoo itti fayyadamaafi galmeessa qabiyyee lafaa magaalota naannichaa jidduutti akka diriiru ni taasisa; akkaataa seeraatiin qaama birootiif ni kenna;
36) Gatii kaffaltii tajaajilaa galmeessa mirga abbaa qabiyyummaatiif raawwatamu qoratee ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; akkaataa barbaachisummaa isaatiin fandii wabii hojii isaatiif barbaachisu ni mijeessa;
37) Gatii ka'umsa liiziifi kiraa lafaa qaama dhimmi ilaalu waliin qoratee Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa;

38) Qorannoo itti fayyadama lafa baadiyyaa irratti hundaa'uudhaan giddugala baadiyyaa qaama dhimmi ilaalu waliin ni daangessa; karaa Inistitiyuutii Pilaaniitiin pilaaniin akka qophaa'uuf ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata, pilaanicha ilaalchisee gochi seeraan ala raawwatame irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;

27. Biiroo Daandiiwwanii fi Loojistiksii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Daandiiwwan naanniichaa abbummaan ni bulcha; ni to'ata; ni kunuunsa; ni supha; ni suphisiisa; sadarkaa isaanii ni fooyyessa;
2) Karooraafi sagantaa daandiiwwan babal'isuu, suphuufi sadarkaa ol guddisuuf gargaaran ni qopheessa;
3) Sadarkaa tajaajila daandiifi sadarkaa dizaayinii daandii fedhiifi guddina diinagdee irratti hundaa'e ni qopheessa; qaama dhimmi ilaaluun yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
4) Daandiifi riqichi akkaataa sadarkaafi barbaachisummaa isaatti kontiraaktaraan yookiin ummataan akka ijaaramu, suphamu, sadarkaan isaa akka fooyya'u, akkasumas akka kunuunfamu ni taasisa;
5) Qorannoofi qo'annoo daandiifi daandiin walqabate ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; ragaaleefi istaastistiksii adda addaa walitti ni qaba; ni qindeessa; ni tamsaasa; ni gabaasa;
6) Tooftaa daandiifi riqichi ittiin qoratamu, dizaayiniin ittiin qophaa'u akkasumas ijaarsiifi suphaan ittiin raawwatamu ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaas ni hordofa;
7) Teknolojiiwwan gatii xiqqaan daandii babal'isuu, suphuufi sadarkaa ol guddisuuf gargaaru yeroo yeroon qoratee hojiirra ni oolcha;
8) Hawaasni sadarkaa adda addaatti gurmaa'ee humnaafi qabeenya isaa qindeessuudhaan daandii hawaasaafi daandiiwwan kan biroo akka ijaaru, suphuufi kunuunsu ni taasisa; deeggarsa ogummaafi meeshaalee ijaarsaa ni kenna;
9) Qulqullina raawwii ijaarsaafi suphaa daandii ni to'ata; qaama birotiinis akka to'atamu ni taasisa;
10) Daandiin akka hin mancaaneefi tajaajilaan ala akka hin taane seerootni bahan hojiirra ooluu isaanii ni hordofa;
11) Waldaalee Interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaafi kontiraaktaroonni xixiqqaan ijaarsaafi suphaa daandii irratti bobba'an hojii isaaniif kenname gahumsaan

raawwachuu akka danda'an dandeettii isaanii cimsuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

12) Bal'ina daandii ni murteessa; ni to'ata;

13) Akkaataa itti fayyadama daandii, keessumattuu daandiin akka hin mancaane hanga ulfaatinaafi fe'iinsa konkolaataa ni murteessa; ni to'ata;

14) Sadarkaafi qulqullina meeshaalee hojii ijaarsa daandii irra oolan kan akka dhagaa, biyyoo paavimantii, biyyoo filatamaa, cirrachaafi kan biroo ni qorata; ni qorachiisa; kan sadarkaafi qulqullina isaa eeggate qofti hojiirra akka oolu ni taasisa;

15) Ijaarsa daandiitiif kan oolan kan akka dhagaa, biyyoo paavimantii, biyyoo filatamaa, cirrachaafi kan biroo hayyama qaama dhimmi ilaallatuun kaffaltii malee itti fayyadamuu ni danda'a;

16) Daandiin faayidaa yaadame qofaaf hojiirra akka ooluufi gochi seeraan alaa daandii irratti akka hin raawwatamne ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamus ni taasisa;

17) Qabeenya daandii irratti argamu qaama dhimmi ilaalu waliin ta'uun ni kaasa; ni kaasisa;

18) Ijaarsi daandii qabeenya uumamaafi Naannoo irratti dhiibbaa akka hin dhaqqabsiifne eegumsa gahaa ni taasisa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

19) Qabeenya lafa ijaarsa daandiitiif oolu irratti argamaniif bu'uura seeraatiin beenyaan akka kaffalamu ni taasisa; akkaataa barbaachisummaa isaatti ni kaffala;

20) Dandeettiin raawwachiisummaa seektara daandii akka cimu ni hojjata; leenjii gaggabaaboo ni kenna; akka kennamu ni taasisa;

21) Hojjattoota haala addaatiin iskeeliin mindaa isaanii murtaa'uu qabu qoratee Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;

22) Dhimmichi adeemsa Mana Murtiin ilaalamuun isaa akkuma eegametti ta'ee, ijaarsa daandiin walqabatee wal dhabiinsa isaafi kontiraaktara, waldaalee, Interpiraayizii Maayikiroofi Xixiqqaa yookiin gorsaa gidduutti uumamu fedhii isaafi qaama isa waliin waliigaltee seene irratti hundaa'uun akkaataa barbaachiisummaa isaatti mana murtiitiin alatti akka xumuramu ni taasisa; raawwiin isaa dambii bahuun kan murtaa'u ta'a.

23) Imaammataa loojistiiksii fi geejjibaa ni burqisiisa; hojiirra akka oolu abbummaan ni hoogana;

24) Buufata konkolaataa, bidiruu fi xiyyaaraa, tarminaala fe'umsaa, paarkiingii, giddugala leenjiifi qormaataa istaandardii ni baasa; dizaayinii ijaarsaa ni qopheessa; qaama dhimmi ilaallatu waliin ni ijaara; akka ijaaraman ni taasisa; kenniinsa tajaajila isaanii ol'aantummaan ni hooggana; ni to'ata; facaatii ijaarsa pirojektoota loojistiiksii ni qorata;
25) Buufataalee Baaburaa fi Xiyyaara xixiqqaa akkasumas buufataalee konkolaataa ijaaraman keessatti iddoowwanii fi teknolojiiwwan loojistiiksii kanneen akka sirna kuusaa fi qorrisiisaa oomishaalee ni ijaara; qaama bulchuuf ni dabarsa;
26) Sirna konkolaattotni, baaburri, bidiruwwaaniifi xiyyaarotni xixiqqaan irra deebiidhaan itti hojjataman ni diriirsa; hojiirra akka oolu ni taasisa.

28. Biiroo Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Dhaabbilee misoomaafi horataalee mootummaa ilaalchisee yaada imaammataa ni maddisiisa; mootummaaf ni dhiyeessa; yemmuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
2) Dhaabbileen misoomaa mootummaa seerota dhaabbilee misooma mootummaa, seerota ittiin hundaa'anii fi seerota biroo rogummaa qaban eeganii hojjachuu isaanii ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jiruutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
3) Dhaabbilee adda addaa mootummaan qooda keessaa qabu keessatti mootummaa bakka bu'ee hirmaachuun imaammataa fi seerotni isaanii fedhii fi dantaa mootummaa kan mirkaneessan ta'uu isaa ni hordofa; ni to'ata;
4) Walta'iinsa qaamolee dhuunfaa fi mootummaa ilaalchisee yaada imaammataafi tarsiimoo ni maddisiisa; mootummaa ni gorsa; hojiirra oolmaa isaanitiif ni hojjata;
5) Haala Mootummaa fi namootni yookiin dhaabbileen dhuunfaa biyya keessaa fi biyya alaa waliin walta'iinsa uumanii michummaan itti hojjatan irratti hojmaata ni diriirsa; bu'aa qabeessummaa isaa ni gamaaggama; michummaan taasifamu mirgaa fi dantaa mootummaa kabajamuu isaa ni mirkaneessa;
6) Abbootii qabeenyaa mootummaa waliin hojii investimentii gaggeessuuf yaada pirojektii dhiyeessan qoratee qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
7) Pirojektiiwwan daldalaa fi invesimentii mootummaa fi qaamni dhuunfaa waliin irratti hojjachuu danda'an ni xiinxala; akka xiinxalamu ni taasisa; bu'aa isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;

8) Karooraa hojii dhaabbilee misoomaa mootummaa xiinxalamee dhiyaate ni mirkaneessa; gabaasa raawwii karooraa ni hordofa; ni gamaaggama; duubdeebii ni kenna;
9) Dhaabbileen misoomaa mootummaa haaraan akka hundeeffaman qorannoo gaggeessee Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiira ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
10) Dhaabbilee Misooma Mootummaa haaraa hundeeffamaniif kaappitaalli ka'umsaa Mootummaan akka ramadamu ni taasisa; kaappitaalli ka'umsaa hayyamame waggaa shan keessatti kaffalamee akka xumuramu ni taasisa;
11) Herregni baajata of eeggannoo Dhaabbilee Misooma Mootummaa akka qabamu mootummaaf ni dhiyeessa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;
12) Galmawwan waliigalaa, fiixee bu'aa waggaa fi karoora investimentii dhaabbilee misoomaa Mootummaa ni mirkaneessa;
13) Hojimaata hojii gaggeessaafi itti aanaan hojii geggeessaa Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa beekumsa, dandeettiifi muuxannoo hojichaaf barbaachisu irratti hundaa'uun haala ittiin ramadamaniifi hojiirraa itti kaafaman ni diriirsa; hojiirra ool-maa isaa ni hordofa; ni to'ata;
14) Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa boordiin buluu qabaniifi buluu hin qabne ni qorata; ulaagaa ni baasa; mootummaa naannichaan yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
15) Walitti qabaafi miseensota boordii dhaabbilee misoomaa mootummaa gahumsa qaban filachuudhaan yaada murtoo Pirezidaantiif dhiyeessuun akka ramadaman ni taasisa; akkaataa seeraatiin hojiirraa akka ka'an yaada ni dhiyeessa; raawwii hojii isaanii ni hordofa; kaffaltiiwwaniifi faayidaa adda addaa kaffalamuufii qabu qorachuun ni mirkaneessa;
16) Bu'aa qulqulluu Dhaabbilee Misooma Mootummaa ooditara alaatiin mirkanaa'e irratti hundaa'uun sirna onnachiiftuu miseensota boordiifi hojii gaggeessitootaaf itti kaffalamu ni diriirsa; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
17) Hojimaata faayidaaleen miseensota manaajimantii Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa ittiin raawwatamu ni diriirsa; durgoo oolmaa hojjettotaafi manaajimantii Dhaabbilee kanneenii boordiin qoratamee dhiyaate xiinxalee yookiin ofii isaatii qorachuun ni murteessa;
18) Hojimaata bulchiinsa humna namaa Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa qorachuun hojiirra akka oolu ni taasisa; fooyya'iinsa iskeeliifi ka'umsa mindaa hojjattootaa

qoratamee dhiyaatuuf xiinxaluun yookiin ofii isaatii qorachuun Mana Maree Bulchiisaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyessa; yammuu hayyamamu hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;

19) Gaaffii hojjattootaafi miseensota manajimantii dhaabbilee misoomaa daangaa umrii sooramaa ol tajaajiluuf gaafatamu irratti bu'uura seeraatiin murtee ni kenna;
20) Deemsa, leenjiifi barnoota biyya alaa dhaabbilee misooma mootummaa ilaalchisee qaamma dhimmi ilaallatu waliin mar'iachuun bu'a qabeessummaa isaa xiinxalee ni hayyama; raawwiin isaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a.
21) Ulaagaa qaxaraafi hojiirraa kaasuu odiitera keessaa Dhaabbata Misoomaa Mootummaa qoratamee dhiyaatuuf yookiin ofii isaatii qorachuun ni mirkaneessa;
22) Ramaddii odiitaroota alaa Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa ni mirkaneessa; gabaasni herregaa dhaabbatichaa odiitara alaatiin qoratamee kallattiin akka dhiyaatuuf ni taassisa; ni mirkaneessa;
23) Fandiin misoomaafi industirii Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa naannichaa akka hundeeffamu ni taasisa; ni bulcha;
24) Bu'aa qulqulluu Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa irraa dhibbeentaan mootummaaf yeroo yerootti dhangala'uu qabu qoratee herreega fandii misoomaafi industiriitti galii akka ta'u ni taasisa; galii ta'uu isaa ni hordofa; kanneen hin raawwanne irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
25) Aksiyoona mootummaan qooda keessaa qabu irraa ga'een bu'aa mootummaa yeroo yeroon fandii misoomaafi industiriitti dhangala'uu isaa ni hordofa; ni raawwachiisa;
26) Aksiyoonota bu'aa qabeeyyiifi guddina diinagdee biyyaafi naannichaa keessatti tarsiimo'aa ta'an qoratee bu'aa isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
27) Dhaabbileen Misoomaa Mootummaa kaayyoofi ergama isaanii galmaan ga'uu akka danda'aniif humni raawwachiisummaa isaanii haala itti cimu ni qorata; bu'aa isaa mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha; hojii irra ooluu isaa ni hordofa;
28) Kaappitaala qabaniifi haala uumama isaanii giddu galeessa godhachuun qorannoo irratti hundaa'uun sadarkaa Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa ni murteessa;
29) Investimentiiwwan kaayyoo hundeeffama Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa galmaan gahuufi ce'umsa industiriif galtee ta'uu danda'an qoratee Dhaabbileen Misoomaa Mootummaa akka irratti hirmaatan ni taasisa;
30) Yaa'ii waldaalee abbootii aksiyoonaa mootummaan qooda keessaa qabu irratti mootummaa bakka bu'ee ni hirmaata;

31) Karoora bittaa qabeenya dhaabbii gurguddoo hojii Dhaabbilee Misoomaa Mootummaatiif murteessaa ta'an akka mirkanaa'u mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u ni raawwachiisa; tarreeffamni isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
32) Sirna Herregni Dhaabbilee Misooma Mootummaa galmeerraa itti haqamuu danda'u irratti qaama dhimmi ilaalu waliin ni diriirsa; raawwii isaa ni hordofa;
33) Qabeenya dulloomaniifi tajaajilaan ala ta'an yookiin kanneen bitamanii tajaajila hin kennine yookiin hojii Dhaabbilee Misoomaa Mootummaatiif barbaachisaa hin taane qaama dhimmi ilaaluuf dhiyaatanii akka maqfaman yookiin akka gurguraman ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
34) Dhaabilee Misoomaa Mootummaa walitti makuun yookiin gargar baasuun yookiin diiguun yookiin gurguruun barbaachisaa ta'ee yoo argame qorannoo gaggeessuun yaada murtii mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
35) Dhaabbileen Misoomaa Mootummaa hojii qorannoofi qo'annootiif baajata akka ramadan haala ni mijeessa; bu'aa qorannoon argames hojiirra akka oolu ni taasisa;
36) Qabeenya Dhaabbilee Misooma Mootummaa kennaanis ta'e gargaarsaan qaama sadaffaaf darbu irratti ni murteessa; daangaan isaa dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
37) Bittaa aksiyoonaa Dhaabbilee Misooma Mootummaatiin raawwatamu ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
38) Dhaabbanni Misoomaa Mootummaa tokko dhaabbata misooma mootummaa biroo wajjin akaakuu hojii walfakkaatu irratti akka hin bobbaane ni taasisa; tarkaanfii sir-reeffamaa ni fudhata;
39) Sirna bulchiinsa faayinaansii, sirna odiitii keessaafi sirna galii Dhaabbileen Misoomaa Mootummaa argatan ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata; sanadoota herregaa ni qorata; ni qorachiisa; bu'aa isaa irratti hundaa'ee tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
40) Karoora liqii Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa ni to'ata; gaaffii liqii xiinxaluun ni mirkaneessa; haala ittifayyadamaafi raawwii isaa ni hordofa;
41) Sirna bittaa, bulchiinsaafi itti fayyadama qabeenyaa Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
42) Kaappitaalli Dhaabbata Misoomaa Mootummaa akka hir'atu yookiin akka dabalu yaanni yoo dhiyaate qoratee Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa;
43) Hojiiwwan mirga abbaa qabeenyummaa mootummaa kabachiisan biroo ni raawwata.

29. Biiroo Misooma Jallisiifi Horsiisee Bulaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Dizaayinii ijaarsa iskiimota jallisii kamiyyuu ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; qaama dhimmi ilaallatuun yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; qo'annoo ijaarsa iskiimota jallisii ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa;
2) Jallisii giddugaleessaa fi gurguddaa ijaarsi isaanii xumurame hanga itti fayyadamtoonni of danda'anii bulchanitti guutummaa guutuutti ni bulcha; ni hordofa; hojii teeknikaa ni raawwata; suphaa humna fayyadamtoota jallisii ol ta'e ni raawwata; ni raawwachiisa; yeroo itti fayyadamtootni of danda'an dabarsee ni kenna;
3) Bu'a qabeessummaa iskiimoota jallisii guddisuuf fayyadamtootni hubannoo baasii, kunuunsa, bulchiinsaa fi suphaa qabaatanii maallaqa akka qusatan ni gorsa; ni hordofa; akkasumas deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
4) Qabeenya bishaanii naannicha keessatti argaman haala itti fufiinsa qabuun misooma jallisiitiif akka ooluu danda'an qaama dhimmi ilaalu waliin kunuunsa isaanii irratti ni hojjata;
5) Jallisii maayikiroo fi jallisii bonee ummataan akka hojjataman abbummaadhaan ni hordofa; ni deeggara; ni jajjabeessa;
6) Qaamolee guddinaa fi itti fufiinsa misooma jallisiif bu'aa buusuu danda'an waliin ni hojjata;
7) Fandii arjoomtota irraa misooma jallisiitiif gargaarsaan yookiin liqiidhaan argamu dhimma barbaadameef akka oolu ni hordofa; ni bulcha; raawwii isaa qaama ilaallatuuf ni gabaasa;
8) Jallisiiwwan xixiqqaa ijaarsi isaanii xumurame itti fayyadamtootaatti dabarsee ni kenna; bulchiinsaa fi itti fayyadama irratti deeggarsa teeknikaa ni taasisa; ni hordofa; suphaa humna fayyadamtoota jallisii ol ta'e ni raawwata; ni raawwachiisa;
9) Baasii ijaarsa pirojektii jallisiif bahe itti fayyadamtootaan akka bakka bu'u ni taasisa; Mootummaa hayyamsiisee pirojektii jallisii birootiif ni oolcha; kaffaltii tajaajila adda addaatiif suphaa ni sassaaba; deebisee hojiirra ni oolcha;
10) Waldaalee itti fayyadamtoota bishaan jallisii ni gurmeessa; ni leenjisa; dambii ittiin bulmaataa akka qopheeffatan ni gargaara; ni hordofa; akkaasumas qaama seerummaa akka argatan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
11) Miidhaa pirojektootni misooma qonna jallisii naannoo fi fayyaa namaa irratti fiduu danda'an xiqqeessuudhaaf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
12) Nama sababa ijaarsa misooma qonna jallisiitiin qabeenya isaa irratti miidhaan gaheef akkaataa seeraatiin beenyaan akka kaffalamuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

13) Paakeejii misooma naannoo horsiisee bulaa ni qopheessa; akka babal'atu ni taasisa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; deeggarsa barbaachisu ni kenna; hojiirra ooluu isaa ni hordofa;
14) Misooma naannoo horsiisee bulaa ilaalchisee qorannoofi qu'annoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamus ni taasisa; ragaa adda addaa walitti ni qaba; ni qindeessa; sagantaa misoomaa itti fufiinsa qabu ni qopheessa; qaamoleen dhimmi ilaalu akka hojiirra oolchan ni qindeessa; raawwii jiru ni hordofa;
15) Tooftaa misoomaa jiruufi jireenya hawaasa horsiisee bulaa fooyyessuuf naannicha keessatti gaggeeffamu haala qabatamaa ummata naannoo horsiisee bulaa waliin wal simuu danda'u irratti yaada ni burqisiisa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
16) Abbootiin qabeenyaa dhuunfaa, dhaabbilee miti mootummaafi seektarootni mootummaa dhimmi ilaalu sochii hojii misooma naannoo horsiisee bulaa keessatti qooda akka fudhatan ni qindeessa; ni jajjabeessa;
17) Sagantaalee fi pirojektoota misooma naannoo horsiisee bulaa keessatti gaggeeffaman raawwachiisuuf fandiifi qabeenya ni barbaada; yammuu hayyamamu qaama dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaas ni hordofa;
18) Fedhiifi dhiyeessa bu'uuraalee misooma naannoo horsisee bulaa qaama dhimmi ilaallatu waliin qorachuun adda ni baasa; sagantaafi pirojektootni baajata mootummaatiin raawwataman akka qophaa'aniifi hojiirra oolan seektara dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
19) Bu'uura misoomaa naannoo horsisee bulaa deeggartoota misoomaan hojjataman qaama dhimmi ilaallatun akka qoratamu haala ni mijeessa; sagantaafi pirojektoota qophaa'anii dhiyaatan raawwii isaanii ni hordofa; qaamolee dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata; xumura irratti seektara dhimmi ilaallatuuf akka darbu ni taasisa;
20) Naannoo horsiise bulaa keessatti akeekkachiisa duraa akka hojiirra oolu haala ni mijieessa; qaama dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata;
21) Ijaarsaawwan bu'uuraa misoomaa baadiyyaafi dhaabbilee tajaajila hawaasummaa naannoo horsiisee bulaatti gaggeeffamaniif istaandardiifi dizaayinii naannoo horsiisee bulaa waliin walsimu akka qophaa'u qaama dhimmi iluulu waliin ni hojjata; qaamoleen hojii ijaarsa bu'uura misooma baadiyyaa naannoo horsiisee bulaa keessatti gaggeessan irrattis akkaataa istaandaardii naannoo kanaan raawwatamaa jiraachuu isaa hordoffii ni gaggeessa; ni to'ata;

22) Naannoo horsiisee bulaatti tajaajilli misooma diinagdee, hawaasummaafi haqaa akkka babal'atu qaamolee dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
23) Hirmaannaafi hubannoon horsiisee bulaa akka cimu leenjii jijjiirama waliigalaa jiruufi jireenya hawaasa horsiisee bulaa irratti ni qopheessa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni raawwata; ni raawwachiisa.

30. Biiroo Carraa Hojii Uumuufi Ogummaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Misooma interpiraayizoota maayikiroo, xixiqqaafi giddugaleessaa damee maanufaakchariingii irratti kutaalee hawaasaa bobba'an ni deeggara; carraa hojii naannicha keessatti akka uumamu ni taasisa; ni deeggara; ni to'ata;
2) Hojii dhabeeyyii naannichaa hojii uummachuu irratti bal'inaan akka bobba'an hubannoo ni uuma; deeggarsa leenjii, iddoo hojii, liqii, walitti hidhamiinsa gabaa, gorsaafi odeeffannoo akka argatan haala ni mijeessa;
3) Interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaa seektara adda addaa akkasumas interpiraayizoota xixiqqaafi giddugaleessa seektara maanufaakchariingii dorgomaa, guddina itti fufiinsa qabuufi misooma industiriitiif bu'uura cimaa akka buusuu danda'aniif paakeejii deeggarsaa ni qopheessa; ni qindeessa; ni raawwachiisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
4) Naannicha keessatti carraa hojii uumuufi interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaa adda addaafi interpiraayizoota xixiqqaafi giddugaleessaa damee maanufaakchariingiitiif dhimmoota misoomaafi dorgomtummaa isaanii irratti hudhaa ta'an qo'annoon adda baasee furmaata ni kenna;
5) Naannicha keessatti qaamolee fi dhaabbilee sadarkaa sadarkaan hojiilee misooma interpiraayizotaa gargaaraaniifi qindeessan paakeejii deeggarsa dandeettii raawwachissummaa isaanii cimsu ni qopheessa; ni raawwata; ni raawwachiisa;
6) Saxaxa sonaa dabaluuf kan gargaaran hordofuun misooma interpiraayzoota maaykiroofi xixiqqaaf fedhii isaanii bu'uura godhachuudhaan dhaabbilee deeggarsaa leenjii, faayinaansii, teknolojiifi tajaajila gorsaa dhiyeessan ni qindeessa;
7) Ilaalcha dogoggoraa hojii uumuu irratti hawaasa keessatti mul'atu jijjiiruuf sirna ittiin rakkinichi furamu ni qorata; qaama dhimmi ilaaluuf dhiyeessuun yammuu mirkanaa'u hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; leenjiiwwan hubannoo uumuufi cimsuu danda'an ni kenna; akka kennamu ni taasisa;

8) Interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaa damee isaaniitiin waldaadhaan akka gurmaa'an deeggaruudhaan walitti hidhamiinsa gabaa biyya keessaa irraa fayyadamoo akka ta'an ni deeggara;
9) Muuxannowwan gaggaarii industiriifi interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaa irratti jiran qo'annoon adda baasuun qindeessuudhaan akka babal'atan ni taasisa; kanneen wal fakkaatan waliin walitti hidhamiinsi akka jiraatu ni hojjata;
10) Gahee misooma interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaa akka guddatuufi misoomni ariifachiisaan akka mirkanaa'u, abbootiin qabeenyaa baay'inaan akka horataman, qaama raawwattootaa misooma interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaafi qooda fudhattoota waliin ni hojjata;
11) Qabeenya uumamaa naannichaa misooma interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaaf ooluu danda'anii fi carraa hojii Naannicha keessa jiru adda baasuu irratti qaama dhimmi ilaalu waliin qorannoo ni gaggeessa; bu'aa qorannichaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
12) Lammiilee hojii dhabeeyyii naannichaa carraa hojii naannicha keessatti uumamuuf akkaataa fedhii isaaniitiin, seera daldalaafi waldaa hojii gamtaa irratti hundaa'uun dhuunfaan yookiin waldaadhaan ni gurmeessa; hayyama daldalaafi qaama seerummaa akka argatan ni taasisa;
13) Interpiraayizota maayikiroofi xixiqqaa eebbifamtoota Yunivarisitii, Koollejjoota, Koollejjoota Pooliiteekinikaafi sadarkaa adda addaatti baratanii xumuraniifi akkasumas addaan kutanii hojii dhabeeyyii ta'aniin hundeffamaniif dhaabbilee dhiyeessa faayinaansiifi dhiyeessa meeshaalee liizii waliin ta'uun haala tajaajilaa, liqii, maashiniifi tajaajila ekisteenshinii guutuu itti argatan ni mijeessa;
14) Wiirtulee kenniinsa tajaajila iddoo tokkoo ni gurmeessa; ni cimsa; sirna fooyya'aafi haaraa tajaajiloota si'aayina qabu kennuu dandeessisu ni diriirsa; humna wiirtuulee ni ijaara;
15) Hojimaata interpiraayizonni maayikiroofi xixiqqaa damee adda addaafi interpiraayizoota xixiqqaafi giddugaleessaa damee maanufaakchariingii itti galmaa'an, gurmaa'an, waraqaa ragaa qaama seerummaa itti argatan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
16) Interpiraayizoota maayikiroofi xixiqqaaf gorsa qabiinsa herregaafi tajaajila odiitii akka argatan deeggarsa ni taasisa; herrega isaanii ni qorata; akka qoratamu ni taasisa; raawwiifi qabiinsa qabeenya isaanii irratti hojii inispeekshinii ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;

17) Manni Maree carraa hojii uumuu sadarkaa hundatti akka hundeeffamu ni taasisa; hojii mana marichaa ni qindeessa; deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
18) Interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaa sadarkaa guddina isaanii eeguun gara jalqabaa, guddattuufi ga'eessatti akka ce'an ni taasisa; waraqaa ragaa ni kenna; ragaalee isaanii adda baasee ni qabata; deeggarsa sadarkaa isaa eeggate ni kenna;
19) Naannicha keessatti interpraayizotni manufakcharingii xixiqqaan fi giddugaleessaa akka babal'ataniifi ce'umsi diinagdee gara industiriitti taasifamu akka saffisuuf ni hojjata; dhimmoota misooma indastirii saffisiisuuf gargaaran qorachuun haalawwan mijaawaan akka uumamu ni taasisa;
20) Gahumsaafi oomishtummaa misooma interpiraayizii manufakcharingii cimsuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; humna namaa leenjii giddugaleessaa qabu akka argataniif haala ni mijeessa;
21) Qaama dhimma qulqullinaafi istaandaardii oomishaalee ilaalu waliin ta'uun interpiraayizoota qulqullina oomisha isaaniitiif waraqaa ragaa mirkaneessa sadarkaa qulqullina oomishaa akka argatan ni hojjata.
22) Kaawunsiliifi Boordiin barnoota leenjii teknikaafi ogummaa akka hundeeffamu haala ni mijeessa;
23) Imaammataa tarsiimoofi seerota jiran giddugaleessa godhachuun ulaagaa leenjifamtootni itti simataman ni qopheessa; qaama hojiirra oolchuuf ni dabarsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
24) Wiirtulee babal'ina teknolojii baadiyyaafi dhaabbilee barnoota leenjii teeknikaafi ogummaa qindeessuun hojii misooma interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaa akka deeggaran ni taasisa;
25) Barnootni leenjii teknikaafi ogummaa haala guddina hawaas-diinagdeefi fedhii humna namaa leenji'ee naannichi barbaaduun akka walsimu qo'annoo fedhii gabaa hojii ni gaggeessa; leenjiin dhaabbilee barnootaa tekinikaafi ogummaa dhaabbilee hunda keessatti kennamus fedhii gabaa irratti akka hundaa'u ni taasisa; ni hordofa;
26) Qorannoo irratti hundaa'uun kollejjonni barnoota leenjii teeknikaafi kollejjii poolii tekinikii fedhii humna nama leenji'ee gabaa irratti barbaadamu irratti hundaa'uun akka hundeeffaman ni taasisa; ni bulcha; gurmaa'insaafi bulchiinsa isaanii ni fooyyessa;
27) Baajataafi qabeenyi kollejjota barnoota leenjii teeknikaafi ogummaaf barbaachisu baajata Aanaaleefi Bulchiinsa Magaalotaa irratti qabamee hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwiin isaa qajeelfama bahuun kan murtaa'u ta'a;

28) Sagantaaleen barnoota leenjii teeknikaafi ogummaa naannichaa sadarkaa gahumsaafi qulqullinaa biyyaalessaa eeggachuun gaggeeffamaa jiraachuu isaanii ni mirkaneessa; iddoo hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
29) Qorannoo irratti hundaa'uun dhaabbilee barnoota leenjii teknikaa, akkasumas sagantaalee leenjii haaraa ni bana; kanneen hin barbaachisne ni cufa;
30) Qorannoo leenjiin boodaa ni gaggeessaa; akka gaggeeffamu ni taasisa; bu'aa qorannichaa irratti hundaa'uun sirreeffama ni taasisa;
31) Sirna dhaabbileen barnoota leenjii teknikaafi ogummaa leenjii kennan wiirtuu kalaqqiifi oomishaa hundeeffachuun galii keessaa maddisiisuun itti fayyadamuu danda'an ni diriirsa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
32) Abbootiin qabeenyaa, hawaasni, dhaabbileen mootummaafi miti mootummaa hojii barnoota leenjii teknikaafi ogummaa keessatti hubannoo akka argataniifi hirmaachuu akka danda'an haala ni mijeessa; tooftaa ni qopheessa;
33) Dhaabbilee barnoota leenjii teeknikaafi ogummaa mootummaa, dhuunfaafi miti mootummaa ulaagaa guutan akka hundaa'an hayyama ni kenna; istaandardii eeguu isaanii ni madaala; gorsa ogummaa ni kenna; hordoffiifi to'annoo ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
34) Industiriifi dhaabbilee tajaajilaa qindeessuun barnootni leenjii teknikaafi ogummaa gocha irratti xiyyeeffatee akka kennamu ni taasisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
35) Tarsiimoo interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaa hojiirra oolchuuf hojiin tajaajila ekisteenshinii industiriifi interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaa abbummaan ni hojjata; gurmaa'ina kanaaf barbaachisu sadarkaa naannootii kaasee hanga dhaabbilee barnootaa leenjii teeknikaafi ogummaatti ni qabaata;
36) Waldaalee interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaatiif leenjiifi deeggarsa ogummaa dandeettii isaanii cimsu ni kenna;
37) Dandeettiin leenjistootaa akka cimu hanqina jiru addaan baasuun leenjii ni kenna; akka kennamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; gahumsa isaanii madaaluun deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna;
38) Pirojektota adda addaa barnoota leenjii teknikaafi ogummaa deeggaran ni qopheessa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa.
39) Ogummaa fi beekumsa naatoo aadaafi duudhaa hawaasaa agarsiisan qoratee adda ni baasa; bifa uumama isaa eegeen waraabuun halaa sirna leenjii fi barnoota ogummaaf itti ooluun ni kurfeessa; teknolojii adda addaatiin deeggaruun akka qabamu, misoomuu fi kunuunfamu ni taasisa; faayidaa diinagdummaaf akka oolu ni hojjaata;

40) Leenjii fi ogummaan walqabatee namoota yaada yookiin kalaqa addaa qaban ni deeggara; ni leenjisa; yaadni yookiin kalaqni isaanii akka hojiirra oolu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
41) Aadaa hojii hawaasaa foooyyessuufi ogummaafi beekumsa naatoo walitti qabuun misoomsuuf akka tolu giddigala leenjii interpruunarshippiifi giddugala misooma industrii godoo (Cottage industry) ni hundeessa.

31. Biiroo Kominikeeshinii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Giddugala odeeffannoo naannichaa ta'uun ni tajaajila; hojii odeeffannoo mootummaa naannichaa ol'aantummaan ni qindeessa; ni bulcha; ni hooggana;
2) Dhimmoota xiyyeeffannoo mootummaa ta'aniifi iftoomina barbaadan, taateewwan akka naannoofi biyyaalessaatti uumaman, balaawwan tasaa, ayyaanota biyyaalessaafi naannoo ilaalchisee ibsa ejjannoo mootummaa qopheessuun miidiyaalee garagaraatiin akka tamsa'an ni taasisa; dubbii himaa mootummaa ta'uun ni tajaajila;
3) Hojiiwwan kominikeeshinii mootummaa seektaroota mootummaafi Dhaabbilee Misoomaa Mootummaa keessatti hojjataman ni qindeessa; ni hordofa; gabaasa dhiyaatu ni xiinxala; deeggarsa barbaachisaa ta'e ni kenna;
4) Imaammata, tarsiimoofi ogummaa hojii kominikeeshinii irratti hooggantootaafi ogeessota kominikeeshiniifi miidiyaa mootummaatiif leenjii kennuun humna raawwachiisummaa isaanii ni cimsa; bu'aa leenjichaa madaaluun sirreeffama ni taasisa;
5) Sagantaalee maqaa gaarii naannichaafi walta'iinsa biyyaalessaa uumuuf gargaaran ni qopheessa; ni qindeessa; ni beeksisa; sagantaalee miidiyaa dhimma kana irratti xiyyeeffate akka qophaa'aniifi tamsa'an ni hojjata;
6) Hojii kominikeeshinii mootummaafi miidiyaan hojjachuu qabu irratti haalaafi yeroo irratti hundaa'uun ajandaa bocuun ka'umsa hojii akka ta'u ni taasisa; raawwii isaanii ni hordofa; duubdeebiifi kallattii ni kenna;
7) Dhimmoota xiyyeeffannaa mootummaa ta'an irratti hojjachuun hawaasni hubannoo gahaa akka argatu duula miidiyaa ni gaggeessa; raawwii isaa ni hordofa; duubdeebii ni kenna;
8) Ajandaawwan mootummaa ijoo ta'an irratti iftoomina uumuuf ibsa miidiyaaleef ni kenna;
9) Raawwii hojii mootummaa fakkeenyummaa qaban beeksisuuf egzibishiinii suuraawwanii ni qopheessa; ni daawwachiisa;

10) Dhimmoota mootummaa tarsiima'aa ta'an irratti qorannoo yaada ummataa gaggeessuun hojii kominikeeshinii irratti ni hojjata; miidiyaanis akka irratti hojjatu ni taasisa;
11) Yaadaafi gaaffii ummataa kallattii adda addaatiin ni sassaaba; ni xiinxala; hojii kominikeeshinii irratti ni hojjata; seektara dhimmi ilaaluun iftoominni akka irratti uumamu ni taasisa;
12) Haala yeroofi taateewwan tasa uumaman ni hordofa; hojii kominikeeshiniifi miidiyaa irratti hojjachuun iftoomina ni uuma;
13) Qorannoo irratti hundaa'uun ergaa mootummaa ni rogeessa; ummata ni beeksisa;
14) Waltajjiiwwan marii ummataa ni qopheessa; duubdeebii ni sassaaba; hojii kominikeeshinii ni hojjata;
15) Miidiyaalee elekitirooniksiifi maxxansaa biyya keessaafi alaa ni xiinxala; olola faallaa irratti ni hojjata;
16) Gabaasotaafi odeeffannoo dogoggoraa miidiyaa hawaasaatiin tamsaafaman ni hordofa; ni xiinxala; akka barbaachisummaa isaatti olola faallaa irratti ni hojjata; miseensota miidiyaa hawaasaas ni horata;
17) Sadarkaa Aanaafi Magaalaatti oduu mootummaa qopheessuun miidiyaan akka tamsa'an ni taasisa;
18) Karoora, raawwiifi bu'aalee hojii mootummaa irratti ragaa guutuu naannichaa suur-sagaleedhaan ni qindeessa; qaama ragaa gaafatuuf kaffaltiin yookiin kaffaltii malee ni kenna;
19) Milkaa'ina imaammata, tarsiimoofi karoora mootummaa irratti muuxannoowwan gaggaarii ni qindeessa; sagantaawwan waljijjiirraa muuxannoo ni qindeessa; dokumantarii fiilmii qopheessuun miidiyaan akka tamsa'u ni taasisa;
20) Karooraafi raawwii gurguddoo mootummaa irratti bu'aalee maxxansaa kan ta'an Gaazexaa Kallacha Oromiyaa, kitaaba waggaa, biroosharootaafi maxxansaalee kan biroo ni qopheessa; maxxansiisuun ni raabsa yookiin ni gurgura;
21) Gaazexaa Kallacha Oromiyaafi maxxansaalee kan biroo irratti tajaajila beeksisaa ummataaf ni kenna; tajaajila kennuuf gatii madaalawaa ni kaffalchiisa; mootummaaf galii ni taasisa;
22) Hojii kominikeeshinii, miidiyaalee kan akka raadiyoo hawaasaafi miidiyaalee maxxansaa naannichaa irratti qajeelfama ni baasa; hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;

23) Odeeffannoo mootummaa ummata biraan gahuuf naannicha keessatti raadiyoo hawaasaafi miinii miidiyaan akka babal'atuufi waajjiraaleen mootummaa sadarkaa sadarkaan jiran karooraafi raawwii hojii isaanii akka beeksifatan haala ni mijeessa;
24) Qaamolee hojii miidiyaa maxxansaa kaayyoo daldalaaf oolaniifi tamsa'inni isaanii naannicha keessatti ta'eef hayyama ni kenna; bu'uura seeraatiin hojjachuu isaanii ni hordofa; ni to'ata;
25) Beeksisa alaa naannicha keessatti maxxaffamu ilaalchisee qaama dhimmi ilaallatu waliin istaandardii ni baasa; hojiirra ni oolcha; ni hordofa; ni to'ata;
26) Qaamoleen naannicha keessatti beeksisa alaa maxxansan hayyama qabaachuu isaanii ni mirkaneessa; beeksisichi safuufi duudhaalee hawaasaa kan eegu, dogoggorri barreeffama qubee fi seerluga Afaan Oromoo kan hin uumamne ta'uu Biiroo Aadaaf Turiizimiitiin mirkanaa'uu fi istaandardii baheen maxxansuu isaanii qulqulleessuun hayyama ni kenna; ni hordofa; ni to'ata, bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata.

32. Biiroo Daldalaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qo'annoofi qorannoo fedhii gabaa ni gaggeessa, bu'aa isaa hirmaatttonniifi qooda fudhattoonni gabaa akka hubatan ni taasia; hojiirra ni oolcha;
2) Oomishaalee carraa gabaa biyya keessaafi biyya alaa amansiisaa ta'e qoratee tarsiimoo gabaa ni qopheessa;
3) Walitti hidhamiinsi gabaa cimaafi itti fufiinsa qabu hirmaattota gabaa sadarkaa adda addaa irra jiran oomishtoota, sassaabdota, daldaltoota jimlaafi qinxaaboo, al-ergitoota, industiriiwwan, fayyadamtootaafi kan kana fakkaataan gidduutti akka jiraatu ni taasisa; ni qindeessa; ni hordofa;
4) Oomishaalee industrii biyya alaatii galan kan bakka bu'uu danda'an addaan baasuun naannicha keessatti oomishamuuf carraa jiru ni qorata; hojiitti akka jijjiiramu tarsimoo ni qopheessa; walitti hidhamiinsa gabaa ni uuma;
5) Oomishaalee industrii carraa gabaa biyya alaa bal'aafi amansiisaa ta'aniifi bu'aa qabeessa ta'an, akkasumas naannicha keessatti oomishamuu danda'an ilaalchisee carraafi fedhii jiru qoratee addaan ni baasa; haala babal'achuu danda'u irratti ni hojjata;
6) Gabaan oomishaalee naannichaa akka babal'atuufi bifa itti fufiinsa qabuun fedhiifi dhiyeessiin akka walsimu ni taasisa;

7) Oomishaaleen qonnaa naannichaa gabaa biyya keessaafi biyya alaa irratti akka beekaman taasisuufi hojii daldalaa babal'isuuf agarsiisa daldalaa fi baazaarii ni qopheessa; qaamolee hirmaatan ni affeera; qaamolee agarsiisa daldalaa qopheessaniif hayyama ni kenna; ni to'ata;
8) Giddugalli agarsiisa daldalaa, baazaarii fi konfireensii qoratee akka hundeeffamu yaada ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu qaamota dhimmi ilaalu waliin ni hundeessa; ni bulcha;
9) Bitattoota biyya keessaafi biyya alaa oomisha bituu danda'an addaan ni baasa; ni qindeessa; walitti hidhamiinsa gabaa ni uuma;
10) Ijaarsa qaamolee birootiif seeraan hin kennamne iddoowwan gabaa oomisha sadarkaa jalqabaa, lammaffaafi sadaffaa naannicha keessatti bakka barbaachisu hundatti ni hundeessa; sirna ittiin bulmaataa ni diriirsa; qaama abbummaan bulchutti ni dabarsa; raawwii isaa ni hordofa; giddugalawwan gabaa hammayyaa adda addaa akka hundeeffaman ni jajjabeessa;
11) Wiirtuulee sassaabbiifi tamsaasa odeeffannoo gabaa ni hundeessa; sirna sassaabbiifi tamsaasa odeeffannoo gabaa hammayyaa'aa ni diriirsa; dandeettii itti fayyadama teknolojiifi humna namaatiin ni cimsa; odeeffannoo gabaa yeroofi qulqullinaan qaama dhimmi ilaalu irraa ni sassaaba; ni qindeessa; ni xiinxala; ni tamsaasa;
12) Rakkoo walitti hidhamiinsa gabaa oomishni qonnaafi Interpiraayizootni Maayikiroo Xixiqqaa qaban qaama dhimmi ilaalu waliin ni qorata; yaada furmaataa ni dhiyeessa; carraa gabaa amansiisaa akka argtan deeggarsa ogummaa ni kenna;
13) Sirna gabaa oomishaalee qonnaa tarsimo'aa ta'an ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
14) Gochaafi hojimaata tasgabbii sirna gabaa jeeqan madda isaanii waliin yeroo yeroon qorachuun tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
15) Hirmaattotaafi qooda fudhattoota gabaa naannichaa haala gabaa addunyaa yeroo yeroon jijjiiramu irratti dandeettiin hirmaannaa isaanii akka cimu gochuuf leenjiifi hubannoo barbaachisu ni kenna;
16) Jijjiirama gabaa gatii oomishaalee waliin walqabatee uumamu ni qorata; yaada furmaataa waliin qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata;
17) Oomishaalee naannichaa al-ergii sirni diriireef ni qindeessa; hayyama dabarsa daandii ni kenna; ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii bulchiinsaa ni fudhata; tarkaanfii seeraa akka fudhatamu ni taasisa; qonnaan bulaan yookiin horsiisee bulaan omisha isaa gara

gabaatti geeffatu xalayaa deeggarsaa dabarsa daandii qaama dhimmi ilaaluun kenname qabaachuu ni to'ata;

18) Oomishaalee qonnaafi industirii seeraan ala akka hin sochoone keellaawwan akka hundaa'an qaama dhimmi ilaallatuuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu ni gurmeessa; ni bulcha; ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii bulchiinsaa ni fudhata; tarkaanfiin seeraas akka fudhatamu ni taasisa;
19) Oomishaalee qonnaafi industirii sadarkaalee dirqisiisoo Itoophiyaa qaban ni hordofa; ni to'ata;
20) Walitti dhufeenyi gabaa magaalaafi baadiyyaa gidduu jiru akka cimu deeggarsa barbaachisu ni kenna;
21) Akkaataa barbaachisummaa isaatti interpiraayizoota misoomaa gabaa oomisha qonnaa irratti bobba'an ni qorata; akka hundaa'aniif yaada murtoo mootummaaf ni dhiyeessa; ni to'ata.
22) Sadarkaa gahumsa ogummaa bahe irratti hundaa'uudhaan daldaltoota dhuunfaafi dhaabbilee hojii daldala bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu irratti bobba'aniif hayyama mirkaneessa gahumsa hojii daldalaa ni kenna; ni deeggara;
23) Hojii daldalaa qaamolee mootummaa birootiif seeraan hin kennamin bu'uura imaammatootaafi tarsimoowwan daldalaa mootummaan baase hojiirra akka oolan ni taasisa; adeemsa isaa ni qindeessa; ni gaggeessa;
24) Seerotni hojii daldalaa to'achuuf bahan hojiirra ooluu isaanii ni mirkaneessa; daldaltoota dhuunfaa fi dhaabbilee daldalaa adda addaa irratti to'annoo ni gaggeessa; hojiin daldala seeraan alaa akka hin raawwatamne ni ittisa; tarkaanfii bulchiinsaa ni fudhata; tarkaanfiin seeraa akka fudhatamu ni taasisa;
25) Meeshaalee daldalaa, yeroo ittifayyadama isaafi sirrummaa madaalliifi safartuu meeshaalee daldalaa, akkasumas raabsa meeshaalee bu'uuraa beeksifni ummataa irratti bahe gatiifi facaatii isaanii ni to'ata;
26) Daldala dhuunfaa, dhaabbataafi waldaalee hojii daldalaa irratti bobba'uu barbaadaniif hayyama hojii daldalaa ni kenna; ni haaromsa; ni to'ata; ni dhorka; ni haqa;
27) Investeroota naannicha keessattii hojii investimentii irratti bobba'aniif tajaajila galmeessaa fi hayyama hojii daldalaa ni kenna; ni haaromsa; ni dhorka; ni haqa; qaama dhimmi ilaalatuuf ragaa ni dabarsa;
28) Dubartootniifi dargaggootni hojii daldalaa irratti waldaadhaan akka gurmaa'an ni jajjabeessa; gorsaafi deeggarsa teeknikaa ni kenna;

29) Qunnamtiin daldalaa naannoolee biroo waliin taasifamu haala waldeeggaraa ta'een akka babal'atuufi cimu haala ni mijeessa;
30) Galmee daldala naannichaa ni hundeessa; ni bulcha; akkasumas maqaa daldalaa qulqulleessuun ni galmeessa; waraqaan ragaa akka kennamu, akka fooyya'u, bakka bu'een maqaa daldalaa akka kennamu, akka dhorkamuufi haqamuuf haala ni mijeessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
31) Ragaaleen galmeessaafi hayyama daldalaa teknolojii ammayyaatiin deggeramee kuusdaataattii akka kuufamufi bifa qindaa'een tajaajilaaf akka oolu ni taasisa; raawwii isaas ni hordofa;
32) Waldaa daldala akisiyoonaa qaama ijaaruu barbaadan bu'uura seera daldala Itoophiyaafi Labsii galmeessaa fi hayyama daldalaatiin akka gurmaa'aniif tajaajila gorsaa ni kenna;
33) Sochii hojiilee daldala kubaniyootaafi dhaabbilee daldala biroo akkasumas waldaalee seekteraa ni hordofa; ni deeggara; ragaa hojii isaanii akka dhiyeessan ni taasisa; hojicha ni hooggana; ni hordofa; ni to'ata;
34) Misooma hojii daldalaa fi gabaa ilaalchisee qorannoowwan ni gaggeessa; odeeffannoowwan walitti ni qaba; ni xiinxala; ni qindeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni tamsaasa;
35) Tajaajila gorsaa fi ragaa kennuuf kan dandeesiisan ragaalee qorannoo qindeessuu fi xiinxaluun tajaajila galmeessaa daldalaa fi hayyamaa kennuu irratti haala mijataa ni uuma;
36) Hojimaata daldalaa booddeetti hafaa ta'an ammayyeessuuf gargaaran irratti qorannoo ni gaggeessa; bu'aalee qorannoo irratti hundaa'uudhaan yaada furmaataa ni dhiyeessa; yaada imaammataa ni burqisiisa;
37) Paakeejii hojii daldala ammayyeesuufi babal'isuu danda'u adda ni baasa; kanneen sirrii ta'an irratti maanuwaalota leenjii ni qopheessa; dorgommiin daldalaa akka cimu ni taasisa; hojiilee barnoota hubannoo hawwaasa bal'aafi daldalaa babal'isan ni kenna;
38) Dhaddachi mirga fayyadamtootaa ilaalu haala itti gurmaa'uu danda'u irrattii Mana Murtii idilee keessaatti akka hundeeffamu yaada mootummaaf ni dhiyeessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
39) Waliigaltee firaanchaayizii fi firaanchaayizerii naannoo keenya keessatti gaggeeffamu bu'uura ulaagaa taa'uun raawwatamuu isaa ni mirkaneessa; ni galmeessa;

40) Daldala daangaa fi Firaankoo Vaalutaa naannoo keenya keessattii gaggeeffamu bu'uura seera rogummaa qabuun gaggeeffamuu isaa ni to'ata; tarkaanfiin barbaachisu qaama dhimmi ilaaluun akka fudhatamu ni taasisa;
41) Seerota daldalaa fi gabaa akka biyyaattis ta'ee akka naannootti bahanii hojiirra jiran irratti qorannoo ni gaggeessa; raawwii keessatti qaawwa mul'atan adda baasuun qaama dhimmi ilaaluuf yaada furmaataa walin ni dhiyeessa;
42) Manni maree daldalaafi waldaaleen seektaraa haaraan akka hundeeffaman ni taasisa; seektarootaaf deeggarsa ogummaafi teeknikaa ni kenna; kanneen ijaaramanii jiran ni jajjabeessa;
43) Galmee dhaabbilee daldalaa wabiin qabaman ni qindeessa; ni to'ata; ni eega; ni bulcha;
44) Sagantaalee adda addaa qopheessuudhaan imaammata, tarsiimoofi seerota misooma daldalaa ilaallatan qaamolee dhimmi ilaalu hunda biratti hubannoon akka uumamu ni taasisa;
45) Daldalli hammayyaa'eefi sadarkaa isaa eeggate akka babal'atuufi hooggansi hojii daldalaa akka cimu hawaasa daldalaaf deeggarsa ogummaafi teeknikaa ni kenna;
46) Galmeessi kiraa meeshaalee kaappitaalaafi waliigalteewwan akka raawwatamu, sartefikkeetiin abbummaa akka kennamu, fooyya'u, haqamuufi ragaaleen akka gur-ma'aaniif ni qindeessa;
47) Mirga fayyadamtootaa akkaataa seeraatiin ni kabachiisa; akka kabajamu ni taasisa; waldaaleen fayyadamtootaa akka gurmaa'an ni jajjabeessa; ni hordofa; ni deeggara.

33. Biiroo Dhimma Dubartootaafi Daa'immanii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Mirga dubartootaa fi daa'immanii kabachiisuuf Konveenshinii Mootummoota Gamtoomaniifi Gamtaa Afrikaa, akkasumas waliigalteewwan biroo Itoophiyaan raggaasifte akka hojiirra oolan ni taasisa;
2) Paakeejii misooma dubartoota naannichaa qopheessuun hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa paakeejichaa ni hordofa; ni madaala; akka barbaachisummaa isaatti qorannoo irratti hundaa'uun paakeejicha irratti fooyya'iinsa ni taasisa;
3) Hojiirra oolmaa seerota mirga dubartootaa fi daa'immanii eegsisuuf bahan irratti qo'annoo ni gaggeessa; hanqinaalee qorannichaan adda bahan irratti qaamota dhimmi illaallatu waliin ni hojjata;
4) Mirgaafi dantaa dubartootaafi daa'immanii kabachiisuuf hubannoo ni uuma; akka uumamu ni taasisa; qaama dhimmi ilaallatu waliin ni hojjata;

5) Ragaalee dhimma dubartootaafi daa'immanii ilaallatan hunda ni gurmeessa; ni xi-inxala; bu'aa xiinxalichaa irratti hundaa'uun kallattii furmaataa ni qopheessa;
6) Sosochii siyaasaa, diinagdeefi hawaasummaa naannichaa keessatti hirmaannaan dubartootni taasisan akka cimu ni hojjata;
7) Dhaabbilee mootummaafi miti mootummaa dhimma dubartootaa fi daa'immanii irratti hojjatan ni qindeessa; qindoominni hojii akka jiraatu haala ni mijeessa; ragaaleefi gabaasa qaamolee kana irraa dhiyaatan ni qindeessa;
8) Loogii koornayaa irratti hundaa'ee raawwatamu, akkasumas barmaatilee dubartootaafi daa'imman irratti miidhaa dhaqqabsiisan maqsuuf hubannoo ni uuma; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
9) Dubartootni hojii dhabeeyyii ofdanda'anii jireenya isaanii hoogganuuf akka isaan dandeessisu leenjii ogummaa, teeknikaafi tajaajila liqii argachuu isaanii ni hordofa; ni deeggara; tajaajila gorsaa haala itti argatan ni karoorsa; hojiirra ni oolcha
10) Dubartootni waldaan akka gurmaa'an hubannoo ni kenna; mirga isaanii akka kaba-jamu sochii taasisan ni jajjabeessa; deeggarsa ni kenna;
11) Qaxarrii, leenjii, ramaddii, jijjiirraafi guddina hojjattootaa mootummaa raawwatamu keessatti mirgi dubartootaa kabajamuufi hirmaannaan isaanii jiraachuu isaa ni hordofa; raawwii isaatiif deeggarsa ni kenna;
12) Mirgi abbaa qabeenyummaa dubartootaa haala itti mirkanaa'uufi hojiiwwan misoomaa keessatti hirmaachuun tooftaa galii mataa isaanii ittiin maddisiisuu danda'an ni mijeessa; ni qindeessa; ni deeggara;
13) Hojiin idileessisuu koornayaa seektaroota mootummaafi miti mootummaa keessatti akka mirkanaa'u ni qindeessa; ni to'ata; akkasumas qorrannoo ni gaggeessa; bakka hanqinni argametti tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; hojiirra akka oolu ni taasisa;
14) Dhimma falmii hariiroo hawaasaafi yakkaa ilaalchisee akkaataa seeraatiin raawwatamuufi faayidaafi mirgi dubartootaafi daa'immanii kabajamuu isaa ni hordofa; haala raawwii isaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
15) Hubannoon dubartootni seera maatii, seera yakkaafi seerota biroo irratti qaban akka cimu qaama dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni barsiisa;
16) Daa'imman guddisa gaarii akka argatan tooftaaleen dandeessisan akka diriirfaman qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; hojiirra akka oolu ni taasisa;

17) Daa'imman mirgaafi dirqama isaanii beekanii guddachuun lammii gaarii akka ta'aniifi mirgi heeraafi seeraan kennameef akka kabajamuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; hubannoo ni uuma; paarlaamaa daa'immanii ni hundeessa; ni deeggara;
18) Dhaabbilee miti mootummaa guddisa daa'immanii irratti bobba'an waliin waliigaltee ni raawwata; hayyama ni kenna; ni hordofa; ni to'ata; ni haaromsa; ni haqa;
19) Dubartoota hojjattoota mootummaa ta'aniif iddoo hojiitti bakka tursiisa daa'immanii qaamni dhimmi ilaalu akka qopheessu ni taasisa;
20) Daa'imman maatii isaanii sababa adda addaatiin dhabaniifi rakkoo hawaasummaatiif saaxilaman keessumaayyuu daa'imman daandii irratti bahan qaama dhimmi ilaalu waliin ni kaasa; haaromsa akka argatan ni taasisa; maatii isaanii yookiin hawaasaatti akka makaman ni taasisa;
21) Dubartoota itti gaafatamummaa fudhachuu danda'aniifi sirna dimokiraasii ijaaruu keessatti hirmaannaa gaarii qaban uumuudhaaf haalota dandeessisan ni karoorsa; hojiirra ni oolcha;
22) Humni raawwachiisummaa jaarmiyaalee dubartootaa akka cimu hojimaata ni diriirsa; sadarkaa irra jiru ni qorata; yaada furmaataa ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
23) Sagantaalee sosochiifi hirmaannaa dubartootaa kan akka koraa, feestivaalaafi konfaransii akka gurmaa'u, gaggeeffamuufi hubannoofi amantaa misoomaafi dimokiraasii irratti akka gabbatu ni taasisa; adeemsa isaa ni qorata;
24) Jireenya hawaasummaafi diinagdee dubartootaa cimsuuf sochii hawaasaa, qaamolee miti mootummaafi namoota dhuunfaatiin taasifaman ni jajjabeessa.

34. Biiroo Dhimma Hojjataafi Hawaasummaa

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammataafi tarsiimoo dhimma hawaasummaa, akkasumas seerota dhimma hojjataafi hojjachiisaa ilaalchisee bahan hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolan ni taasisa; ni to'ata; qaama seera darbee argame irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
2) Waldhabiinsi hojjataafi hojjachiisaa gidduutti uumamu waliigalteen akka hiikamuufi nageenyi industirii akka uumamu ni hojjata;
3) Hojjataafi hojjachiisaan mirga waldaan gurmaa'uufi waliigaltee gamtaa taasisuutti akka fayyadaman ni jajjabeessa; deeggarsa ni kenna;
4) Seerota dhimma hojjataafi hojjachiisaa ilaalchisee bahan irratti qaama dhimmi ilaaluuf leenjii hubannoo cimsu qopheessee ni kenna; deeggarsaafi gorsa barbaachisu ni kenna;

5) Waldaalee hojjataafi hojjachiisaa ni galmeessa; ni hordofa; deeggarsa ogummaa ni kenna; waraqaa ragaa qaama seerummaa ni kenna; ni haaromsa; akka haqamu ni taasisa;
6) Waliigaltee qaxarrii hojjataafi hojjachiisaa gidduutti taasifamu ni mirkaneessa; ni galmeessa; Waliigaltee gamtaa ni galmeessa; hojiirra ooluu isaa ni to'ata; deeggarsa ogummaa ni kenna;
7) Boordii murteessaa dhimma hojjataafi hojjachiisaa naannoo hojjattootni baay'inaan jiranitti ni hundeessa; humna namaa barbaachisu ni ramada; ni bulcha; ni hordofa; ni to'ata;
8) Dhaabbilee misoomaa mootummaafi dhuunfaa keessatti argamuun too'annaa haala nagummaa naannoo hojii ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
9) Bu'uura haala hojii, fayyummaa, nagummaa, ogummaafi naannoo hojii irratti qo'annoo ni gaggeessa; bu'aa argame hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
10) Ragaalee industirii dhimma hojjataafi hojjachiisaa ni sassaaba; ni qindeessa; ni xiinxala; dhaabbileef duubdeebii ni kenna; qaama dhimmi ilaaluuf ni gabaasa;
11) Sadarkaan haala hojii ilaalchisee bahe hojiirra ooluu isaa ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
12) Haala qabeenya namaa naannichaa ni qorata; kan hojii irratti bobba'eefi hin bobba'in addaan baasuun ni galmeessa; ni xiinxala; ni qindeessa; ragaafi istaastistiksii ni qopheessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni kenna;
13) Ragaa humna namaa gabaan barbaadu, ogummaa barbaadamu, fedhiifi iddoo hojii duwwaa jiru walitti ni qaba; adda ni baasa; ragaafi odeeffannoo qindeessuun ni tamsaasa; hojiifi hojjataan akka walqunnaman ni taasisa;
14) Hojii dhabeeyyii naannichaa gosa gosaan ni galmeessa; ragaa isaa qindeessuun Biiroo Carraa Hojii Uumuu fi Ogummaafi dhaabbilee dhuunfaa humna namaa barbaadaniif ni kenna;
15) Hojii dhabeeyyii naannicha keessatti qaxaramanii hojjachuu barbaadaniif bobba'iinsa hojiifi aadaa hojii irratti hubannoo ni kenna; ni gorsa; deeggarsa barbaachiisu ni taasisa;
16) Ejensii dhuunfaa hojiifi hojjataa naannicha keessatti walqunnamsiisuu barbaadaniif hayyama hojii ni kenna; ni haaromsa; ni hordofa; ni to'ata; ni ittisa; ni haqa; kanneen Mootummaa Federaalaa irraa hayyama fudhataniifi naannichatti hojjatan galmeessuun ni hordofa; ni to'ata; hayyama isaanii ni ittisa; bakka seeraan ala hojjatanii argamanitti qaama dhimmi ilaaluuf ni gabaasa;

17) Waldhabiinsa hojjataafi ejensii dhuunfaa hojiifi hojjataa walqunnamsiisu gidduutti uumamu qaamolee lamaan walitti fiduun waltaasisa; deeggarsa ogummaa ni kenna;
18) Lammiilee gara biyya alaa deemanii hojjachuuf fedhii qabaniif haala biyya isaan simatuu, haala hojii irratti bobba'aniifi ogummaa qabaachuu qaban, haala mirgaa, itti gaafatamummaafi dhimmoota kanaan wal fakkaatan irratti hubannoo bobba'iinsa duraafi imala duraa idileedhaan ni kenna;
19) Gocha seeraan ala namoota naanneessuufi daangaa ceesisuu too'achuufi ittisuuf leenjii hubannoo cimsu ni kenna; ni hordofa; ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
20) Maddoota godaansa seeraan alaa irratti qo'annoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; bu'aa qo'annichaa irratti hundaa'uudhaan tarsiimoo kallattii rakkoowwan muudatan ittiin hiikkaman akka bahu ni hojjata; qaama dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha; akka hojiirra oolu ni taasisa;
21) Sirnaa fi hojimaata lammiileen dhalattoota naannichaa ta'anii sababa adda addaatiin biyya alaa deemanii gara biyyatti deebi'anii fi rakkoo hawaasummaa ol'aanaaf saaxilaman deebisanii dhaabuuf gargaaru ni diriirsa; qaamolee dhimmi ilaalu waliin hojiirra ni oolcha;
22) Rakkoolee jireenya hawaasummaa irratti qo'annoo ni gaggeesssa; bu'aa qo'annichaa irratti hundaa'uun tarsiimoo ittisaa ni qopheessa; hojiirra ni oolcha; hojjiirra ooluu isaa ni hordofa;
23) Ragaa dhimma nageenya hawaasummaa ni qindeessa; hojiirra ni oolcha; ni tamsaasa;
24) Hawaasni gumii wal-gargaarsa hawaasaatiin gurmaa'ee duudhaafi aadaa walgargaarsaa qabu akka gabbifatu; akkasumas waldaaleen hawaasummaafi walgargaarsaa akka gurmaa'an ni jajjabeessa; kan gurmaa'aniif hayyama ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; hojii hawaasummaafi misoomaa irratti akka hirmaatan ni barsiisa;
25) Qaamoleen hawaasaa garee ofiin of gargaarsaa adda addaatiin gurmaa'anii jireenya isaanii akka fooyyeffatan ni gurmeessa; qaama seerummaa ni kenna; ni deeggara; ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
26) Hojjattoota guddina hawaasaa ni leenjisa; bu'uura seeraatiin hojiitti ni bobbaasa; ni to'ata; deeggarsa ni kenna;
27) Mirgoota qaama miidhamtootaa, ittisa farra jireenya hawaasummaafi kunuunsa manguddootaa ilaalchisee hawaasaaf leenjii hubannoo cimsu ni kenna; bu'aa isaa ni madaala;

28) Mirgaafi faayidaan qaama miidhamtootaa akka eegamu ni hojjata; sagantaa raawwii hojiifi seerota dhimma kana irratti bahan hojiirra ni oolcha; deeggarsa ni kenna;
29) Nageenyi maatii akka eegamu gorsa gaa'elaa ni kenna; walitti dhufeenyiifi aadaan walgargaarsa maatii akka cimu deeggarsa ogummaa ni kenna; maatiin rakkoo hawaasummaatiif akka hin saaxilamne ni hojjata; kanneen harka qalleeyyii ta'an deeggarsa akka argatan haala ni mijeessa;
30) Manguddootaafi qaama miidhamtoota hirkoofi deeggarsa hin qabne hawaasa keessatti tajaajila kunuunsaafi haaromsaa akka argataniif haala ni mijeessa; deeggarsa ogummaa ni kenna; warra hawaasa keessatti deeggarsa argachuu hin dandeenyeef buufata keessatti akka kunuunsaman ni taasisa; buufataalee haaromsaafi kunuunsaa ni bulcha; ni hordofa; humna namaa barbaachisu ni ramada; ni to'ata; deeggarsa ni kenna;
31) Manguddoonni giddugala deeggarsaafi bashannanaa akka argatan haala ni mijeessa; beekumsa isaanii qindeessuun dhaloota itti aanuuf akka darbu ni taasisa;
32) Qaama hawaasaa rakkoo jireenya hawaasummaa keessa jiraniif tajaajila haaromsaa ni kenna; maatii isaanii yookiin hawaasatti makamanii jireenya isaanii akka fooyyeffatan haala ni mijeessa;
33) Tajaajilli eegumsa hawaasummaa haala mirga fayyadamtootaa eegsisuun raawwachuu isaa ni mirkaneessa; fayyadamtoota sagantaa wabii nyaataa kallattii taa'een baadiyyaafi magaalaatti adda ni baasa; qaama dhimmi ilaalatuuf ragaa ni kenna; tajaajila deeggarsa maallaqaa, akkaakuuniifi kan biroo argachuu isaanii ni mirkaneessa;
34) Fandiin eegumsa hawaasummaa akka hundaa'u ni taasisa; ni sassaaba; leecalloo eegumsa hawaasummaatiif oolu walitti ni qaba; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; ni hordofa; ni to'ata; deeggarsa ogummaa ni kenna;
35) Dhaabbileen miti mootummaa dhimma nageenya hawaasummaa irratti akka bobba'an ni jajjabeessa; ni qindeessa; deeggarsa ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin raawwii hojii isaanii ni madaala;
36) Namoota lammii biyya alaa ta'aniifi jaarmiyaalee adda addaa naannicha keessa socho'uun hojii adda addaa irratti bobba'an hayyama hojii qabaachuu isaanii ni to'ata; kanneen hayyama malee socho'an irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
37) Raawwii sagantaa eegumsa hawaasummaa saffisaafi bu'a qabeessaa taasisuuf ragaa dhimma nageenya hawaasummaa teknolojii ammayyaa'aa fayyadamuun ni sassaaba; ni qindeessa; hojiirra ni oolcha; ni tamsaasa.

35. Biiroo Aadaafi Turizimii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Dhimmoota aadaa fi turiizimii naannichaa ilaalchisee yaada imaammataa ni burqisiisa; hojiirra akka oolu ni taasisa; hojiirra oolmaa isaa ni deeggara;
2) Afaan, seenaafi aartiin ummata Oromoo akka babal'atu ol'aantummaan ni hojjata; qaama Afaan, seenaafi aartii ummata Oromoo qoratuuf deeggarsa ni kenna; qaamota dhimmi ilaalu waliin ta'uun barnoota idilee keessatti akka hammataman haala ni mijeessa;
3) Afaan Oromoo keessatti garaagarummaa lugaa xiqqeessuuf akkasumas waaltina Afaan Oromoo irratti qaamoota hojjatan waliin ni hojjata; ni deeggara;
4) Barmaatilee miidhaa geessisan kan qorannoon adda bahan hambisuuf hojii hubannoo uumuu ni hojjata; qaamota hojii walfakkaatu hojjatan waliin ni hojjata;
5) Naannichatti sirna haddaarsawwan seena qabeessa ta'an itti qorataman, galmaa'an, walitti qabamaniifi tajaajila qo'annoofi qorannootiif itti oolan, hawwata turistii ta'uun ittiin misoomaniifi gurmaa'an ni diriirsa;
6) Naannicha keessatti ragaalee aadaan walqabatan ni sassaaba; ni xiinxala; ni qindeessa; faayidaarra akka oolu qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa;
7) Ogummaan aartii Oromoo kan akka gochummaa aartii gochimaa, aartii barruu, aartii argamaa, muuziqaa, diraamaa, fiilmiifi fakkii akka babal'ataniifi beekaman haala ni mijeessa; hojiin ogummaa uumee akka jajjabataniifi babal'atan ni taasisa; hayyama ogummaa aartii ni kenna;
8) Masaraawwaniifi odoloota akka hambaatti ilaalamaniifi siidaawwan yaadannoo sirnaan akka qabaman ni taasisa; deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
9) Leenjiifi tajaajila gorsaa kennuun yookiin akka kennamu taasisuun dandeettii raawwachiisummaa dhaabbilee aadaa ni cimsa;
10) Gareewwan hawwisoo akka gurmaa'an ni hojjata; cimanii akka of danda'an ni deeggara; haala ni mijeessa;
11) Barreeffamootni beeksisaalee adda addaa naannicha keessatti maxxanfaman safuufi duudhaalee hawaasaa kan eegan, dogoggora qubee fi seerluga Afaan Oromoo kan hin qabne ta'uu ni mirkaneessa; ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti akkaataa seeraatiin tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
12) Mallattoo yookiin maqaafi fakkii daldalaa hambaa naannicha keessatti argamaniin bahan sona seenaa hambaa kan hin miine ta'uu isaa ni mirkaneessa;
13) Dhaabbileen tajaajila aadaa kan mootummaafi ummataa, godambaawwan, giddugaleessa aadaa, galmawwan aadaa, manneen kitaabaafi haddaarsaa, manneen

tiyaatiraafi fiilmii naannicha keessatti akka babal'atan ni hojjata; haala ni mijeessa; hayyama ogummaa ni kenna; ni galmeessa;

14) Sirna hambaaleen uumamaafi nam-tolchee naannichaa itti qoratamanii fi galmaa'an ni diriirsa; sadarkaa ni kennisiisa; ni misoomsa; ni kunuunsa; ni supha; naanneessa hambaalee ni to'ata; hayyama ni kenna;

15) Qaamolee guddina seektara aadaa keessatti bu'aa ol'aanaa galmeessan ni jajjabeessa; beekamtii akka argatan ni taasisa; ni badhaasa;

16) Iddoowwan hambaalee seenaa, aadaa, amantaafi qabeenya uumamaafi kan kana fakkaatan kanneen sonaafi hawwatummaa qaban seeraan akka daangeeffamaniifi eegaman ni taasisa; ni misoomsa; misoomaafi eegumsa isaanii irratti qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

17) Manneen Maree, waldaalee, gumiiwwan fi manneen murtii aadaa sadarkaa sadarkaan akka hundeeffaman haala ni mijeessa; deeggarsa ni kenna;

18) Mana mare turiizimii naannichaa ni hundeessa; qaamolee miseensota ta'an ni qindeessa; ni hordofa;

19) Dhaabbilee kenna tajaajila aadaa ilaalchisee ulaagaa ni baasa; hayyama ogummaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; qaama dhimmi ilaalu waliin leenjii ni kenna; deeggarsa ogummaa ni kenna; ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin sadarkaa ni kenna;

20) Qabeenyi aadaa uumamaa hawwata turizimii akka eegamu hojii hubannoo cimsu ni raawwata; carraa misoomaa jiru ni beeksisa; investimentiin turizimii akka babal'atu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

21) Pirojektoota investimentii misooma dhaabbilee aadaa irratti dhiyaatan ni gamaaggama; yaada ogummaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa; deeggarsa ogummaa ni kenna; hojii isaanii ni hordofa;

22) Naannicha keessatti mooggasni adabaabaayii, daandii, godinaa magaalaa, aanaa, gandaafi jaarmiyaalee adda addaa maqaa ganamaatti akka sirratu qaama dhimmi ilaalu waliin ni qorata; akka qoratamu ni taasisa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;

23) Haddaarsaalee seena qabeessa ta'an walitti ni qaba; ni galmeessa; ni gurmeessa; tajaajila qo'annoo fi qorannootiif akka oolan ni taasisa;

24) Haddaarsaaleen naannicha sirnaan akka qabaman ni hordofa; manneen hojii keessatti kanneen yeroon tajaajila isaanii xumurame waliitti ni qaba; ni kunuunsa;

25) Leenjiiwwan dagaagina ogummaa aadaa akka kennamu ni taasisa; akka barbaachisaa ta'etti wiirtuu leenjii ni hundeessa;

26) Namoota yookiin dhaabbilee dhuunfaa hojii tajaajila hiika afaanii kennuu barbaadaniif waraqaa ragaa mirkaneessa gahumsaa ni kenna.

36. Biiroo Investimantiifi Industirii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Investimentiin naannicha keessatti haala itti babal'achuu danda'u irratti yaada imaammataafi tarsiimoo ni burqisiisa; mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasiisa;
2) Kuufama qabeenya naannichaafi ragaalee babal'ina investimentiif gargaaran walitti ni qaba; ni qindeessa; maappii investimentii naannichaa ni qopheessa; ni tamsaasa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolan ni taasisa;
3) Gosaafi carraa investimentii naannichaa addaan ni baasa; investeroota hojii investimentii irratti bobba'uu barbaadaniif odeeffannoo barbaachisaa ta'e ni kenna;
4) Barreeffamoota investimentii babal'isuuf gargaaran ni qopheessa; investerootaafi dhimmamtootaaf ni raabsa; daawwii addaa qopheessee investerootaafi qaama dhimmi ilaalu ni affeera;
5) Karoora itti fayyadama lafaa irratti hundaa'uun akaakuu pirojektoota investimentii naannicha keessatti gaggeeffamuu danda'an qoratee qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
6) Ragaa Lafa pirojektii investimentii Biiroo Lafaatiin qophaa'ee dhiyaateef qindeessee ni qabata; bu'uurri misoomaa guutamuu isaa mirkaneessuudhaan hojii beeksisaa ni hojjata;
7) Namoota hojii investimentii irratti bobba'uu barbaadaniif hayyama investimentii ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; sochii seeraan alaa irratti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
8) Waliigaltee pirojektoota investimentii gurguddaa Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiin yookiin qaama inni bakka buuseen murtaa'an ni mal-lateessa; ni galmeessa; ni hordofa; haalli raawwii isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
9) Abbootii qabeenyaa akkaataa seeraatiin hojii investimentiitiif lafa fudhatan bulchiinsa Godinaalee, bulchiinsa Magaalotaa yookiin Aanaalee waliin waliigaltee akka mallatteessan ni taasiisa; waliigaltee mallattaa'e ni galmeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa; haalli raawwii isaa Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
10) Pirojektotni investimentii qophaa'anii dhiyaatan naannoofi fayyaa namaa irratti dhiibbaa kan hin dhaqqabsiifne ta'uu isaanii sakatta'iinsi dhiibbaa naannoo qaama

dhimmi ilaaluun gaggeeffamuu isaa mirkaneeffachuun kan fudhatama argataniif hayyama ni kenna;

11) Bal'ina lafa investimentiifi lafti hojii investimentiitiif kenname akkaataa seera investimentiifi waliigaltee taasifameen raawwatamuu isaa ni hordofa; ni qindeessa; rakkoowwan investaroota qunnaman haala furmaata itti argatan irratti ni hojjata; bakka hanqinni jirutti qaama dhimmi ilaaluu waliin tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
12) Dizaayinii ijaarsa pirojektoota investimentii mirkanaa'an ni galmeessa; qaama dhimmi ilaalu waliin raawwii isaanii ni hordofa;
13) Investerootni hayyama investimentii argatan bu'uura waliigaltee Biiricha waliin seenaniin yeroo daangeffame keessatti akkaataa hayyama kennameefiin hojjachuu isaanii ni hordofa; ni deeggara; akkaataa waliigalteetiin kan hin hojjanne irratti qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfiin sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
14) Pirojektoonni investimentii dhiyaatan ulaagaalee ittiin xiinxalaman ni qopheessa; pirojektii investimentii simachuun ni xiinxala; kanneen faayidaa olaanaa qabaniifi fudhatama argatan Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif yookiin qaama inni bakka buusuuf ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u qaama dhimmi ilaalu ni beeksisa; hojiirra akka oolan ni taasisa; ni hordofa; ni to'ata; bakka hanqinni jirutti qaama dhimmi ilaallatu waliin tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
15) Carraa hojii pirojektoota investimentiin uumamu keessatti hawaasni naannichaa dursa argachuu isaa ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa qaama dhimmi ilaalu waliin ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
16) Gaaffii jijjiirraa gosa pirojektii investimentii magaalaafi baadiyyaa pilaaniifi seera jiru irratti hundaa'uun Biiroo Lafaa waliin ni raawwata; qaama dhimmi ilaalu kan biroo ni beeksisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;
17) Pirojektoota investimentii naannicha keessatti hojjachaa jiran bu'aawwan dabalataa diinagdeefi hawaasummaatiin hawaasa naannoo pirojektichaafi naannichaaf kennaa jiran ni xiinxala; bakka hanqinni jirutti qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfiin sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
18) Investeroota hojii investimentii magaalaafi baadiyyaatti gaggeessaniif jajjabeessituuwwan hayyamaman akkaataa seeraatiin ni raawwata;
19) Qonnaan bultoota, horsiisee bultoota, interpiraayizii maayikiroofi xixiqqaa ce'an, waldaalee hojii gamtaafi investimentii investeroota dubartootaan gaggeeffamu bifa

addaatiin akka simataman hojimaata gargaaru ni qopheessa; qaama dhimmi ilaaluun yoo murtaa'e hojiirra ni oolcha; raawwii isaa ni hordofa; hojiirra akka oolu ni taasisa;

20) Paarkii industirii mootummaa naannoo Oromiyaatiin hundeeffamu keessatti kenna tajaajila investimentii jiddugala tokkoo ni raawwata; qaama dhimmi ilaalu waliin ta'uun abbootiin qabeenyaa gara paarkii kanatti akka simataman ni deeggara;
21) Pirojektii investimentii dhaabbilee misoomaa mootummaa harka turanii gara abbaa qabeenyaa dhuunfaatti gurgurtaan darbaniifi naannicha keessatti argaman fedhii isaaniin gara sirna investimentiitti galuu barbaadaniif qajeelfamaafi hojimaata jiruun hayyama investimentii kennuun waliigaltee investimentii keessa akka galan ni taasisa;
22) Pirojektoota investimentii naannicha keessatti hojjachaa jiran dirqama hawaasummaa qaban akka bahatan ni kakaasa.
23) Misooma industriiwwanii irratti kutaalee hawaasaa bobba'an ni deeggara; industriiwwan naannicha keessatti bobba'anii jiran ni hordofa; ni deeggara; ni to'ata;
24) Industriiwaan naannicha keessa jiraniif paakeejii deeggarsaa ni qopheessa; ni qindeessa; ni raawwachiisa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
25) Naannicha keessatti qaamolee sadarkaa sadarkaan hojiilee misooma industirii gargaaraaniifi qindeessan paakeejii deeggarsa dandeettii raawwachissummaa isaanii cimsu ni qopheessa; ni raawwata; ni raawwachiisa;
26) Muuxannowwan gaggaarii industirii irratti jiran qo'annoon adda baasuun qindeessuudhaan akka babal'atan ni taasisa; kanneen wal fakkaatan waliin walitti hidhamiinsi akka jiraatu ni hojjata;
27) Dhimmoota misooma industirii saffisiisuuf gargaaran qorachuun haalawwan mijaawaan akka uumamu ni taasisa;
28) Gosoota industirii tarsiimaa'aa ta'aniif xiyyeeffannoo kennuudhaan deeggarsa addaa ni kenna; ragaalee istaatistiksii industirii naannicha keessa jiran ni sassaaba; ni qindeessa; qaama barbaaduuf ni tamsaasa;
29) Piropoozaala pirojektii manufakcharingii industirii qophaa'aanii dhiyaataniif deeggarsa ogummaa ni kenna;
30) Misooma damee industirii manufakcharingii naannicha keessatti gahee qaamoleen adda addaa qaban adda ni baasa; karoorri waliinii akka jiraatu haala ni mijeessa;
31) Pirojektiin industirii gara qe'ee industirii mootummaan dhiyaatutti galu bu'uura imaammata, tarsiimoofi seerota industirii godhachuu isaanii ni mirkaneessa; abbootii qabeenyaa gara qe'ee industurii galanis ta'ee industiriiwwan iddoowwan adda addaa

jiran waliin waliigaltee ni mallatteessa; akkaataa waliigalteetiin hojjachuu isaanii ni hordofa;

32) Misooma paarkiiwwan, kilaastarootaa fi sheeddiiwwan mootummaan, miti mootummaa fi dhuunfaan misooman akkaataa seeraafi imaammata misooma industrii eegee akka misoomu ni taasisa; kanneen misooman hojimaata ittin bulchan ni qopheessa hojiira oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata; ni bulcha;

33) Gahumsaafi oomishtummaa misooma industirii manufakcharingii cimsuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; humna namaa leenjii giddugaleessaa qabu akka argataniif haala ni mijeessa;

34) Industuriiwwan ulaagaa seerota eegumsa naannootiin kaa'aman akka guutattan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; faalama naannoo industiriiwwaniin dhaqqabu hir'isuuf naannawa zoonii industirii magariisaan akka uwwifamu ni hojjata; ni hordofa; ni to'ata;

35) Naannicha keessatti facaatiin misooma industirii manufakcharingii walmadaalaafi carraalee hulaa misoomaa qaban irratti kan hundaa'e akka ta'u qaamolee dhimmi ilaallatu waliin ni hojjata; hawaasa naannawa industiriitiif faayida-qabeessa ta'uu isaanii ni mirkaneessa;

36) Carraalee naannichi misooma industiriif qabu tooftaalee adda addaatiin ni beeksisa; workshooppii, simpoziyeemii, baazaarii yookiin agarsiisa qaama dhimmi ilaalu waliin ta'uun ni qopheessa;

37) Industriiwwan oomisha ala-ergii irratti bobba'aniif xiyyeeffannoo addaa ni kenna; ni deeggara; qaama dhimmi ilaalu walin ta'uun oomisha isaanii biyya alaaf akka dhiyeessan ni deeggara;

38) Abbootii qabeenyaa hojii qonnaa, daldala, tajaajilaafi konistiraakshinii irratti hojjatan gara hojii industirii manufakcharingiitti akka bobba'an ni jajjabeessa; deeggarsa barbaachisu ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

39) Madaallii gahumsa ogummaa daldala industirii ilaalchisee seerota bahan hojiirra ni oolcha; hayyama daldala industirii akka baafatan ni taasisa; gahumsa industirii ni mirkaneessa;

40) Qaama dhimma qulqullinaafi istaandaardii oomishaalee ilaalu waliin ta'uun industriiwwan qulqullina oomisha isaaniitiif waraqaa ragaa mirkaneessa sadarkaa qulqullina oomishaa akka argatan ni hojjata.

37. Biiroo Dargaggoofi Ispoortii

Biirichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Paakeejii misooma dargaggoota naannichaa qopheessuun hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa paakeejichaa ni hordofa; ni madaala; akka barbaachisummaa isaatti qorannoo irratti hundaa'uun paakeejicha irratti fooyya'iinsa ni taasisa;
2) Ragaalee dhimma dargaggootaa ilaallatan hunda ni gurmeessa; ni xiinxala; bu'aa xiinxalichaa irratti hundaa'uun kallattii furmaataa ni qopheessa;
3) Sosochii siyaasaa, diinagdeefi hawaasummaa naannichaa keessatti hirmaannaan dargaggootni taasisan akka cimu ni hojjata;
4) Dargaggootni hojii dhabeeyyii ta'an ofdanda'anii jireenya isaanii hoogganuuf akka isaan dandeessisu leenjii ogummaafi teeknikaafi haala liqii itti argatan qaama dhimmi ilaalu waliin ni mijeessa; ni hojjata; tajaajila gorsaa haala itti argatan ni karoorsa; hojiirra ni oolcha;
5) Dargaggootni waldaan akka gurmaa'an hubannoo ni kenna; mirga isaanii akka kaba-jamu sochii taasisan ni jajjabeessa; deeggarsa ni kenna;
6) Dargaggoota itti gaafatamummaa fudhachuu danda'aniifi sirna dimokiraasii ijaaruu keessatti hirmaannaa gaarii qaban uumuudhaaf haalota dandeessisan ni karoorsa; hojiirra ni oolcha;
7) Haala fayyaan dargaggootaa itti eegamuufi humna oomishaa abdachiisaa itti ta'uu danda'an irratti qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
8) Dargaggootni gocha yakkaa irraa ofeeganii naamusaafi amala gaarii akka horatan kan gargaaru barumsa xiinsammuu, tajaajilootaafi sagantaaleen bashannanaafi giddugalli dargaggootaa akka babal'ataniifi jajjabaatan ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
9) Dargaggootni hojii eegumsa naannoofi qabeenya uumamaa irratti bobba'anii akka hojjatan haala ni mijeessa; ni jajjabeessa;
10) Humni kalaqaa akka cimu ni taasisa; dorgommiiwwan adda addaa ni qopheessa; kan qophaa'e irratti akka hirmaatan deeggarsa ni kenna;
11) Dargaggootni dandeettii hojii uumuu akka gonfatan ni deeggara; ni jajjabeessa; mirgi abbummaa akka kabajamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
12) Humni raawwachiisummaa jaarmiyaalee dargaggootaa akka cimu hojimaata ni diriirsa; sadarkaa irra jiru ni qorata; yaada furmaataa ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
13) Sagantaalee sosochiifi hirmaannaa dargaggootaa kan akka koraa, feestivaalaafi konfaransii akka gurmaa'u, gaggeeffamuufi hubannoofi amantaa misoomaafi dimokiraasii irratti akka gabbatu ni taasisa; adeemsa isaa ni qorata;

14) Hawaasni naannichaa qajeeltoo ispoortiin hundumaaf jedhuun hirmaataafi fayyadamaa akka ta'u haala ni mijeessa; hirmaannaa qaama midhamtootni ispoortii keessatti qabaniifi fayyadamummaa isaanii guddisuuf haalli mijataan jiraachuu isaa ni mirkaneessa;
15) Humna namaa ispoortiin leenji'eefi gahumsa qabu horachuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; manneen barnootaa madda ispoorteessitootaa akka ta'an ni hojjata;
16) Naannicha keessatti bakka oolmaa, giddugala dargaggoofi faasiiliitiiwwan ispoortii akka ijaaramaniifi babal'atan ni jajjabeessa; deeggarsa teeknikaa ni kenna; sadarkaa isaanii ni murteessa; ragaa abbaa qabeenyummaa akka argatan qaama dhimmichi ilaallatu waliin ni hojjata;
17) Ispoortiin akka babal'atuufi cimu dhaabbileen ispoortii naannicha keessatti akka hundeeffaman ni taasisa; ni deeggara; ni jajjabeessa; hayyama ogummaa ispoortii ni kenna; ni hordofa;
18) Qajeelfama waldaaleen ispoortii ittiin hundeeffaman ni baasa; waldaalee ispoortii sadarkaa naannootti hojjatan ni galmeessa; deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
19) Mana Maree Ispoortii Naannichaafi Mana Maree Federeeshinootaa Ispoortii ni hundeessa; deeggarsa ni kenna;
20) Waldorgommiifi feestivaala ispoortii sadarkaa naannotti gaggeeffamu kamiyyuu ni qopheessa; ni qindeessa; ni to'ata; ni deeggara; falmiiwwan waldaalee ispoortii gid-duutti ka'u ni murteessa; ispoorteessitoota, ogeeyyiifi jila ispoortii bu'a qabeessa ta'an ni badhaasa;
21) Qaama dhimmi ilaalu waliin ta'uudhaan humna namaa tajaajila yaala ispoortii kennu ni ramada; meeshaaleen hojii kanaaf barbaachisan akka guutaman ni taasisa;
22) Fayyadama qoricha qaama jajjabeessu (dopping) ittisuuf qajeelfama ni baasa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
23) Qaamolee mootummaa yookiin miti mootummaa waliin hidhannoofi meeshaaleen ispoortii akka guutaman ni hojjata; dhiyeessii hidhannoofi meeshaalee ispoortii dabaluuf oomishitoota ni jajjabeessa;
24) Abbootii qabeenya dhuunfaa seektara ispoortii irratti bobba'uu barbaadan ni jajjabeessa; ispoortiin madda galii akka ta'u ni hojjata;
25) Ispoortiiwwan aadaa naannichaa caalmaatti akka beekaman, barataman, fooyya'aniifi guddatan ni taasisa;
26) Waldaaleen ispoortii naannichaa galii isaanii kaayyoo hundeeffamaniif oolchuu isaanii mirkaneessuuf herrega isaanii akkaataa seeraatiin ni qorata; ni qorachiisa;

27) Leenjiiwwaniifi seminaarota adda addaa ispoortii waliin walqabatan ni qopheessa; ni kenna; ni kennisiisa;
28) Madda galii qoratee mana maree ispoortii naannichaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
29) Ogeeyyiin ispoortii gosa adda addaa baay'inaafi qulqullinaan horachuun akka danda'amu ciminaan ni hojjata;
30) Sirna ispoorteessitoota bu'aa gaarii argamsiisaniif mootummaan beekkamtiifi jajjabeessituu itti kennu yookiin yaadannoon itti moggaafamuuf ni diriirsa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha;
31) Waldaalee, federeeshinootaafi kilaboota ispoortii naannicha keessatti hundeeffamaniif deeggarsa teeknikaa ni taasisa; hayyama hojii ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; ni hordofa; ni to'ata.

38. Komishinii Karooraa fi Misoomaa

Komishinichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammatootaafi tarsiimowwanii diinagdee mootummaa naannichaa ni maddisiisa; wixinee isaanii ni qopheessa; qaama ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hordoffiifi deeggarsa ni taasisa;
2) Tarsiimoowwan misooma diinagdee mootummaa irratti hundaa'uudhaan karoora misoomaa yeroo dheeraafi giddugaleessaa mootummaa naannichaatiin raawwatamu ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ooluu isaa ni hordofa; ni to'ata; karoorri waggaa karoora tarsiimowaa naannichaa waliin kan deemu ta'uu ni mirkaneessa; bakka hanqinni jirutti sirreeffamni barbaachisu akka taasifamu ni taasisa;
3) Sirnaafi kallattii karoora misooma diinagdee naannichaa ni diriirsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
4) Hammata fiisikaalaa naannichaa yeroo yeroon ni qopheessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; raawwii isaa ni hordofa;
5) Haala qabatamaa imaammata fiisikaala naannichaa irratti qaamolee dhimmi ilaalu waliin qorannoo ni gaggeessa; Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
6) Bu'a qabeessummaafi qulqullina raawwii imaammata diinagdeefi karoora misooma yeroo dheeraafi giddugalleessaa naannichaa ni hordofa; ni gamaaggama; raawwii isaa Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif yeroo yeroon ni dhiyeessa; ni mirkaneessisa;
7) Hammata diinagdee gooroo naannichaa ni qopheessa;

8) Walitti dhufeenya manneen hojii mootummaa naannichaafi dhaabbilee deeggartootaa naannicha keessatti argaman cimsuun sirna hordoffiifi deeggarsaa hirmaachisaa ta'e ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
9) Akkaawuntii diinagdee sadarkaa guddina diinagdee naannichaa agarsiisu ni qopheessa; Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; ni mirkaneessisa;
10) Sirni hordoffiifi gamaaggamaa manneen hojii mootummaa naannichaa biratti beekamee hojiirra akka oolu hubannoo ni uuma; sirnicha madaqsuufi raawwachiisuun walqabatee tooftaa dandeettiin manneen hojii mootummaa naannichaa itti cimu ni diriirsa; hojiirra ni oolcha;
11) Pirojektoota misoomaa gurguddoo mootummaa naannichaatiin gaggeeffaman qaamolee mootummaa naannichaa dhimmi isaan ilaallatu waliin ta'uun raawwii isaanii ni hordofa; ni madaala;
12) Sagantaaleefi pirojektoota guddina diinagdee naannichaa keessatti faayidaa olaanaa qabaniifi seektarootaan qophaa'uu hin dandeenye ni qorata; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
13) Tarsiimoowwan misooma diinagdee mootummaa naannichaa bu'aa qabeessa taasisuuf sirna istaatistiksii diriirsuun ragaa haala ammayaa'aa ta'een ni sassaaba; ni qindeessa; ni xiinxala; ni kuusa; ni tamsaasa; ni maxxansa;
14) Ragaalee hawaas diinagdeefi qabeenya uumamaa misooma naannichaatiif barbaachisan ni sassaaba; daataa beezii naannichaa ni hundeessa; barruulee istaatistiksii, pirofaayiliifi maappiiwwan adda addaa ni qopheessa; ni maxxansa; ni raabsa;
15) Sagantaaleen imaammata dhimma ummataa irratti hundaa'uudhaan bahan akka hojiirra oolan ni qindeessa; karooraafi raawwii isaanii ni hordofa; ni madaala;
16) Karoora misooma naannichaa kan yeroo dheeraa, giddugaleessaafi gabaabaa qopheessuuf kan gargaaran qo'annoofi qorannoo diinagdee ni gaggeessa; safartuuleefi ulaagaalee waliigalaa dhimma diinagdeefi hawwaasummaa ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
17) Akkaataa qophiifi dhiyeessa karooraafi pirojektootaa irratti manneen hojii mootummaa naannichaatiif deeggarsa teeknikaa ni kenna; dandeettii raawwachiisummaa isaanii ni cimsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
18) Hojiiwwan agro-ikoloojii naannichaa adda addaa irratti xiyyeeffatamanii gaggeeffaman ni qindeessa; hojiirra oolmaa isaanii ni hordofa; akkasumas karoora misoomaa qopheessudhaaf kan gargaaru ispeshaalaayizeeshinii oomishaatiifi haalota

dandeettii misoomummaa addaa naannichaa irratti qo'annoo ni gaggeessa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;

19) Akkaataa imaammata mootummaatiin hirmaannaa kutaa diinagdee dhuunfaatiin hojiiwwan gaggeeffaman irratti bu'aafi jijjiirama gama kanaan mul'atan irratti qorannoo ni gaggeessa; mootummaaf ni dhiyeessa;
20) Haala qabatamaa hawaas-diinagdee naannichaa irratti qaamolee dhimmi ilaalu waliin qorannoo ni gaggeessa;
21) Sirna ummanni qophii karooraa, hojiirra oolmaafi hordoffiifi gamaaggama hojii misoomaa keessatti hirmaachuu itti danda'u ni diriirsa; raawwii isaa ni hordofa; akkasumas hojii misoomaa hirmaannaa ummataatiin gaggeeffaman irratti ragaa ni sassaaba; ni madaala;
22) Hojiiwwan qo'annoo qiyyaasa, kaartaafi ji'ogiraafii guddinaafi ittifufiinsa misooma naannichaaf gargaaran ni gageessa; akka gaggeeffamu ni taasisa;
23) Raawwii misoomaafi imaammaata dhimma ummataa irratti sochiiwwan manneen hojii mootummaafi miti mootummaa taasisan ni qindeessa; qindoominaan ni hojjata.

39. Komishinii Hooggansa Sodaa Balaa fi Kaafamtoota Misoomaa

Komishinichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammata, tarsiimoowwan, sagantaaleefi karoora misoomaa mootummaafi dhaabbilee dhuunfaa bahan keessatti dhimmi hooggansa sodaa balaa hammatamuu isaa ni mirkaneessa; raawwii isaa ni hordofa; sirna barnootaa keessatti akka hammatamu ni hojjata; akkaataa barbaachisummaa isaatti deeggarsa ni kenna;
2) Mana Maree hooggansa sodaa balaa naannichaa akka hundaa'u ni taasisa; barreessaa Mana Marichaa ta'ee ni tajaajila; raawwiin isaa dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
3) Bu'uura imaammataafi tarsiimoo baheen hooggansi sodaa balaa hojiirra ooluu isaa ni hordofa; raawwii isaas yeroo yeroon mana maree hooggansa sadaa balaa naannichaatiif ni dhiyeessa;
4) Sagantaalee sodaa balaa hir'isan, miidhaa dhaqqabeef deebii kennuu fi miidhamtoota deebisanii dhaabuu ni qindeessa; ni hordofa; ni gamaaggama;
5) Balaa tasaa humna seektarootaa ol ta'aniif hojii deebii kennuu ni raawwata; ni hooggana; ni qindeessa;
6) Hojii gargaarsaa (relief) gama sagantaa wabii nyaataatiin dhufu ni hooggana; ni qindeessa; ni raabsa;
7) Fandii ofeeggannoo ni hundeessa; madda galii adda addaa ni uuma; ni bulcha; hojiirra ni oolcha; haalli raawwii isaa dambii baahuun kan murtaa'u ta'a;

8) Hojii qophii pirofaayilii saaxilamummaa balaafi akkaataa barbaachisaa ta'etti pirofaayilicha irra deebiin haaromsuu qaama dhimmichi ilaallatu waliin ni gaggeessa; ni qindeessa.
9) Pirofaayilii saaxilamummaa balaa qophaa'e bu'uura godhachuun sirna akeekkachiisa duraa ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; haala wayitaawaafi ittifufiinsa qabuun qaama dhimmi ilaallatau waliin odeeffannoo wal ni jijjiira;
10) Balaan dura, yeroo balaafi balaan booda qorannoofi gamaaggama ni gaggeessa; bu'aan isaa qaama ilaallatu akka dhaqqabu ni taasisa; ni hooggana; ni qindeessa;
11) Sadarkaa naannootti giddugaleessa qindeessaa hojii akeekkachiisa duraafi deebii teknolojii ammayyaatiin akka deeggaramu ni taasisa; ni gaggeessa; ni bulcha; akkaataa barbaachisummaa isaatti giddugaleessotni walfakkaatan sadarkaa Godinaalee, Magaalotaa fi Aanaaleetti akka hundeeffaman deeggarsa ni taasisa;
12) Qophii karooraafi raawwii ittisa balaa manneen hojii mootummaa ni hordofa; ni qindeessa;
13) Balaa qunname ilaalchisee murtii Mana Maree hooggansa sodaa balaatiin kennamu irratti hundaa'uun gargaarsa barbaachisu walitti ni qaba; miidhamtootaaf ni dhaqqab-siisa; akka dhaqqabu ni taasisa;
14) Qorannoo sabsii duraa, sabsii boodaafi sirna nyaataa gaggeeffamu qindeessuun qaama dhimmi ilaaluun yammuu mirkanaa'u deeggarsi akka dhaqqabu ni taasisa;
15) Dhaabbilee miti mootummaa naannicha keessatti gargaarsa irratti bobba'an waliin qindoominaan ni hojjata; ni hordofa.
16) Hawaasni qabiyyee lafaa fi qabeenya isaa irraa kanaan dura kaafames ta'ee fuulduraaf kaafamu jireenya bu'a qabeessa, amansiisaa fi itti fufiinsa qabu akka qabaatu deeggarsa hawaasummaa fi diinagdee ni kenna; akka kennamu ni taasisa;
17) Ragaa lafa misoomaaf hawaasni irraa kaafamuu fi karoora ittisaa dhiibbaa hawaassa qaama dhimmi ilaaluun akka dhiyaatuuf ni taasisa;
18) Ragaan qabiyyee hawaasni irraa kaafamu karaa guutuu ta'een qaama dhimmi ilaaluun qabamuu isaa ni hordofa; ni mirkaneessa;
19) Hawaasa misoomaaf kaafamu mariisisuun, jijjiirama bu'uura jireenyaa uumamuuf akka of-qopheessu ni taasisa; deeggarsa fedhii sochii diinagdee fi hawaasummaa isaanii irratti hundaa'e akka argatan ni hojjata;
20) Haqa-qabeessummaa tilmaama beenyaa qabiyyee dhuunfaa fi waliinii ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu ni taasisa;

21) Hawaasni misoomaaf kaafamu nannawwa jireenyaaf mijaa'aa ta'etti mana jireenyaa yookiin lafa mana jireenyaa irratti ijaarratu akka argatu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
22) Tajaajila bu'uuraalee misoomaa fi hawaasummaa kan akka afaan, aadaa fi seenaa isaa kunuunsuuf gargaaran akka argatan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni qindeessa; ni hordofa; tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu ni taasisa;
23) Hawaasni misoomaaf kaafamu carraa hojii fi gabaa misooma naannawa isaatti gaggeeffamuun uumamu irraa fayyadamaa akka ta'u qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
24) Maatiin hawaasa misoomaaf kaafamuu hojii mataa isaanii akka uummatan deeggarsa iddoo oomishaa fi gurgurtaa, leenjii, tajaajila ekisteenshinii, dhiyeessii calla-guddistuu, dhiyeessii faayinaansii fi walitti hidhamiinsa gabaa dursa akka argatu qaama dhimmi ilaaluun waliin ni hojjata; ni qindeessa; raawwii isaa ni hordofa; tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu ni taasisa;
25) Lafti magaalaa hojii qonna magaalaatiif oolu hawaasa qonnaan bulaa misoomaaf kaafamuuf dursaan akka kennamuuf qaama dhimmii ilaalu waliin ni hojjata;
26) Hawaasni misoomaaf kaafamu qabeenya qaban walitti fiduun yookiin dhuunfaan hojii investimantii irratti akka bobba'an deeggarsa teeknikaa fi ogummaa ni kenna; akka kennamu ni taasisa;
27) Carraa hojii pirojektoota misoomaan uumamu keessatti hawaasni naannichaa dursa argachuu isaa ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
28) Fandii deebisanii dhaabuu kaafamtoota misoomaa ni hundeessa; ni bulcha; hojiirra ni oolcha;
29) Maddoota galii adda addaa fandii deebisanii dhaabuu qoratee Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiif ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha; maddoota birootiin fandichi akka gabbatu ni hojjata;
30) Miidhaa sababa pirojektoota misoomaatiin dhaqqabu xiqqeessuuf akkaataa barbaachisummaa isaatti deeggarsa maallaqaa fi meeshaalee ni kenna; akka kennamu ni taasisa;
31) Pirojektoota carraa hojii fi gabaa hawaasa misoomaaf kaafamuuf uumuu danda'an qoratee hojiirra ni oolcha; qaama dhimmii ilaaluun hojiirra akka oolu ni taasisa;

32) Haala jiruu fi jireenya hawaasichaa ni hordofa; bu'uura diinagdee fi jireenya hawaasummaa guddina haawwasni naannawwa isaa irra dhaqqabeen walsimu irra gahuu isaa yammuu mirkaneeffatu ni eebbisiisa;
33) Kallattiiwwan hawaasa misoomaaf kaafamuu irratti qorannoo ni gaggeessa.

40. Komishiinii Turiizimii

Komishinichi Aangoo fi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qabeenya turizimii naannoon qabu adda ni baasa; ragaa isaanii ni qindeessa; ni gurmeessa; tajaajila barbaadamuuf ni oolcha; akka oolu ni taasisa;
2) Qabeenya uumamaafi nam-tolchee hawwata turizimii naannicha keessatti argaman ni qorata; lafa hawwata turistii misooma turizimiif qofa ooluu qaban qaama dhimmi ilaalu waliin adda baasuun akka zoonii turizimiitti akka daangeffamu ni taasisa; haala misooma isaa irratti hojimaata ni diriirsa; qaamota dhimmi ilaalu waliin akka misoomu ni taasisa; haala ni mijeessa; ni to'ata;
3) Iddoowwan hawwata turizimii Naannoon Oromiyaa qabdu irratti hojii dijitaalessuu ni raawwata;
4) Iddoowwan gahumsa turistii, oomishaalee fi tajaajilli turiizimii naannichaa dorgomaa akka ta'aniifi ittifufiinsa akka qabaatan ni taasisa; karoora, hoggansaa fi misooma qabeenya namaa gahumsa qabu akka jiraatu ni taasisa; iddoowwan turiizimiitti tajaajila qulqulluu, misooma investimantii fi bizinasii turiizimii akka jiraatu ni hojjata; ulaagaalee fi carraawwan gabaa waliin akka walitti hidhaman ni taasisa;
5) Carraawwan turiizimii naannoon Oromiyaa qabdu beeksisuun maqaa gaarii naannichaa ni ijaara; iddoowwan gahumsa turistii mijataa fi hawwataa akka ta'an ni taasisa; iddoo gahumsa turistii fi oomisha turizimii naannichi qabu beeksisiisuuf qaamolee mootummaa fi dhuunfaa waliin ni hojjata;
6) Seektara turizimii maallaqaan deeggaruuf qaamolee adda addaa waliin michummaa uumuun ni hojjata;
7) Qorannoo irratti bu'uureeffachuun Fandiin turiizimii akka hundaa'u qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yemmuu mirkanaa'u ni bulcha; misooma investimantii turiizimiitiif ni oolcha;
8) Iddoowwan hawwata turizimii irratti hojiiwwan misoomaa ni hojjata; akka hojjatamu qaamolee adda addaa waliin qindoominaan ni hojjata; kanneen misooman qaama bulchuuf ni dabarsa;

9) Bu'uuraalee misoomaa iddoowwan gahumsa turistiif barbaachisan adda baasuun Boordiif ni dhiyeessa; murtee Boordichaa irratti hundaa'uun qaamolee misoomsaniif ni dhiyeessa; raawwii isaas ni hordofa;
10) Tooftaawwan piromooshinii garagaraa fayyadamuun iddoowwan hawwata turizimii naannoon Oromiyaa qabdu biyya keessaa fi biyya alaatti ni beeksisa; akka beeksifamu qaamolee adda addaa waliin ni hojjata;
11) Qaamolee mootummaa, miti-mootummaa fi qooda fudhattoota guddina industirii turizimii keessatti gahee qaban waliin qindoominaan ni hojjata;
12) Xiinxala misooma gabaa turizimii gaggeessuun qabeenyi turizimii naannichaa dorgomaa ta'ee gabaaf akka dhiyaatu ni taasisa;
13) Wiirtuuwwan odeeffannoo tajaajila turistii iddoowwan murteessoo ta'an irratti banuun tajaajilli akka kennamu ni taasisa;
14) Ragaawwan yaa'insa turistii biyya keessaa fi biyya alaa, akkasumas galii turizimii irraa argamu ni qindeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa;
15) Qorannoowwanii fi gumee qorannoo misooma turizimii qopheessuun Dhaabbilee deeggartoota turizimii biyya keessaa fi biyya alaa barbaaduun ni dhiyeessa; raawwii isaatiifis qindoominaan ni hojjata;
16) Sochii turizimii (daawwannaafi daawwachiisaa) naannicha keessatti gaggeeffamu ni hordofa; haalli mijaa'aa tajaajila turizimii akka jiraatu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
17) Hawaasni naannoo hawwattoota turizimiitti argamu misooma tajaajila turizimii irratti hirmaachuudhaan fayyadamaa akka ta'u haala ni mijeessa; ni deeggara;
18) Dhaabbilee kenna tajaajila turizimii ilaalchisee ulaagaa ni baasa; hayyama ogummaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; qaama dhimmi ilaalu waliin leenjii ni kenna; deeggarsa ogummaa ni kenna; ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin sadarkaa ni kenna;
19) Pirojektoota investimentii misooma dhaabbilee turizimii irratti dhiyaatan ni gamaag-gama; yaada ogummaa qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa; deeggarsa ogummaa ni kenna; hojii isaanii ni hordofa;
20) Hawwattoota turizimii haala addaatti gatiin isaanii murtaa'uu qaban galiifi gatii daawwannaa isaanii ilaalchisee qaama dhimmi ilaaluuf yaada ni dhiyeessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa; fi
21) Hojiiwwan biroo guddina industirii turizimiif faayidaa argamsiisan ni hojjata.

41. Komishinii Poolisii

Komishinichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Gochaafi sochiiwwan sirna Heera Mootummaa faallessaniifi balaa irra buusuu danda'an kamiyyuu ni ittisa;
2) Qaama dhimmi ilaallatu waliin haala tarsiimoon ittisa yakkaa naannicha keessatti hojiirra itti oolu ni mijeessa; hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni qindeessa;
3) Gocha yakkaafi balaan tiraafikii akka hin uumamnefi hin raawwatamne ni ittisa; teknolojiiwwan ittisaa fi qorannoo yakkaatiif gargaaran hojiirra ni oolcha; ni bulcha;
4) Faayidaafi dhaabbilee mootummaa naannichaa irratti yakki akka hin raawwatamne ni ittisa;
5) Ka'umsa yakkaa xiinxalee tooftaalee ittisaa ni baasa; ummannis yakka irraa akka of eegu ni barsiisa; bu'aawwan qorannoo yakkaa filataman hawaasaaf akka dhiyaatan ni taasisa;
6) Ummanni nageenya naannoo isaa kabachiisuufi yakka ittisuu irratti akka hirmaatu boordii kominitii poolisingiifi nageenyaa ni gurmeessa; ni barsiisa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni qindeessa;
7) Nageenya naannichaa amansiisaa taasisuuf qaamolee nageenya Mootummaa Federaalaafi Naannoo dhimmi ilaalu waliin odeeffannoo waljijjiira; qindoominaan ni hojjata;
8) Eegumsa daandiiwwan gurguddoo naannicha keessa qaxxaamuranii, dhaabbilee mootummaa, riqicha, warshaaleefi iddoowwan sochiin investimentii gurguddoon itti adeemsifaman, walgahii ummataa, ayyaana gurguddoo, eegumsa Abbootii Taayitaafi kan kana fakkaatu ni raawwata; sirnaafi nageenyi eegamuu isaa ni mirkaneessa;
9) Qaama hawaasaa deeggarsa addaa barbaadan kan akka daa'immanii, dubartoota, maanguddootaafi qaama miidhamtootaaf xiyyeeffannaa addaa kennuun ni hojjata;
10) Hojiiwwan ittisaafi qorannaa yakkaa cimsuuf gahumsa ogummaaf tajaajilli poolisii sadarkaa isaa kan eeggate akka ta'u qo'annoo ni gaggeessa;
11) Gurmaa'ina, tajaajilaafi raawwii hojii poolisii naannichaa irratti hojii xiinxalaafi insipeekshinii ni gaggeessa; karoora tarsimoo ni baasa; tooftaalee raawwii hojii bifa wal fakkaatuun akka hojiirra oolu ni taasisa;
12) Dhaabbilee dhuunfaa hojii eegumsaa irratti bobba'uu barbaadaniif waraqaa ragaa mirkaneessa gahumsaa ni kenna;
13) Meeshaalee waraanaa naannicha keessatti argaman ni galmeessa; hayyama ni kenna, ni haaromsa; ni to'ata; seera irratti hundaa'uun hidhannoo ni hiikkachiisa;

14) Qorannaan yakkaa, mirga namoota yakkaan shakkamanii qabamanii Heeraafi seeraan kabajame eeggatee akka gaggeeffamu ni taasisa;
15) Iyyannoo yookiin eeruu yakkoota kamiiyyuu ni simata; kanneen karaa Biiroo Abbaa Alangaa yookiin Komishiinii Naamusaa fi Farra Malaammaltummaa irraa isa dhaqqaban waliin giddugala odeeffannoo tokko jalatti sirnaan galmeesse ni qabata;
16) Yakkoota aangoo manneen murtii Naannichaa ta'an kamiiyyuu Abbaa Alangaa waliin ni qorata; adeemsa waliin qorachuu keessatti gahee fi ittigaafatamummaan qorataa poolisii fi Abbaa Alangaa akkasumas sirni ittiin hogganamu Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
17) Himatamtoota, deebii kennitootaafi ragaa baatota seeraa ni dhiyeessa;
18) Qorannoo teeknikaa fi taaktikaa ni gaggeessa; ragaawwan qorannoo teknikaatiin adda bahanii akka kennamaniif qaama dhimmi ilaallatuun gaafataman barreeffamaan ni kenna; ragaa ogummaa ni baha;
19) Ragaa guutuu shakkamaa fi adabamaa seeraa kuusaa yakkaa irratti galmeessuun ni qabata; ni gurmeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni kenna; ragaa yakka irraa bilisa ta'uu qaama gaafateef ni kenna;
20) Adeemsa qorannaa yakkaa fi murtii haqaa kennisiisuu keessatti meeshaalee ciraa akka ragaatti qabaman ni bulcha; akkaataa ajaja yookiin murtii kennamuutiin ni raawwata;
21) Qabeenya namoota yakkaan shakkamanii to'annaa poolisii jala oolanii galmeessee imaanaan ni qaba; yeroo isaan bahan isaaniif yookiin nama isaan bakka buufatanitti ni kenna yookiin ni deebisa;
22) Gaaffii mirga wabii bu'uura seera rogummaa qabuutiin aangoo isaa ta'e irratti murtii ni kenna.
23) Himatamaa yookiin deebii kennaa yookiin waamamaa bakka hin jirreetti itti murtaa'e hordofee murtii ni raawwachiisa; ajaja yookiin murtee Mana Murtii yookiin Abbaa Alangaa irraa kennamu ni raawwata;
24) Shakkamaan yeroo to'atame irraa eegalee ogeessa seeraa, ogeessa fayyaa, Abbaa Amantaa, maatii, fira dhiyoo yookiin hiriyaa isaatiin akka walqunnamu haala ni mijeessa;
25) Galmeewwan qorannaa yakkaafi balaa tiraafikii, akkasumas ragaalee adda addaa qulqullinaa fi haala iccitummaa eeggateen ni qaba;
26) Balaan tasaa yammuu uumamu akkaataa haala balaa uumameetiin gargaarsaafi deeggarsa ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata;

27) Poolisii naannichaaf humna namaa barbaachisaa ta'e filatee ni leenjisa; ni barsiisa; iddoo barbaachisaa ta'etti ramadee ni hojjachiisa; leenjii hojiirraa ni kenna; akka kennamus ni taasisa;
28) Gurmaa'insaa fi hojmaata Poolisii Humna Addaa Naannichaa ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; miseensota Poolisii Humna Addaa naannichaa ni filata; ni qacara; ni leenjisa; ni bobbaasa; ni bulcha;
29) Dandeettii raawwachiisummaa poolisii guddisuuf yeroo yeroon carraa barumsaa akka argataniif haala ni mijeessa;
30) Odeeffannoofi istaastikisii yakkaa walitti ni qaba; ni qorata; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa;
31) Dhaabbata leenjii poolisii naannichaa akka hundeeffamu ni taasisa; meeshaaleefi humna namaatiin ni guuta; ni gurmeessa; ni bulcha.

42. Komishinii Manneen Sirreessaa

Komishinichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Sirreeffamtootni seeraa yammuu to'annaa jala jiran mirgi isaanii bifa garaagarummaa hin qabneen akka kabajamu ni taasisa;
2) Poolisii mana hojichaatiif humna namaa barbaachisaa ta'e filatee ni leenjisa; ni barsiisa; iddoo barbachisaa ta'etti ramadee ni hojjachiisa; leenjii hojiirraa ni kenna; akka kennamus ni taasisa;
3) Sirreeffamaan seeraa gara mana sirreessaatti ergamu ajaja Mana Murtiitiin ta'ee waaraantiin kan itti kenname qofa ta'uu isaa ni mirkaneeffata;
4) Sirreeffamaan seeraa yeroo turmaata isaa keessatti jijjiirama amalaafi ilaalchaa agarsiise gara jireenya hawaasaatti deebisuuf hojiiwwan dandeessisan ni raawwata;
5) Manneen sirreessaa keessatti wiirtuu leenjii ogummaa adda addaa ni hundeessa; sirreeffamtootni seeraa barumsa bu'uuraa, idileefi ogummaa, akkasumas hubannoo adda addaa akka argatan ni taasisa; yeroo turmaata isaanii keessatti lammii oomishaawaa ta'anii jireenyi hawaasummaa isaanii akka fooyya'u ni taasisa;
6) Sirreeffamtootni seeraa fayya qabeessa akka ta'an, akkasumas haamileefi qaamaan akka ciman iddoo ispoortiifi bashannanaa adda addaa ni qopheessa;
7) Sirreeffamtoota seeraa sababa umurii isaaniitiin haala addaatiin akka qabaman seeraan murtaa'e ilaalchisee addatti qabamanii murtii isaanii akka raawwatan haala ni mijeessa;
8) Sirreeffamtoonni seeraa qulqullina dhuunfaafi naannoo isaanii akka eeggatan, kanneen dhibaman addatti bahanii akka qabamanii fi yaalaman ni taasia;

9) Baajata ramadamuun sirreeffamtoota seeraatiif nyaata gahaa ta'e ni dhiyeessa; dubartoota ulfaafi daa'imman haadha waliin mana sirreessaa akka turan taasisamaniif kunuunsa addaa ni taasisa;
10) Sirreeffamoota seeraa yeroo turmaata isaanii keessatti fooyya'iinsa jijjiirama amalaa agarsiisan hordofuudhaan korooraan (amakkiroodhaan) akka gadi lakkiffaman Mana Murtiitti ni dhiyeessa;
11) Gaaffii ol'iyyannoofi iyyata sirreeffamtootni seeraa qaama adda addaatti akka ergamuuf dhiyeeffatan qaama dhimmi ilaalutti ni dabarsaaf; bu'aa isaas ni hordofa;
12) Sirreeffamtootni seeraa maatii isaanii, ogeeyyii fayyaa, abukaatoo isaaniifi kan kana fakkaatan waliin akka walqunnaman ni taasisa;
13) Manneen sirreessaafi jireenya hawaasummaa sirreeffamtoota seeraa fooyyessuuf galii sochii hojii misoomaa adda addaa manneen sirreessaa, akkasumas qaamolee mootummaa, miti mootummaafi dhaabbilee gargaarsaa irraa argamu qaama dhimmi ilaalutti dhiyeessuun yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha;
14) Nageenyaafi tasgabbii manneen sirreessaa ni kabachiisa; sirreeffamtootni seeraa akka hin badne yookiin akka hin milqine ni eega; naamusa akka kabajanis ni taasisa;
15) Galmeefi seenaa sirreeffamtoota seeraa sirnaan ni qaba; jijjiirama jiru guyyaa guyyaan ni hordofa;
16) Jireenya hawaasummaa sirreeffamtoota seeraa fooyyessuuf sirreeffamtootni seeraa gurmaa'anii galii akka argatan deeggarsa ni kenna; galiin argamus dhimma fooyya'iinsa jireenya hawaasummaa isaaniitiif akka oolu ni taasisa;
17) Wiirtuuwwan misooma sirreeffamtoota seeraa hojii misoomaa irratti hirmaachisuuf gargaaran ni babal'isa; galii argamu irraa kaffaltii gatii humnaa akka argataniifi galii argamettis haala itti fayyadamuu danda'an ni mijeessa;
18) Qaamolee mootummaafi miti-mootummaa adda addaa waliin walitti dhufeenya ni taasisa; qindoominaan ni hojjata;
19) Dhiifama sirreefamtoota seeraatiif taasifamu ilaalchisee qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata.
20) Dhaabbata leenjii poolisii Mana Sirreessaa naannichaa akka hundeeffamu ni taasisa; meeshaaleefi humna namaatiin ni guuta; ni gurmeessa; ni bulcha.

43. Abbaa Taayitaa Eegumsa Naannoo

Abbaan Taayitichaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Tarsiimoo madaallii sadarkaa naannoo, qabeenya bosonaa, bineensa bosonaafi diinagdee magariisaa dandamannaa jijjiirama haala qilleensaa ni qopheessa; yammuu

mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa; hojiirra oolmaa isaa ni to'ata;

2) Sagantaa ijaarsa diinagdee magariisaa dandamannaa jijjiirama haala qilleensaa hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ol'aantummaan ni qindeessa; ni hordofa; deeggarsa teeknikaa ni kenna; gabaasa raawwii qindaa'aa mootummaaf ni dhiyeessa;
3) Sagantaawwan eegumsa bosonaa ni qopheessa; hojiirra akka oolu ni taasisa; misoomniifi eegumsi qabeenya bosonaa qindaa'aan akka gaggeeffamu haala ni mijeessa; ni qindeessa; ni hordofa; hubannoon hawaasaa akka cimu ni taasisa;
4) Seektaroota sagantaa ijaarsa diinagdee magariisaa dandamannaa jijjiirama haala qilleensaa hojiirra oolchaniif deeggarsa teeknikaa ni kenna; ni hordofa; raawwiin hojii isaanii akka madaalamu haala ni mijeessa;
5) Iddoon eekoo-turizimii akka hundeeffamuu fi babal'atu ni taasisa; qorannoo tilmaama faayidaalee sirnakoo ni gaggeessa; bu'aan qorannoo akka hojiirra oolu ni taasisa; hambaawwan seenaa qabeenya uumamaa waliin wal qabatan qaama dhimmi ilaallatu waliin akka eeggamu ni taasisa; qaama babal'ina misooma turiizimii irratti hojjatuuf waliin qindoominaan ni hojjata;
6) Hojiiwwan misooma bosonaa bal'inaan gaggeeffamu irraa hawaasni daldala bosonaa (carbon credit) irraa fayyadamaa ta'uu isaa ni mirkaneessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
7) Hojii eegumsa sululaa ni hojjata; gadi lakkisni qilleensa gubataa (Carbon Emission) akka xiqqaatu hubannoo ni uuma; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni hordofa;
8) Sochiiwwan misooma diinagdee keessatti seektaraalee gadi lakkisa qilleensa gubataa(Carbon Emission) keessatti gahee olaanaa qaban keessatti gadi lakkisni qilleensa gubataa (Carbon Emission) akka xiqqaatu hubannoo ni uuma; karoora ni qopheessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;)
9) Istaandardiin balfa dhangala'aa gara lagaa, haroo fi naannootti dhangala'u ilaalchisee qophaa'e hojiirra ooluu isaa ni mirkaneessa; ulaagaa kan guutaniif ni hayyama; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
10) Ummanni naannoo bosonaa, paarkiifi dawoo bineensa bosonaa jiraatu sochii eegumsa Naannoofi bosonaa irratti akka hirmaatu, akkasumas bu'aa argamu irraa akka fayyadamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
11) Qaama Naannoofi qabeenya bosonaa irratti miidhaa geessise kamiyyuu irratti tarkaanfii seeraa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;

12) Laaboratoriifi wiirtuulee to'annoon qulqullina sanyii biqiltuu bosonaa keessatti gaggeeffamu ni hundeessa; ni bulcha; qo'annoowwan misoomaafi eegumsa bosonaa babal'isuuf gargaaran ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa;
13) Eegumsa Naannoofi qabeenya bosonaa ilaalchisee waldiddaa uumamu qaama dhimmi ilaalu waliin furmaata akka argatu ni taasisa; ni hordofa;
14) Qaamolee qabeenya uumamaa seeraan ala itti fayyadamuun Naannoo irratti dhiibbaa geessisan deebisanii akka misoomsan ni taasisa; tarkaanfiin akka fudhatamu ni taasisa;
15) Hayyama gahumsa ogummaa qorannoo sakatta'iinsa dhiibbaa naannoo ni kenna; ni haaromsa; ni haqa;
16) Pirojektotni misoomaa kamiyyuu yammuu karoorfaman sakatta'iinsi dhiibbaa Naannoo durfamee akka gaggeeffamu ni taasisa; ulaagaalee sakatta'iinsa dhiibbaa Naannoo ni qopheessa; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaama dhimmi ilaaluuf ni kenna; hojiiwwan misoomaa gaggeeffaman kamiyyuu naannoo irratti dhiibbaa akka hin dhaqqabsiifne ni to'ata;
17) Dhaabbileen tajaajila adda addaa kennan yookiin industiriiwwan oomishaa naannicha keessa jiran dirqamoota seerota eegumsa naannoo, misoomaafi eegumsa bosonaa ilaalchisee bahan kabajuu isaanii ni mirkaneessa; mooraa dhaabbata kamiiyyuu seenuun saamuda ni fudhata; ni qorata; ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
18) Balfaawwan dhangala'oofi goggogaa yookiin hafteewwan oomisha warshaalee fi hazbaan magaalota keessaa bahu sirna madaallii ikoolojii akka hin xureessine ni to'ata; odiitii Naannoo ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
19) Sirna ragaaleefi odeeffannoon eegumsa naannoo, jijjiirama haala qilleensaa fi bosonaa ittiin walitti qabamu ni diriirsa; ragaalee fi odeeffannoo walitti ni qaba; ni gurmeessa; ni kuusa; ni bulcha; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaama dhimmi ilaaluuf ni kenna;
20) Eegumsa Naannoo, bosonaafi jijjiirama haala qilleensaa irratti qaamolee adda addaa waliin qindoominaan ni hojjata;
21) Iddoon jireenya lubbu qabeeyyii adda addaa miidhamee lubbu qabeeyyii irratti miidhaa akka hin dhaqqabsiifne ni to'ata; hanqina uumamu irratti tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa; qorannoo irratti hundaa'uudhaan paarkii, dawoon bineensota bosonaafi "biosphere" akka hundeeffamee kunuunfamu ni taasisa;

22) Manca'ina qabeenya uumamaafi sochii bu'aa bosonaafi bineensa bosonaa ni to'ata; tarkaanfii seeraa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
23) Hojiiwwan misooma bosonaafi bineensa bosonaa Dhaabbata Bosonaafi Bineensa Bosonaatiin gaggeeffaman karoora naannoo akka qabaatan ni taasisa; ni to'ata; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; qaamni bosona misoomsu karoora hojii misooma bosonaatiin akka hogganamu ni taasisa;
24) Misooma magariisa magaalaafi paarkiiwwan sadarkaa magaalotaatti gaggeeffaman ilaalchisee deeggarsa teeknikaa ni kenna; ni hordofa;
25) Qaamolee misooma bosonaa, daldalaafi naanneessa bu'aa bosonaa, bineensa bosonaa, adamoo fi horsiisa bineensa bosonaa irratti bobba'aniif hayyama ogummaa fi itti fayyadamaa ni kenna; qaama dhimma ilaalu waliin ni hojjata; galii rooyaalitii gurgurtaa bu'aa bosonaa akka sassaabamu ni taasisa; raawwii isaa ni hordofa;
26) Tooftaalee itti fayyadama qabeenya uumamaa itti fufiinsa hin qabne, manca'ina yookiin faalama Naannoo ittisuu danda'an irratti yaada ni dhiyeessa; hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
27) Haala qabiinsaafi itti fayyadama naannoofi bosonaa haqa-qabeessa ta'e mirkaneessuufi carraa hojii diinagdee magariisuu uumuu danda'u irratti qorannoofi ce'umsa teknolojii ni qindeessa;
28) Daldala seeraan alaa callaa guddistuu misooma bosonaafi bu'aa bosonaa waliin walqabatu akka hin gaggeeffamne ni to'ata; akkaataa seeraatiin qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii seeraa ni fudhata;
29) Istaandardii hojii misooma bosona dhuunfaa, waliinii fi misooma sululaa ni baasa; qaama hojiirra oolchuuf ni dabarsa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
30) Gosoota biqiltuu baay'atanii naannoo itti dhaabbatan, haalli qilleensaa mijaa'aa ta'uu fi bu'aa diinagdummaa qabaachuu isaanii qorachuun adda ni baasa; bu'aa isaa qaama raawwatu ni beeksisa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;
31) Sagantaa barnoota eegumsa Naannoo idileen alaa ni babal'isa; dhimmoonni eegumsa Naannoo sirna barnoota idilee keessatti akka hammataman qaama dhimmi ilaallatu waliin ni hojjata;
32) Pirojektoota misoomaafi kunuunsa qabeenya bosonaa waliin walqabatan raawwii isaanii ni hordofa; ni to'ata;
33) Sirna eegamsaafi faayidaa bosona uumamaafi bineensa bosonaa ilaalchisee diriire hojiirra oolmaa isaa ni to'ata;

34) Heddduminni lubbu qabeeyyii (Bio-diversity) faayidaa ummataafi biyyaaf itti fufiinsaan hojiirra akka oolu ni eega; ni to'ata;
35) Naannessa bu'aalee bosonaa fi adamoo seeraan alaa ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
36) Diinagdee magariisa dandamannaa jijjiirama haala qilleensaa naannichaa akkasumas eegumsa naannoofi bosonaa irratti gabaasa wayitawaa ta'e qopheessuun ni tamsaasa.

44. Abbaa Taayitaa Saayinsii fi Teknoloojii

Abbaan Taayitichaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Karoora qo'annoo misooma saayinsii, teknolojiifi qunnamtii fedhii misooma naannichaa bu'uura godhate ni qopheessa; yammuu mirkanaa'u hojiirra ni oolcha; mootummaadhaaf gorsa ni kenna;
2) Sosochiiwwan kalaqa saayinsiifi teknolojii naannicha keessatti taasifamu ol'aantummaan ni qindeessa; ni jajjabeessa;
3) Industiriwwan, Yunivarsiitoota, Dhaabbiilee Qo'annoofi Koolleejjota Teekinikaafi Ogummaa gidduutti hojii misooma saayinsiifi teknolojii irratti qindoominni akka uumamu ni qendeessa, hojiirra oolmaa isaas ni hordofa;
4) Teknolojiiwwan biyyoota alaa bu'aa qabeessa ta'an ni barbaada; akkaataa barbaachisummaa isaatiin gara biyyaatti ni galcha; ni madaqsa; teknolojiwwan biyya keessaa jajjabeessuun faayidaa diinagdee naannichaatiif akka oolu ni taasisa;
5) Fedhii misooma teknolojii naannichaa qorannoodhaan adda baasuun qaamolee dhimmi ilaalu waliin ta'uudhan akka guutamu ni hojjata;
6) Dhaabbilee misooma saayinsii, teknolojiifi qunnamtii (Paarkiin teknolojii, muuziyemii saayinsii, kaaffee saayinsii fi teknolojii, wiirtuu cehumsa teknolojii, wiirtuu teknolojii qunnamtiifi odeeffannoo hawaasa) naannichaa qaamolee dhimmi ilaallatu waliin ta'uudhaan akka hundeeffamu deegarsa ni taasisa; hojiirra oolmaa isaaniis ni to'ata.
7) Sochiiwwan saayinsiifi teknolojii naannicha keessatti gaggeeffamaniif deeggarsa maallaqaa, meeshaaleefi ogummaa ni taasisa; akka taasifamuuf haala ni mijeessa;
8) Hojii qabeenya sammuu naannicha keessatti gaggeeffamu sarbamni mirgaa irratti akka hin geenye ni to'ata; hubannoon hawaasaa akka cimuuf qaamolee dhimmi isaan ilaallatu waliin ni hojjata;
9) Hojiiwwan dhimmoota balaqqee (radiation) naannicha keessatti gaggeeffamu olaantummaadhaan ni to'ata; hojii irra oolmaa isaas ni hordofa;

10) Waldaalee ogummaa, dhaabbilee adda addaafi namoota dhuunfaa guddinaafi misooma saayinsiifi teknolojii naannichaatiif deeggarsa taasisan jajjabeessuuf sirna badhaasaafi jajjabeessituu ni diriirsa; hojiirra ni oolcha;
11) Hubannoofi beekumsa hawaasni naannichaa saayinsii, teknolojiifi qunnamtii irratti qabu akka cimuu fi babal'atu ni hojjata; dhaabbileefi ogeessota manneen hojii moo-tummaafi dhuunfaa keessatti sochii saayinsiifi teknolojii irratti hirmaachaa jiran dandeettiin isaanii akka cimu ni hojjata;
12) Qo'annoofi qorannoon saayinsii, teknolojiifi qunnamtii naannichatti gaggeeffamu bifa naamusa oggummaa eeggateen raawwatamuu isaa ni hordofa; boordii hojiiwwan kanneen olaantummaan hoogganu akka hundeeffamu ni taasisa; hanqinni naamusaa yoo qunnamu tarkaanfiiwwan seera qabeessa ta'an akka fudhataman ni taasisa;
13) Meeshaaleen tajaajilaafi bu'uuraaleen saayinsii, teknolojiifi qunnamtii naannicha keessatti hojiirra oolan yeroo yeroodhaan madaalamanii hojiirra ooluu isaanii ni hordofa; ni mirkaneessa; kanneen tajaajilaa ala ta'an akka maqfaman ni taasisa;
14) Istaandardii bittaa fi ittifayyadama meeshaalee teknolojii naannichaa ni qopheessa; hojiirra oolmaa isaa irratti deeggarsa ogummaa ni kennuu; ni hordofa; ni to'ata;
15) Hojiiwwan misooma bu'uuraalee qulqullinaa (madaallii mijatummaa, sirna safaraa, sadarkaa qulqullinaa fi amantaa argachiisuu) qaamolee dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata; hojiirra ooluu isaanii ni to'ata, ni hordofa;
16) Odeeffannoo saayinsii, teknolojiifi kalaqa walitti qabuu, qindeessuu, xiinxaluufi poortaalii irratti fe'uun tamsaasuudhaan hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
17) Hojiiwwan bu'uuraalee teknolojii qunnamtii odeeffannootiin walqabataniifi manneen hojii mootummaa keessatti hojjataman olaantummaan ni qorata; ni hayyama; ni qindeessa; ni hojjata; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
18) Sochii neetworkii manneen barnootaa irratti ni hojjata; suphaa meeshaalee teknolojii qunnamtii odeeffannoo manneen barnootaa ni raawwata; iskuulneetii irratti deeggarsa ogummaa fi teeknikaa ni kenna; hojiirra oolmaa isaa ni to'ata;
19) Misooma teknolojii qunnamtii odeeffannoo naannicha keessatti hojjatamuuf kan gargaaru mosaajii (software) ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; kanneen qophaa'aniif sadarkaa hojii jibaajii (hardware)fi mosaajii (software) ni baasa; qulqullina, nageenyummaafi amansiisummaan odeeffannoo kan eegame ta'uu isaa ni mirkaneesa; ni hordofa;
20) Manneen hojii mootummaa neetworkiidhaan akka walqunnamaniifi siistamni kompiitaraa akka qophaa'uuf hojiiwwan barbaachisan ni hojjata;

21) Humna namaa teknolojii qunnamtii odeeffannootti fayyadamuu, hojjachuufi suphuu danda'u horachuuf qaamolee dhimmi ilaalatu waliin ni hojjata; ragaa gahumsaa ni kenna; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa;
22) Tajaajila telekoominikeeshinii naannicha keessatti kennamuun ummatni tajaajila gahumsa qabu akka argatu ni hordofa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
23) Sirna odeeffannoo dhaabbilee mootummaa ijaaruufi qindeessuu keessatti maqaa doomeenii ni ramada; teessoo ni galmeessa; poortaalii naannoo irratti ol kaa'uudhaan ni to'ata;
24) Sistemootni bu'uuraafi tajaajilootni kenniinsa tajaajila ummataa irratti xiyyeeffatan kompiitaraan kan deeggaraman akka ta'aniifi sadarkaa sadarkadhaan kallattiidhaan fayyadamtootaaf haala tajaajila kennuu itti danda'an mijaa'uu isaanii ni mirkaneessa;
25) Marsariitiifi appilikeeshinootni kompiitaraa hojiirra ooluu danda'an teeknikaafi hojimaataatiin qindoomina kan qabaniifi kan wal-siman ta'uu isaanii ni mirkaneessa;
26) Hojiiwwan saayinsii, teknolojiifi kalaqaa irratti qaamolee adda addaa biyya keessaafi alaa waliin hariiroo hojii uumuun ni hojjata.

45. Abbaa Taayitaa Konistiraakshinii

Abbaan Taayitichaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammata, tarsiimoofi seerotni dizaayiniifi ijaarsa gamoowwanii, bishaanii, jallisii, daandiifi ijaarsawwan adda bahan hojiirra ooluu isaanii ni hordofa, ni to'ata;
2) Sochii hojii damee konistiraakshinii olaantummaan ni to'ata; raawwii isaa ni hordofa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
3) Gatii yeroo meeshaa ijaarsaafi humna namaa qoratee qindeessuun seektarootni akka beekan ni taasisa;
4) Damee ijaarsaa keessatti haala hirmaannaan hawaasaa itti babal'atu ni qorata; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
5) Istaandaardii, sadarkaafi koodota ijaarsa gamoo, bishaanii, jallisiifi daandii naannichaa ni qopheessa; dizaayinii ijaarsaa naannicha keessatti gaggeeffaman sadarkaafi koodii eeguu isaanii xiinxaluudhaan ni mirkaneessa; ol'aantummaan ni to'ata;
6) Dizaayiniin pirojektota ijaarsa dhuunfaa yookiin investimentii gaggeeffaman sadarkaafi koodii eeguu isaanii ni xiinxala; ni mirkaneessa; hayyama hojii ijaarsaa ni kenna;
7) Dizaayiniifi waliigaltee ijaarsa pirojektota baajata Mootummaatiin gaggeeffamaniif qophaa'ee dhiyaatu ilaalchisee raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata;

8) Jijjiirama yookiin dabalata hojii ijaarsaa, gatii, waldiddaa pirojektota ijaarsaa irratti uumamuufi gaaffilee kanneen irratti dhiyaatan seera jiru irratti hundaa'uun xiinxalee furmaata akka argatan haala ni mijeessa;
9) Ijaarsa pirojektota Mootummaan gaggeessu kamiyyuu ni hordofa; raawwii isaas ni madaala; ijaarsi pirojeektii akkaataa istaandardii qophaa'een raawwatamuu isaa erga mirkaneessee booda kaffaltiin akka raawwatamu ni taasisa; rakkoo mudatu qorachuun yaada furmaataa mootummaadhaaf ni dhiyeessa;
10) Fedhii hojiiwwaniifi dizaayinii konistraakshinii naannichaa ni qorata; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yeroo hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
11) Aangoon qaama birootiif kenname akkuma eegametti ta'ee, sadarkaawwan hojii konistiraakshinii ni qorata; qaama dhimmi ilaaluuf dhiyeessuun erga mirkanaa'ee booda akkaataa seeraatiin hojiirra oolmaa isaanii ni mirkaneessa;
12) Sadarkaa caalbaasii ijaarsa pirojektotaa mootummaan gaggeessu irratti madaallii ni gaggeessa; bu'aa caalbaasii seektaraan dhiyaateef xiinxalee ni mirkaneessa; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaama birootiif bakka bu'iinsa ni kenna;
13) Ijaarsaafi walharkaa fuudhiinsa ijaarsa gamoo, bishaanii, jallisii, daandiifi kanneen biroo irratti to'annoo ni gaggeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
14) Ijaarsawwan naannicha keessatti gaggeeffaman meeshaalee ijaarsaa naannootti argamuun akka ijaaramaniifi gatiin ijaarsa pirojektotaa madaalawaa akka ta'u sadarkaa adda addaa qopheessee hojiirra akka oolu ni taasisa;
15) Hojii ijaarsaa irratti hirmaachuuf gaaffiin hayyama kontiraaktarummaa yookiin gorsitootaa yammuu dhiyaatu xiinxaluudhaan hayyama ogummaa ni kenna; ni haaromsa; sadarkaa ni guddisa; ni galmeessa; ni haqa; haala raawwii isaanii irratti hundaa'uun kontiraaktarootaafi gorsitoota gareedhaan addaan baasee seektaroonni akka beekan ni taasisa;
16) Sadarkaa gorsitootaa ni murteessa; gabaasa raawwii hojii gorsitootaa ni qorata; kaffaltii tajaajila isaanii ni mirkaneessa;
17) Dizaayinii gorsitootaan yookiin qaama biraatiin hojjatame ni qorata; ni mirkaneessa; kafaltii ni mirkaneessa; hordoffiifi too'annoo hojiiwwan ijaarsaa ni raawwata;
18) Tajaajilli bu'uura misooma adda addaa kan akka ibsaa, bishaanii, bilbila, daandii, sarara dhangala'aafi kanneen biroo magaalota keessatti dizaayiniifi sadarkaa ijaarsaa eeggatanii ijaaramuu isaanii ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
19) Hojiiwwan to'annoo misooma industirii konistiraakshinii ni raawwata;

20) Bu'uura seera gamootiin hojiiwwan qulqulleessa pilaanii magaalotaa ni raawwata; dizaayinii ni gamaaggama; hayyama ijaarsaafi itti fayyadamaa ni kenna;
21) Waajjira shuumii gamoo ni gurmeessa; ni hooggana; ni to'ata;
22) Galteewwan ijaarsaa irratti qo'annoofi qorannoo ni gaggeessa; dhaabbileen barnoota ol'aanoo hojii qo'annoofi qorannoo irratti akka hirmaatan ni qindeessa;
23) Naannicha keessatti kontiraaktaroota biyya keessaa keessumattuu waldaalee maayikiroofi xixiqqaa hojii gorsaafi konistiraakshinii irratti bobba'an dandeettiin isaanii cimee qulqullina qabaatanii gabaa irratti dorgomaa akka ta'an ni jajjabeessa; deeggarsa barbaachisaa ni kenna;
24) Hojii ijaarsaa keessatti carraan hojii humna namaatiin raawwatamu akka babal'atu ni jajjabeessa;
25) Sadarkaa dizaayinii bulchiinsa kontiraataa, ijaarsaafi gatii pirojektota ijaarsaa akka qophaa'u ni taasisa; kan qophaa'ee dhiyaate ni mirkaneessa; mootummaaf gorsa ni kenna;
26) Laboratorii meeshaalee konistiraakshinii naannichaa ni hundeessa; ol'aantummaan ni bulcha; kanneen namoota dhuunfaan hundaa'an ni hordofa; ni to'ata; galteewwan konistiraakshinii laboratoriidhaan qoratamanii tajaajila ijaarsaatiif ooluu isaanii ni mirkaneessa;
27) Hayyama maashinarii konistiraakshiniifi dhiyeessa meeshaalee ijaarsaa ni kenna; ni haaromsa; hanqinni yoo jiraate sirreeffama barbaachisu ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
28) Bittaawwan konistiraakshinii ni to'ata; akka to'atamu ni taasisa;
29) Madaallii gahumsa ogummaa ogeeyyii konistiraakshinii qaama dhimmi ilaalu waliin akka gaggeeffamu ni taasisa.

46. Abbaa Taayitaa Misooma Albuudaa

Abbaan Taayitichaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qabeenya albuuda naannichaa qo'annoon adda baasee hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaas ni hordofa;
2) Teknolojii hammayyaatti fayyadamuun ragaalee albuudaan walqabatan walitti ni qaba; ni xiinxala; ni maxxansa; ni raabsa;
3) Seera irratti hundaa'uun qabeenya albuudaa naannichaa ni bulcha; misoomni qabeenya albuudaa akka babal'atu ni taasisa;
4) Ragaaleen qabeenya albuudaa naannichaa ni sassaaba; ni eega; qaama dhimmi ilaaluuf akka dhaqqabu ni taasisa;

5) Abbootii qabeenyaa misoomaafi barbaacha albuudaa irratti bobba'an ni jajjabeessa; kanneen hayyama barbaachaa yookiin qorannoo yookiin oomisha yookiin naannessa albuudaa akka kennamuuf gaaffii dhiyeessan ni keessummeessa; hayyama ni kenna; ni haaromsa; raawwii isaa ni hordofa; ni to'ata; ni dhorka; ni haqa;
6) Uumamaafi facaatii qabeenya albuudaa beekuuf hojii barbaachaa, qo'annoo, kaartaa ji'ooloojiifi kan kana fakkaataan ni hojjata; ni hojjachiisa; ni qindeessa;
7) Qabeenya albuudaa naannichaa irratti qaama dhimmi ilaalu waliin hojii piromooshinii ni gaggeessa; ragaalee barbaachisaa ta'an ni qindeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni beeksisa;
8) Albuuda seeraan ala socho'u ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii seeraafi bulchiinsaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
9) Bakka misoomni albuudaa itti gaggeeffame qaamni misooma gaggeessu deebisee akkaataa hojii misooma biraatiif ooluu danda'utti mijeessuu isaa ni hordofa; ni mirkaneessa; baankii lafaatti akka deebi'u qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa;
10) Kaffaltii kenna hayyamaafi tajaajiloota adda addaa misooma albuudaan walqabatu walitti ni qaba;
11) Gatii albuuda adda addaa qaama dhimmi ilaalu waliin ni qorata; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa; raawwii isaa ni to'ata;
12) Babal'ina hojii misooma albuudaa irraa kan ka'e miidhaa naannoofi fayyaa namaa irra gahuu danda'u ittisuun akka danda'amu qaamota dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni hordofa; ni to'ata; akkaataa barbaachisummaa isaatti qaama misooma albuudaa irratti bobba'u akka hundaa'uuf yaada murtoo mootummaaf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra ni oolcha; raawwii isaas ni hordofa;
13) Oomisha albuudaa haala aadaatiin hojjatamuuf deeggarsa addaa ni taasisa.

47. Abbaa Taayitaa To'annoo Galteewwanii fi Oomishaalee Qonnaa

Abbaan Taayitichaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Qaamolee naannicha keessatti ~~dhiyeessii~~ galtee qonnaa maddisiisuu, oomishuu, qulqulleessuu, qopheessuu, dhiyeessuufi gurguruu irratti bobba'aniif bu'uura seeraatiin waraqaa ragaa mirkaneessa gahumsaa ni kenna; ni hordofa; ni to'ata;
2) Qaamolee hojii dhiyeessii galtee irratti bobba'an ni to'ata; iddoo rakkoon raawwii jirutti qaamolee dhimmi ilaallatu waliin tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu ni taasisa;
3) Sanyii haadhoo, sanyii bu'uura duraa, sanyii bu'uuraa, sanyii mirkanaa'eefi sanyi qulqullinni isaa ibsame qorannoo laaboraatoorii keessatti dandeettii biqiluu, xiinxala qulqullina sanyii, jiidhinsa sanyii, fayyummaa sanyii gaggeessuun waraqaa ragaa

qulqullina sanyii ni kenna; kan sadarkaa qulqullinaa hin guunne sanyiif akka hin oolle ni murteessa; raawwii isaas ni hordofa;

4) Sanyii sadarkaa adda addaa irratti argaman taagii sanyiin adda baasuudhaan hanga ittifayyadamtoota bira gahanitti abbummaan ni hordofa; ni to'ata; gurmii sanyiitiif lakkoofsa adda baasuuf barbaachisu ni kenna;
5) To'annaa qulqullina callaa guddistuu qonnaa waliin walqabatan komiiwwan ka'an ni qorata; furmaata ni kenna;
6) Dhimma callaa guddistuu qonnaafi kuwaaraantiinii ilaallatu irratti mootummaa naannichaa bakka bu'ee ni hojjata; sanyii biqiltuu adda addaa alaa galchuufi alatti er-guu ilaalchisee mootummaa naannichaa ni gorsa; kuwaaraantiinii bu'aalee oomisha qonnaa ilaalchisee seeronni jiran hojiirra ooluu isaanii ni hordofa; seerota to'annoo kanaaf mijaawaa hin taane akka fooyya'an yaada ni dhiyeessa;
7) Sochii callaa guddistuu qonnaa naannicha keessatti, naannoo biraa irraa gara naannichaatti yookiin naannicha irraa gara naannoo biratti taasifamu qaama dhimmi ilaalu waliin ni to'ata; tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
8) Gaafatamummaa oomishtootaa, baayyistootaafi raabsitoota callaa guddistuu qonnaa ni mirkaneessa; hojimaata isaa ni murteessa;
9) Sadarkaa qulqullina ~~oomisha qonnaafi~~ callaa guddistuu ni mirkaneessa; akka hojiirra oolu tajaajila teeknikaafi ogummaa ni kenna; qulqullina sanyii oomisha boodaa mirkaneessuuf sanyiiwwan oomishaman irraa saamuda fudhachuun ooyiruu irratti facaasee akka madaalamu ni hojjata; inispeekshinii dirree ni gaggeessa;
10) Sakatta'iinsa dhaloota sanyii meeshaalee ammayyaa fayyadamuun laaboraatoorii olaanaa keessatti ni hojjata;
11) Sakatta'iinsa mana kuusaa xaa'oo, keemikaalaa fi keemikaalota farra ilbiisotaa ni gaggeessa; saamuda fudhachuun laaboraatooriidhaan qulqullinni isaa akka mirkanaa'u ni taasisa; bu'aa laaboraatoorii irratti hundaa'uun murtii ni kenna; qaama dhimmi ilaalu ni beeksisa;
12) Qaamoleen hojii daldala xaa'oo, keemikaalaafi keemikaalota farra ilbiisotaa irratti bobba'an akkaataa istaandaardii taa'een hojjachaa jiraachuu isaanii ni hordofa; ni to'ata; tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamu ni taasisa;
13) Qaamoleen hojii callaa guddistuu qonnaa oomishuu, dhiyeessuu, kuusuu, qopheessuu, qulquleessuufi gurguruu irratti bobba'an haala istaandaardii biyyattiin hojjachuu isaanii ni to'ata; tarkaanfiin sirreeffamaa akka fudhatamuu ni taasisa;

14) Dhukkuba, ilbiisotaafi aramaa hamaa qo'annoon addaan bahan akka ka'umsaatti fudhachuun yeroofi iddoo ka'umsaafi tamsa'ina isaanii wajjin addaan ni baasa; ni hordofa;
15) Daldala seeraan alaa qoricha farraa ilbiisotaa, farra aramaafi farra dhukkuba midhaanii ta'an ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii seeraafi bulchiinsaa ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa; kan yeroon tajaajilaa itti darbe akka maqfamu haala ni mijeessa;
16) Sirna to'annoo qulqullina callaa guddistuu ilaalchisee qo'annoo ni gaggeessa; bu'aa isaa hojiirra ni oolcha; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa; ni to'ata;
17) Daldala callaa guddistuu qonnaa seeraan ala akka hin gaggeeffamne ni to'ata; akkaataa seeraatiin qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii ni fudhata;
18) Naannicha keessatti dhukkuba daddarbaafi manca'insa sanyii beeyiladaa to'achuudhaaf sochii beeyiladaa ni to'ata; kallattiin sochii beeyiladaa seeraan akka beekamu ni hojjata; wiirtuuwwan kuwaaraantayiniifi sakatta'iinsaa ni hundeessa; ni gurmeessa; ni hordofa; ni to'ata;
19) Daldala callaa guddistuu gosa adda addaa, qoricha beeyiladaa fi farra maxxantuu qaama alaa beeyiladaa seeran ala ta'an ni to'ata; qaama dhimmi ilaalu waliin tarkaanfii seeraa ni fudhata; kan yeroon tajaajilaa itti darbe akka maqfamu ni taasisa;
20) Haala xinqeenya (agro-ecology) barbaachisaa ta'een damee Abbaa Taayitichaa dabalataan ni hundeessa.
21) Callaa guddistuu tajaajilaan ala ta'an akkaataa ittiin maqfamuu danda'an irratti qajeelfama ni baasa; qaamolee dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
22) Hojimaata oomishtoonnifi dhiyeessitoonni callaa guddistuu bunaa, shaayii, urgooftuufi mi'eessituu meeshaalee qophiifi to'annoo qulqullinaatiif oolan gatii madaalawaadhaan yeroofi qulqullinaan itti argatan ni diriirsa; hojiirra ni oolcha; hojiirra akka oolu ni taasisa.
23) Sadarkaa qulqullina oomisha qonnaa~~fi callaa guddistuu~~ ni mirkaneessa; akka hojiirra oolu tajaajila teeknikaafi ogummaa ni kenna; qulqullina ~~sanyii~~ oomisha qonnaa ~~boodaa~~ mirkaneessuuf ~~sanyiiwwan~~ omisha qonnaa oomishaman irraa saamuda fudhachuun laaboraatorii keessatti sakatta'iinsa taasisuun ragaa ni kenna; ~~ooyiruu irratti facaasee akka madaalamu ni hojjata;~~ inispeekshinii dirree ni gaggeessa~~;~~
24) To'annoo qulqullina oomisha qonnaa gabaa biyya keessaafi alaa iddoo gabaa, mana kuusaa, bakka furdisaa, ni hordofa; ni to'ata; sadarka qul~~i~~qullinaa kan hin eeganne irratti tarkaanfii bulchinsaa ni fudhata; tarkaanfiin seeraas akka fudhatamu ni taasisa.

48. Ejensii Babal'ina Waldaalee Hojii Gamtaa

Ejensichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Hawaasni magaalaafi baadiyyaa faayidaa waldaa hojii gamtaa irratti hubannoo akka argatu hojii hubannoo uumuu ni hojjata; ni gurmeessa; ni galmeessa; waraqaa qaama seerummaa ni kenna; ni haqa; ni hordofa; ni to'ata;
2) Waldaaleen hojii gamtaa haala miseensota isaaniifi hawwaasaaf callaa guddistuu, oomisha industirii fi qonnaafi liqii itti dhiyeessuu danda'an irratti ni hojjata;
3) Sochii hojii waldaalee hojii gamtaa cimsuuf yuuniyeenii yookiin federeeshiniidhaan akka gurmaa'an ni taasisa; walitti dhufeenyi isaanii akka cimu ni hojjata;
4) Waldaaleen hojii gamtaa sochii investimentii irratti akka hirmaataniifi oomisha qonnaa gara oomisha industiriitti akka jijjiiran deeggarsa ogummaa barbaachisaa ta'e ni kenna; ni jajjabeessa;
5) Dandeettii gaggeesitootaa, hojjattoota waldaaleefi miseensoota waldaa hojii gamtaa ni cimsa; leenjii ni kenna; akka kennamuu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjjata; gidduugaleessa leenjii waldaalee hojii gamtaa ni hundessa; ni bulcha;
6) Herrega waldaalee hojii gamtaa ni qorata; akkaataa barbaachiisummaa isaatti dhaabbata odiitii beekamtii seeraa qabu bakka buusuun akka qoratamu ni taasisa; raawwii isaas olaantummaan ni hordofa; bu'aa qorannoo odiitii yaa'ii waliigalaaf ni dhiyeessa;
7) Odiitaroota waldaalee hojii gamtaa ni leenjisa; ni ramada; waraqaa gahumsaa ni kenna; ni haqa;
8) Raawwii hojii waldaaleen hojii gamtaa waliigalaa, qabiinsa herregaafi bulchiinsa qabeenyaa seeraan qofa hojjachuu isaanii hojii inispeekshinii ni gageessa; bu'aa qorannoo inispeekshinii irratti hundaa'ee tarkaanfii seeraa ni fudhata; qaama dhimmi ilaalu waliin akka fudhatamu ni taasisa;
9) Qisaasama maallaqaafi qabeenyaa waldaalee hojii gamtaa keessatti raawwatamu irratti akkaataa seeraatiin tarkaanfii ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
10) Waldhabiinsa waldaalee hojii gamtaa waliin walqabatanii uumamaan furmaata akka argatan haala ni mijeessa; addaan bahiinsa, walitti makamiinsaafi diigamuu waldaalee hojii gamtaa ilaalchisee akkaataa seeraatiin sirreeffama barbaachisaa ta'e ni taasisa;
11) Waldaaleen hojii gamtaa sirna hojimaata fooyya'aa ta'e akka diriirfatan ni taasisa; yeroo yeroon qoratee ni sirreessa;
12) Pirojektoota guddina waldaalee hojii gamtaatiif gargaaran akka qophaa'an deeggarsa ogummaa ni kenna;

13) Miseensotni waldaalee hojii gamtaa oomisha isaanitiif gatii fooyya'aa akka argatan ni hojjata; qorannoo gabaa waldaalee hojii gamtaa ni gaggessa; odeeffannoo gabaa ni kenna; qaama dhimmi ilaalu waliin qindoominaan ni hojjata;
14) Dhaabbilee mootummaa, miti mootummaafi qaama biroo dhimma waldaa hojii gamtaa irratti hojjatan waliin walitti dhufeenya ni taasisa; waliin ni hojjata; ni qindeessa;
15) Aadaan qusannoo miseensota waldaalee hojii gamtaa biratti akka babal'atu ni hojjata;
16) Waldaaleen hojii gamtaa misooma naannoo isaanii keessatti akka hirmaatan ni jajjabessa;
17) Bittaa callaa guddistuu biyya keessaafi alaa ni raawwata; akkaataa barbaachiisummaa isaatti bittaa callaa guddistuu karaa yuuniyeenootaa, federeshinii yookiin qaamolee biraa bakka buusuun bittaan akka raawwatamu ni taasisa;
18) Madda liqii bittaa callaa guddistuuf barbaachisu ni mijeessa; liqii argame ni bulcha; qaama liqeesseef akka deebi'u ni taasisa;
19) Akkaataa fedhii dhiyaatuun callaa guddistuu ni bita; akka bitamu ni taasisa; qonnaan bultootaafi horsiisee bultootaaf akka raabsaman ni taasisa;
20) Galiin gurgurtaa callaa guddistuu qonnaafi teknolojii qonnaan bultootaafi horsiisee bultootaaf dhiyaatan haala seera qabeessa ta'een walitti qabamee qaama dhimmi ilaaluuf galii akka ta'u ni hojjata;
21) Sochii hojii waldaalee hojii gamtaa yeroo yeroon gamaaggamuun sadarkaa gahumsaafi beekamtii ni kenna;
22) Tajaajila ekisteenshinii misooma waldaalee hojii gamtaatiif ni kenna; ni hordofa; ni to'ata;
23) Moodeela dambii hundeeffamaafi ittiin bulmaataa waldaalee hojii gamtaatiif qopheessee ni kenna; kan qophaa'ee dhiyaatu xiinxaluun ni mirkaneessa; hojiirra oolmaa isaa ni hordofa.

49. Ejensii Geejjibaa

Ejensichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Buufataalee Baaburaa fi Xiyyaaraa xixiqqaa akkasumas buufata konkolaataa ijaaraman ni bulcha; sirna geejjiba isaanii ni to'ata; suphaa yemmuu barbaachisutti akka suphaman ni taasisa;
2) Iddoowwanii fi teknolojiiwwan loojistiiksii kanneen akka sirna kuusaa fi qorrisiisaa oomishaalee qonnaa ijaaraman ni bulcha; tajaajila akka kennan ni taasisa;
3) Dhiyeessii geejjiba xiyyaara xixiqqaa fi baabura fe'iinsa oomishaa ni kenna; Abbootii qabeenyaa tajaajila geejjibaa fi sirna tajaajila qorrisiisaa fi kuusaa irratti bobba'aniif

hayyama ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; waldaan ni gurmeessa; hayyama waldaa ni kenna; ni haaromsa; ni haqa; ni deeggara; ni to'ata;

4) Hojiin tajaajila geejjibaa seeraan ala akka hin raawwatamne ni to'ata; tarkaanfii seeraas ni fudhata; akka fudhatamu ni taasisa;
5) Sirni tajaajila geejjibaa naannicha keessatti diriire haala waldeeggareefi qindoomina qabuun akka hojiirra oolu ni taasisa;
6) Teknolojiiwwan tajaajila geejjibaaf oolan ni qorata; istaandardii ni baasa; ni gamaag-gama; sirnaan akka hojiirra oolu ni taasisa;
7) Tajaajilli geejjibaa naannolee biroo waliin taasifamu akkaataa itti waldeeggaru, babal'atuufi cimu irratti haala mijaa'aa ni uuma;
8) Konkolaattota abbaa motoraa, motora dhabeeyyiifi humna beeyiladaatiin harkifaman akkasumas bidiruuwwan naannicha keessatti argaman ni galmeessa; ragaa abbaa qabeenyummaa ni kenna; ni to'ata;
9) Gahumsa konkolaachistootaa, kaappiteenotaa, konkolaattotaafi bidiruuwwanii ni mirkanneessa; akkaataa barbaachiisummaa isaattis qaama gahumsa kana akka mirkanneessaniif dhaabbilee yookiin jaarmiyaalee hayyama qabaniifi gahumsa mirkanneessuu danda'aniif bakka bu'iinsa ni kenna; ni hordofa;
10) Tajaajila tilmaama gatii konkolaataafi jijjiirraa maqaa abbaa qabeenyaa ni raawwata; waliigaltee bittaafi gurgurtaa yookiin kennaa konkolaataa, waliigaltee kiraa konkolaataa, konkolaattota wabiin qabaman ni galmeessa; ni eega;
11) Hojmaata tajaajilli geejjibaa ittiin hoogganamu ni diriirsa; haala ni mijeessa; hojimaata dorgommii bobbii bilisaa akka hojiirra oolu ni taasisa; ni hordofa; qorannoo taarifaa gaggeessuun ka'umsaafi fiixee taarifa tajaajila geejjibaa ni murteessa; raawwii isaa ni hordofa;
12) Hojii to'annoo sochii tiraafika geejjiba daandii ni raawwata; raawwii isaa ni hordofa; hojiilee too'annoo nageenya tiraafikaa naannicha keessatti gaggeeffaman qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; ni hooggana; balaa tiraafikaa ilaalchisee qo'annoo ni gaggeessa;
13) Fandii sochii nageenya tiraafikaafi hojii geejjibaa ilaallatu kamiyyuu naannicha keessaafi qaama adda addaa irraa haala itti argamu ni uuma; kan argames kaayyoo barbaadameef hojiirra akka oolu ni taasisa;
14) Naannicha keessatti uwwisni tajaajila geejjibaa gahaafi bobbiin akka jiraatu ni taasisa; sagantaa bobbii waldaalee geejjibaafi namoota dhuunfaa tajaajila geejjiba uummataafi

fe'iinsaa irratti bobba'anii qoratee ni mirkaneessa; ni fooyyessa; hojiirra oolmaa isaas ni hordofa; bakka hanqinni argamettis tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;

15) Gahumsa oppireetaroota geejjibaa ni mirkanneessa; hayyama ni kenna; waliigaltee oppireetaroota gidduutti taasifamu ni galmeessa; tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
16) Dhaabbilee meeshaalee tajaajila geejjibaaf oolan oomishan, suphaniifi haaromsan, tajaajila gaaraajii fi gommistaa kennan akkasumas qulqulleessa konkolaataa irratti bobba'aniifi leenjii ogummaa konkolaachisummaa kennaniif waraqaa gahumsa ogummaa mirkanneessu ni kenna; ni haaromsa; ni to'ata; ni haqa;
17) Dhaabbilee leenjii ogummaa konkolaachisummaa kennaniif ulaagaa leenjiin ittiin kennamu ni qopheessa; hojiirra ooluu isaa ni hordofa; bakka hanqinni jirutti tarkaanfii sirreeffamaa ni fudhata;
18) Leenjifamtoota dhaabbilee leenjii konkolaachisummaa irraa leenji'anii bahaniif qormaata gahumsaa ni kenna; kanneen qormaata darbaniif hayyama konkolaachisummaa sadarkaa adda addaa ni kenna; ni haaromsa; ni to'ata; ni haqa;
19) Bittaa xiyyaara, bidiruu fi baabura xixiqqaa akkasumas konkolaataa mootummaafi jaarmiyaalee ummataa ilaalchisee deeggarsa ogummaa ni kenna;
20) Haalli dirqisiisaan yoo mudate iddoofi sarara barbaadame irratti waldaalee yookiin jaarmiyaalee geejjibaaf bobbii ni kenna; haalli raawwii isaa dambii bahuun kan murtaa'u ta'a;
21) Dhaabbilee gahumsa konkolaataa sakatta'aniif hayyama ni kenna; ni haaromsa; ni to'ata; ni haqa;
22) Ragaalee istaatistiksiifi odeeffannoo biroo geejjiba naannichaa ilaallatan kamiyyuu dhaabbiidhaan ni sassaaba; ni qindeessa;
23) Geejjibni naannichaa akka hammayyaa'uufi babal'atu qo'annoofi qorannoo ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa; bu'aan qorannichaa yammuu mirkanaa'u hojiirra akka oolu ni taasisa; fi
24) Konkolaattota, bidiruuwwan, xiyyaarota xixiqqaafi kanneen biroo tajaajila geejjibaan walqabatan keessaa aara, gaazii, hurkaa fi wantootni biroo naannoo faalan xiqqeessuuf qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata.

50. Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa

Instiitiyuutichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Hojii qorannoo qonnaa ni gaggeessa; akka gaggeeffamu ni taasisa;
2) Sagantaan qorannoo qonnaa fedhii, imaammataafi tarsiimoo misoomaa mootummaan baasuun kan walsimu ta'uusaa ni mirkaneessa;

3) Giddugaleessota qorannoo qonnaa adda addaafi dhaabbilee barnoota ol'aanaa waliin qindoominaan ni hojjata; gabaasa qaamolee kana irraa dhiyaatu ni qindeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
4) Bu'aa qorannoo qonnaa mirkanaa'e itti fayyadamtootni akka beekaniifi hojiirra akka oolchan qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
5) Giddugaleessootni qorannoo qonnaa haaraan akka hundeeffaman, akka walitti makaman yookiin akka diigaman yookiin akka addaan bahan yaada murtee qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha;
6) Mala qonnaafi bu'aa qorannoo qonnaa irratti hubannoon hawaasaa akka cimu qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
7) Bu'aa qorannoo qonnaa biyya keessaafi biyya alaatti gaggeeffaman ilaalchisee ragaalee walitti ni qaba; ni kuusa; ni raabsa; sirna ragaalee walitti dabarsuu ni diriirsa; ni hooggana;
8) Dhaabbilee qorannoo qonnaa, mala qonnaafi barnoota qonnaa gidduutti qindoominni hojii akka jiraatu haala ni mijeessa; qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjtata;
9) Humna namaa gahumsa qabuufi qorannoo qonnaa irratti bobba'u ni horata;
10) Waldaalee ogummaa qonnaa ni jajjabeessa; hojii qorannoo qonnaatiif ragaalee barbaachisan waljijjiiruudhaan bu'aa akka buusan haala ni mijeessa;
11) Hojii qorannoo qonnaa irratti qaama hirmaachuu barbaaduuf hayyama ogummaa ni kenna; ni haaromsa; ni hordofa; ni to'ata; ni haqa;
12) Qaamolee hojii misooma qonnaa irrati bobba'an tajaajila laaboraatorii biyyoo akka argatan haala ni mijeessa; deeggarsa ni kenna.

51. Inistiitiyuutii Pilaanii Magaalotaa

Inistiitiyuutichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Godinaalee, Bulchiinsa Magaalotaafi Aanaleen naanichaa dandeettiifi raawwii pilaanii magaalaa akka gabbifatan gorsa gurmaa'insaafi hojimaataa ni diriirsa;
2) Ogeessota Godinaalee, Bulchiinsa Magaalotaa, Aanaaleefi dhuunfaadhaan hojii qophiifi raawwii pilaanii magaalaa irratti bobba'aniif leenjiiwwan gaggabaabaa hojiirraa akka argatan haala ni mijeessa; ni qindeessa; ni kenna;
3) Maanuwaalii hojimaata qophii pilaanii magaalaa waliin wal qabatu haala qabatama magaalota Naannichaa waliin wal simsiisuun ni qopheessa; ni tamsaasa;

4) Hojii qo'annootiif haala gargaaruun Godinaalee, Bulchiinsa Magaalotaafi Aanaalee waliin ta'uudhaan qophiifi raawwii pilaanii magaalotaa irratti hordoffiifi to'annoo ni gaggeessa; deeggarsa teeknikaa ni kenna;
5) Qo'annoofi qorannoo qophiifi raawwii pilaanii magaalotaa ni gaggeessa; qophiifi raawwii pilaanii magaalaa irratti mootummaa naannichaa ni gorsa;
6) Haala waliigalaa hojiirra oolmaa pilaanii magaalotaa ni hordofa; bakka hanqinni jirutti Biiroo Misooma Magaalaa fi Manneeniitiif ni gabaasa;
7) Ragaalee qophiifi raawwii pilaanii magaalaaf gargaaru ni sassaaba; ni qindeessa; ni kuusa; ni tamsaasa; giddugaleessa odeeffannoo pilaanii magalotaafi ragaalee bu'uuraa dhimma pilaanii magaalaan walqabatan ta'uudhaan ni tajaajila;
8) Gaaffii Godinaaleefi Magaalotaa irratti hundaa'uun yookiin ofii isaatiin qaama dhimmi ilaalu waliin pilaanii magaalotaa ni qopheessa; akka qophaa'u ni taasisa; ni qindeessa; ni to'ata;
9) Tajaajila magaalotaaf kennu irratti kaffaltii barbaachisu ni qorata; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu murtaa'u hojiirra ni oolcha;
10) Qophii pilaanii ilaalchisee qo'annoo fiisikaalaa yookiin (ispaashalaa)fi hawas-diinagee ni gaggeessa; pilaanii caasawaa, pilaanii bu'uuraafi pilaanii misooma naannoo magaalotaafi giddugaleessa guddina Gandoota Baadiyyaa ni qopheessa; deeggarsa ogummaafi teeknikaa ni kenna; gaaffii dhiyaatu irratti hundaa'uun jijjiirraa zooniingii ni raawwata;
11) Kaartaa bu'uuraa (base map or topo map), pilaanii bu'uuraa, pilaanii qe'ee, pilaanii tarsiima'aa (strategic plan), pilaanii hulaa misoomaa (corridor development plan), pilaanii caasawaa, dizaayinii teessuma lafaa magaalotaa (urban land scape design)fi pilaanii misooma qindaa'aa magaalotaa (regional integrated development plan) ni qopheessa;
12) Hayyama hojii qophii tooppoogiraafiifi pilaanii magaalaa waldaalee intarpiraayizii maayikiroofi xixiqqaafi dhaabbilee dhuunfaatiif akkaataa seeraatiin ni kenna;
13) Pilaaniin magaalotaa qaamolee biraatiin hojjatamu sadarkaa isaa kan eeggate ta'uu isaa ni mirkaneessa;
14) Hojii sarveeyingii magaalaa ni qopheessa yookiin akka qophaa'u ni taasisa; qophii pilaanii magaalaatiif ni oolcha; akka oolu ni taasisa; ni qindeessa; ni to'ata;
15) Qophii pilaanii magaalota gurguddoo keessatti dizaayinii magaalaa ni qopheessa;

16) Kaffaltii ogummaa ogeessota kallattiidhaan qorannoofi qophii pilaanii magaalaa irratti bobba'aniif raawwatamu ilaalchisee qorannoo ni gaggeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiiraa ni oolcha;
17) Hojiilee Inistitiyuutichaatiin raawwataman qoodee qaama biraa hojjachiisuu ni danda'a.

52. Inistiitiyuutii Qorannoo fi Qo'annoo Oromoo

Inistiitiyuutichi aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Afaan, seenaa fi artii ummata Oromoo sadarkaa olaannaatti ni qorata; ni qorachiisa; bu'aalee qorannoo ni maxxansiisa; ni raabsa; qaamota dhimmi ilaalu waliin ni hojjata; barnoota idilee keessatti akka hammataman haala ni mijeessa; qorattootaaf deeggarsa ni kenna;
2) Haala qubeessuu, galumsa jechaa, sirna caaseffamaa fi fayyadama Afaan Oromoo irratti qorannoo ni gaggeessa; hojiirra akka oolu ni taasisa;
3) Hojii waaltina Afaan Oromoo giddugaleessummaan ni gaggeessa; wiirtuu jechootaa qopheessuun ni raabsa; hojiirra akka oolu ni taasisa;
4) Kitaabota bu'aa qorannoowwaniifi hojii uumee guddina afaan, seenaa fi adaa Oromoof gumaachan walitti ni qaba; ni gurmeessa tajaajila odeeffannoof akka oou ni taasisa;
5) Barreeffamoota Afaan Oromootiin barreeffamanii fi kanneen waa'ee Oromoo irratti afaan kamiinyyuu barreeffamanii maxxanfamanii fi kan hin maxxanfamii walitti ni qaba; akka barbaachisummaa isaatti ni maxxansa; gurgurtaanis ta'ee kennaan ni raabsa; mana kitaabaa keessatti tajaajila odeeffannoof akka oolu ni taasisa;
6) Madda meeshaalee godambaa qorannoon adda ni baasa; kennaanis ta'ee bittaan walitti ni qaba;
7) Waldaalee ogeeyyii, dhaabbilee yookiin namoota dhuunfaa hojii qorannoo Oromoo deeggaran ni jajjabeessa; gargaarsas ni taasisaaf;
8) Tajaajiila kennu irratti galii argamu walitti ni qaba; bu'uura seera faaynaansiitiin hojii irra ni oolcha;

53. Waajjira Milishaa

1) Waajjiraalee milishaa sadarkaan jiru ni gurmeessa; ni qindeessaa;
2) Dambii mootummaan naannichaa baasu irratti hundaa'uudhaan humna milishaa ni fila; ni leenjisa; ni hidhachiisa; ni bobbaasa; ni bulcha;
3) Yakka ittisuufi nageenya mirkaneessuuf qaamolee nageenyaa biroo waliin qindoominaan ni hojjata;

4) Bakka humni poolisii hin jirretti yookiin hanqinni jirutti qaama haqaatiif deeggarsa akka kennu ni taasisa;
5) Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiin haala adda ta'een yoo murtaa'e malee, milishaan hojii oomish isaa irraa akka hin fagaanne ni hordofa; ni to'ata;
6) Nageenyaa fi tasgabbii naannichaa fi biyyaa eeguu fi kabachiisiisuuf milishaa ni bobbaasa; qaamolee naannoo fi federaalaa nageenya kabachiisan waliin akka hiriiran ni taasisa;
7) Milishaan uffata seeraa walfakkaataa akka qabaatu ni hojjata;
8) Humni milishaa dirqama addaatiif hojii idilee isaa irraa yammuu fagaatu haala maatiin isaa itti kunuunfamu ni mijeessa; ni hordofa; milisha dirqama hojiitiif bobba'ee miidhaan irra gaheef akkaataa seera rogummaa qabuutiin gargaarsi akka taasifamuuf ni taasisa;
9) Haala ummanni naannichaa gurmaa'ee nageenyaa fi tasgabbii naannoo isaa ittiin eeggatu ilaalchisee hojmaata ni diriirsa; ni filata; ni gurmeessa; ni leenjisa; ni bobbaasa; ni bulcha; ni to'ata; haala hidhannoo itti argatan ilaalchisee qaama dhimmi ilaalu waliin ni hojjata;
10) Hojiiwwan dabalataa Mana Maree Nageenyaa Naannichaatiin kennamuuf ni raawwata.

54. Aangoo fi Hojii Manneen Hojii Biroo

Manneen hojii bu'uura Labsii kanaatiin hundeeffamanii aangoo fi hojiin isaanii osoo hin tarreeffamin hafan, aangoo fi hojii seera duraan ittiin hunda'aniin kennameef kan qabaatan ta'a.

Kutaa Shan

Itti Waamama, Aangoofi Gahee Hojii Hoggantoota Qaamolee Raawwachiiftuu

55. Itti Waamamaa Hogganaa fi Itti Aanaa

1) Itti waamamni hogganaa manneen hojii Pirezidaantii fi Mana Marii Bulchiinsaatiif ta'a.
2) Itti waamamni Itti Aanaa manneen hojii hogganaa mana hojichaatiif ta'a.

56. Aangoo fi Gahee Hojii Hoogganaa

Hoogganaan qaama raawwachiiftuu Labsii kanaan hundeeffame kamiyyuu aangoofi hojii mana hojii isaatiif kenname raawwachuufi raawwachiisuun akkuma eegametti ta'ee, aangoofi gahee hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Karoora hojii fi baajata waggaa mana hojichaa qopheessee qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa; yammuu hayyamamu hojiirra akka oolu ni taasisa;
2) Caasaa mana hojichaa qorachuun humna namaa fi meeshaadhaan ni gurmeessa;

3) Haala addaatiin yoo murtaa'e malee hojjattoota mana hojichaa akkaataa seera bulchiinsa hojjattoota mootummaatiin ni qaxara; ni bulcha; ni hooggana;
4) Mana hojichaa bakka bu'uudhaan qaamolee adda addaa waliin wal qunnamtii hojii ni taasisa; walgahii irratti ni hirmaata;
5) Hojii isaa sirnaan gaggeessuuf seera biroo baasuun barbaachisaa ta'ee yammuu argamu, wixinee seeraa burqisiisuudhaan qaama dhimmi ilaaluuf ni dhiyeessa;
6) Aangoofi gahee hojii seeraan kennameef sirnaan bahuuf kan isa dandeessisu adeemsota hojii adda addaa akkaataa barbaachisummaa isaatti ni gurmeessa;
7) Hojiirra oolmaa imaammata, tarsimoo, karoora, seeraa fi sagantaalee hojii mana hojichaatiin bahan ragaa fi gabaasa agarsiisuu danda'u walitti ni qaba; ni gurmeessa; qaama dhimmi ilaaluuf ni dabarsa.
8) Aangoo fi hojii mana hojichaa hojiirra ni oolcha; mana hojii hogganu bakka ni bu'a;
9) Qabeenya mana hojichaa ni bulcha;
10) Sirna hoggansa raawwii mana hojichaa hojiirra ooluu isaa ni mirkaneessa;

57. Aangoofi Gahee Hojii Hoogganaa Itti Aanaa

Hoogganaan itti aanaan aangoo fi gahee hojii armaan gadii ni qabaata:

1) Imaammatni, tarsimoon, karoorri, seerriifi sagantaaleen hojii mana hojichaatiin bahan hojiirra akka oolu hoogganaa ni gargaara;
2) Damee addaa bahee kennamuuf ni hoggana;
3) Hojiiwwan hoogganaa mana hojichaatiin kennamaniif kan biroo ni raawwata.
4) Hogganaan haala addaatiin yoo murteesse malee bakka hogganaan hin jirretti itti aanaan muudamaan dursu hogganaa bakka bu'ee ni hojjata;

58. Qaamolee Boordiidhaan Hoogganaman

1) Labsiin kun osoo hin bahin dura qaamotni raawwachiiftuu Boordiidhaan gaggeeffamaa turan kamiyyuu akkaatuma seera ittiin hundeeffamaniin hojii isaanii kan itti fufan ta'a.
2) Seera itti hundeeffameen haala addaatiin kan tumame yoo ta'e malee, itti waamamni Boordii kamiyyuu, Pirezidaantii Naannichaatiif ta'a.
3) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1 jalatti kan tumame jiraatuyyuu, Manni Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa Boordiilee haarawaa hundeessuu ni danda'a.

Kutaa Jaha

Miseensota, Aangoofi Hojii Mana Maree Bulchiinsaa Godinaa, Aanaafi Gandaa

59. Miseensota Mana Maree Bulchiinsaa Godinaa

1) Manni Maree Bulchiinsaa Godinaa miseensota armaan gadii ni qabaata:

(a) Bulchaa;

(b) Itti Aanaa Bulchaa;
(c) Ittigaafatamaa Waajjira Qonnaa;
(d) Ittigaafatamaa Waajjira Misooma Magaalaafi Manneenii;
(e) Ittigaafatamaa Waajjira Pabliik Sarviisii fi Misooma Qabeenya Namaa;
(f) Ittigaafatamaa Waajjira Barnootaa;
(g) Ittigaafatamaa Waajjira Fayyaa;
(h) Ittigaafatamaa Waajjira Abbaa Alangaa;
(i) Ittigaafatamaa Waajjira **Bulchiinsaa** fi Nageenyaa;
(j) Ittigaafatamaa Waajjira Bishaaniifi Inarjii;
(k) Ittigaafatamaa Waajjira Maallaqaa;
(l) Ittigaafatamaa Waajjira Aadaa fi Turizimii;
(m) Ittigaafatamaa Waajjira Lafaa;
(n) Ittigaafatamaa Waajjira Misooma Jallisii fi Horsiisee Bulaa;
(o) Ittigaafatamaa Waajjira Investimantii fi Industirii;
(p) Ittigaafatamaa Waajjira Dargaggoo fi Ispoortii;
(q) Ittigaafatamaa Waajjira Daldalaa;
(r) Ittigaafatamaa Waajjira Galiiwwanii;
(s) Ittigaafatamaa Waajjira Carraa Hojii Uumuufi Ogummaa;
(t) Ittigaafatamaa Waajjira Koomunikeeshinii;
(u) Ittigaafatamaa Waajjira Daandii fi Loojistiksii;
(v) Ittigaafatamaa Waajjira Dhimma Dubartootaa fi Daa'immanii;
(w) Ittigaafatamaa Waajjira Dhimma Hojjataa fi Hawaasummaa;
(x) Ittigaafatamaa Waajjira Bulchiinsaa.

2) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1 jalatti kan tumame jiraatuyyuu, baay'inni miseensota Mana Marichaa akkaataa barbaachisummaa isaatti Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiin hir'achuu yookiin dabalamuu ni danda'a.
3) Bulchaafi Itti aanaa bulchaan Godinaa Pirezidaantii Naannichaatiin dhiyaatanii Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiin kan muudaman ta'a.
4) Itti waamamni Bulchaa Godinaa Pireezdaantii naannichaatiif ta'a.
5) Itti waamamni Itti aanaa bulchaa Godinaa Bulchaa Godinichaatiif ta'a.
6) Bulchaan Godinaa Miseensa Mana Maree Bulchiinsaa Godinaafi ittigaafatamtoota manneen hojii biroo osoo hin muudin dura waa'ee nama muudamuuf kaadhimamee

ilaalchisee Hoogganaa Biiroo yookiin Mana Hojii ol'aanaa kaadhimamaa waliin mari'achuu qaba.

7) Muudamni akkaataa keewwata kana keewwta xiqqaa 6 jalati tumameen hin raawwatamne fudhatama kan hin qabneefi qaama adeemsa kanaan ala hojjate seeraan kan gaafachiisu ta'a.
8) Keewwata kana keewwata xiqqaa 6 jalatti kan ibsame akkuma eegametti ta'ee, ittigaafatamtootni Waajjira Abbaa Alangaa, Komishinii Bulchiinsa Manneen Sirreessaafi Waajjiraa Poolisii kan ramadaman haaluma walduraa duuba isaaniitiin Gumii Bulchiinsaa Abbootii Alangaatiin, Gumii yookiin Komishinara Poolisiitiin ta'a.
9) Aangoofi hojiin Heera Mootummaa keewwata 73 jalatti kennameef akkuma eegametti ta'ee, Bulchaan Godinaa aangoo fi gahee hojii armaan gadii ni qabaata:
   (a) Aanaalee, akkasumas Magaalotni itti waamamni isaanii Godinichaaf ta'e keessatti raawwii imaammataa, seeraafi qajeelfamota mootummaa ni qindeessa; ni hordofa; ni qorata; ni madaala; ni deeggara;
   (b) Hojii Bulchiinsa Aanaalee, akkasumas magaalota itti waamani isaanii Godinichaaf ta'e ol'aantumaadhaan ni qindeessa; ni hordofa; ni qorata; ni madaala; ni deeggara; qajeelfama barbaachisaa ta'e ni kenna.
10) Aangoofi hojiin Heera Mootummaa keewwata 74 jalatti kennameef akkuma eeggametti ta'ee, Bulchaa Itti Aanaan Godinaa aangoofi hojii armaan gadii ni qabaata:
   (a) Bakka bulchaan hin jirretti bakka bu'ee ni hojjata;
   (b) Hojiiwwan bulchaan kennamaniif kan biroo ni raawwata.

60. Aangoofi Hojii Bulchiinsa Godinaa

Bulchiinsi Godinaa aangoofi hojii Heera Mootummaa keewwata 71 jalatti tumame ni qabaata.

61. Miseensota Mana Maree Bulchiinsaa Magaalaa

Baay'inni miseensota Mana Maree Bulchiinsaa Magaalaa akkaataa seera bulchiinsa magaalota naannichaa ilaalchisee bahuun sadarkaafi gurmaa'insa magaalichaatiin kan murtaa'u ta'a.

62. Aangoofi Hojii Mana Maree Bulchiinsaa Magaalaa

Manni Maree bulchiinsaa magaalaa aangoofi hojii seera Bulchiinsa Magaalota naannichaa ilaalchisee bahuun kan murtaa'u ta'a.

63. Miseensota Mana Maree Bulchiinsaa Aanaa

1) Manni Maree Bulchiinsaa Aanaa miseensota armaan gadii ni qabaata:

(a) Bulchaa;

(b) Itti Aanaa Bulchaa;
(c) Ittigaafatamaa Waajjira Qonnaa
(d) Ittigaafatamaa Waajjira Pabliik Sarviisii fi Misooma Qabeenya Namaa;
(e) Ittigaafatamaa Waajjira Barnootaa;
(f) Ittigaafatamaa Waajjira Fayyaa;
(g) Ittigaafatamaa Waajjira Abbaa Alangaa;
(h) Ittigaafatamaa Waajjira Bulchiinsaa fi Nageenyaa;
(i) Ittigaafatamaa Waajjira Bishaaniifi Inarjii;
(j) Ittigaafatamaa Waajjira Maallaqaa;
(k) Ittigaafatamaa Waajjira Aadaa fi Turizimii;
(l) Ittigaafatamaa Waajjira Lafaa;
(m) Ittigaafatamaa Waajjira Misooma Jallisii fi Horsiisee Bulaa;
(n) Ittigaafatamaa Waajjira Daldalaa;
(o) Ittigaafatamaa Waajjira Galiiwwanii;
(p) Ittigaafatamaa Waajjira Carraa Hojii Uumuufi Ogummaa;
(q) Ittigaafatamaa Waajjira Investimantii fi Industirii;
(r) Ittigaafatamaa Waajjira Dargaggoo fi Ispoortii
(s) Ittigaafatamaa Waajjira Koomunikeeshinii;
(t) Ittigaafatamaa Waajjira Daandii fi Loojistiksii;
(u) Ittigaafatamaa Waajjira Dhimma Dubartootaa fi Daa'immanii;
(v) Ittigaafatamaa Waajjira Dhimma Hojjataafi Hawaasummaa;
(w) Ittigaafatamaa Waajjira Bulchiinsaa.

2) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1 jalatti kan tumame jiraatuyyuu, baay'inni miseen-sota Mana Marichaa akkaataa barbaachisummaa isaatti Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiin hir'achuu yookiin dabalamuu ni danda'a.
3) Bulchaan Aanaa akkaataa Heera Mootummaa keewwata 86 (1) fi keewwata 87 (1) (akka fooyya'etti) kan muudamu ta'ee, itti waamamni isaa Mana Maree Aanichaafi Bulchaa Godinaatiif ta'a.
4) Bulchaa Itti Aanaan Bulchaa Aanaachaatiin dhiyaatee Mana Maree Aanichaatiin kan muudamu ta'ee, itti waamamni isaa Bulchaa Aanaanichaatiif ta'a.
5) Bulchaan Aanaa miseensa Mana Maree Bulchiinsaa yookiin itti gaafatamtoota manneen hojii biroo osoo hin muudin dura waa'ee nama muudamaaf kaadhimamee ilaalchisee Hoogganaa mana hojii sadarkaa Godinaa kaadhimamaa waliin mari'achuu qaba.

6) Muudamni akkaataa keewwata kana keewwata xiqqaa 5 jalatti tumameen hin raawwatamne fudhatama kan hin qabneefi qaamni adeemsa kanaan ala raawwate seeraan kan gaafatamu ta'a.
7) Keewwata kana keewwata xiqqaa 5 jalatti kan ibsame akkuma eegametti ta'ee, ittigaafatamtootni Waajjira Abbaa Alangaa, Komishinii Bulchiinsa Manneen Sirreessaafi Waajjira Poolisii kan ramadaman haaluma walduraa duuba isaaniitiin gumii Abbootii Alangaatiin, Gumii yookiin Komishinara Poolisiitiin ta'a.
8) Heera Mootummaa keewwata 87 (2) jalatti kan tumame akkuma eegametti ta'ee, Bulchaan Aanaa haala raawwii hojii mootummaa ilaalchisee Bulchaa Godinaatiif gabaasa ni dhiyeessa.

64. Aangoofi Hojii Mana Maree Bulchiinsa Aanaa

Manni Maree Bulchiinsaa Aanaa aangoofi hojii Heera Mootummaa keewwata 85 jalatti tumame ni qabaata.

65. Miseensota Mana Maree Bulchiinasa Gandaa

1) Manni Maree Bulchiinsaa Gandaa miseensota armaan gadii ni qabaata:
   (a) Bulchaa;
   (b) Itti Aanaa Bulchaa;
   (c) Manaajara Gandaa;
   (d) Qindeessaa Deeskii Misooma Qonnaa;
   (e) Qindeessaa Deeskii Misooma Barnootaa;
   (f) Qindeessaa Deeskii Fayyaa;
   (g) Qindeessaa Deeskii Dhimma Nageenyaa;
   (h) Qindeessaa Deeskii Dhimma Dubartootaa fi hawaasummaa;
   (i) Qindeessaa Deeskii Bu'uuraalee Misoomaa;
   (j) Qindeessaa Deeskii carraa hojii umuu fi faayinaansii baadiyyaa
   (k) Qindeessaa Deeskii daldalaa, bulchiinsa Faayinaansii fi qabeenyaa fi Galii
2) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1 jalatti kan tumame jiraatuyyuu, baay'inni miseensota Mana Marichaa akkaataa barbaachisummaa isaatti Mana Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaatiin hir'achuu yookiin dabalamuu ni danda'a;
3) Keewwata kana keewwata xiqqaa 1 (a-k) kan tumame akkuma eegametti ta'ee, ittigaafatamtoonni qaamolee mootummaa Gandichaa kan dabalu yoo ta'e Mana Maree Gandichaa keessatti kan hirmaatan ta'a.

4) Miseensonni Mana Maree Bulchiinsaa Bulchaa Gandichaatiin dhiyaatanii Mana Maree Gandaatiin kan muudaman ta'ee; itti waamamni isaanii Bulchaa Gandaafi Mana Maree Gandichaatiif ta'a.
5) Manni Maree Bulchiinsa Gandaa sochii siyaasaa, diinagdeefi hawaasummaa Gandichaa raawwachiisuuf koree miseensota Mana Maree Gandaafi jiraattota Gandichaa ofkeessaa qabuun ni gurmaa'a.
6) Bulchaafi Itti aanaa Bulchaa Gandaa akkuma walduraa duuba isaaniitiin Heera Mootummaa keewwata 97 (1)fi 99 (1) jalatti tumameen kan muudaman ta'a.
7) Itti waamamni Bulchaa Gandaa Mana Maree Gandichaa fi Bulchaa Aanaatiif ta'a.
8) Aangoofi hojiin Heera Mootummaa keewwata 98 jalatti tumame akkuma eegametti ta'ee, Bulchaan Gandaa sochii siyaasaa, diinagdeefi haawasummaa Gandichaa olaantummaadhaan ni hooggana; ni qindeessa; ni to'ata; Mana Maree Gandichaafi Bulchaa Aanaatiif gabaasa ni dhiyeessa.

66. Dirqama Qaama Raawwachiiftuu

Qaamni raawwachiiftuu kamiyyuu raawwii aangoofi hojii seeraan mana hojichaatiif kenname ilaalchisee mana hojii olaanaa isaatiif gabaasa dhiyeessuufi qajeelfama hojii kennamuuf raawwachuufi raawwachiisuuf dirqama ni qabaata.

67. Damee Manneen Hojii

1) Labsii kana keewwata 12 jalatti Manneen hojii ibsaman akkaataa akaakuufi bal'ina hojii isaaniitiin sadarkaa Godinaa, Aanaa, Magaalaa yookiin Gandaatti gulantaa bulchiinsaa lama yookiin lamaa ol walitti butuudhaan yookiin gulantaa Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa hundatti damee qabaachuu ni danda'u.
2) Moggaaffamniifi sadarkaan damee mana hojichaa caaseffamaafi gurmaa'ina manni hojii olaanaa dhimmi ilaalu dhiyeeffatu irratti hundaa'uudhaan Mana Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaatiin kan murtaa'u ta'a.
3) Aangoofi hojiin damee mana hojii sadarkaa kamittuu argamu aangoofi hojii mana hojii sadarkaa naannootti kenname raawwachiisuu ta'a.
4) Raawwii aangoofi hojii waajjira olaanaa isaatiif Labsii kanaafi seerota biroon kenname ilaalchisee itti waamamni mana hojii damee kamiyyuu, Mana Maree Bulchiinsaa sadarkaa isaatti argamuufi waajjira isaa olaanaadhaaf ta'a.
5) Qaxarriin, ramaddiin, guddinni, jijjiirraan, adabbiin naamusaafi hojiirra gaggeeffamuu hojjaattoota damee manneen hojii kamiyyuu akkaataa Seera Bulchiinsa Hojjattoota mootummaafi seerota biroo dhimmichi ilaallatuun kan raawwatamu ta'a.

68. Walitti Dhufeenya Bulchiinsi Magaalotaafi Manneen Hojii Seektaroota Naannoo Waliin Qabaatan

Labsii Bulchiinsa Magaalotaa keessatti kan tumame akkuma eegametti ta'ee, walitii dhufeenyi bulchiinsa magaalotaa fi maneen hojii seektaroota naannoo waliin qaban kan armaan gadii ta'a:

1) Itti waamamni manneen hojii seektaroota Bulchiinsa Magaalotaa Muummeefi Ol'aanaa keessatti argamanii mana hojii olaanaa isaanii sadarkaa naannoo jiruufi Bulchiinsa Magaalotaa keessatti argamaniif ta'a.
2) Itti waamamni manneen hojii seektaroota Bulchiinsa Magaalotaa Giddugaleessaa fi Guddattuu keessatti argamanii manneen hojii seektaroota Godinchaa magaalonni kun keessatti argamaniif ta'a.
3) Magaalotaafi Aanaalee magaalota marsanii jiran gidduu walitti dhufeenyi yookiin waliigalteen taasifamu Bulchaa Aanaafi Kantiibaa Magaalaatiin kan raawwatamu ta'ee Manneen Mareetiif dhiyaatee ragga'uu qaba.
4) Dirqamni gabaasaa dhiyeessuufi qajeelfama hojii kennamu raawwachuu fi raawwachiisuu, muudamaa fi ramaddii hooggantoota manneen hojii ilaalchisee qaama ol'aanaa mana hojichaa waliin mari'achuu ilaalchisee tumame qaamolee raawwachiiftuu Bulchiinsa Magaalotaa irrattis raawwatiinsa ni qabaata.

Kutaa Torba

Tumaalee Adda Addaa

69. Sirna Madaallii fi Beekkamtii Manneen Hojii

1) Manneen hojii mootummaa naannichaa sadarkaa kenna tajaajilaa fi raawwii hojii isaanii irratti hundaa'uun waggaa waggaadhaan madaalamanii beekkamtiin kan kennamuuf ta'a.
2) Ulaagaan madaallii, miseensota madaallii gaggeessan akkasumas aangoo fi hojii isaanii fi beekkamtiin kennamu Dambii bahuun kan murtaa'u ta'a.

70. Mirgaafi Dirqama Dabarsuu

1) Mirgaafi dirqamni qaamolee raawwachiiftuu kanaan dura waliin turanii Labsii kanaan gargar bahan mirgaafi dirqamichi aangoofi hojii isaanii waliin kan walqabatuufi gargar hiramuu kan danda'u yoo ta'e Labsii kanaan qaama haarawaa hundeeffametti darbee jira.
2) Mirgaafi dirqamni Akkaadaamii Hoggansa Naannoo Oromiyaa gara Yunivarsiitii Naannoo Oromiyaatiif darbee jira.

3) Mirgaa fi dirqamni Ejensii Dhimma Hawaasa Misoomaaf Kaafamuu gara Komishinii Hoggansa Sodaa Balaa fi Kaafamtoota misoomaatti darbee jira.
4) Mirgaa fi dirqamni Waajjira Qindeessaa Walta'iinsa Mootummaa fi Qaamolee Dhuunfaa Mootummaa Naannoo Oromiyaa gara Biiroo Dhaabbilee Misoomaa Mootummaatti darbee jira.
5) Mirgaafi dirqamni qaamolee Labsii kanaan dura of danda'anii turanii Labsii kanaan walitti makamanii gara qaama walitti makamiinsa isaaniitiin hundeeffameetti darbee jira.
6) Mirgaafi dirqamni waliin qabaachaa turan kan eenyu akka ta'e gargar baasuun kan hin danda'amne yookiin qaama tokkoof kennuun kan hin danda'amne yoo ta'e dhimmichi Mana Maree Bulchiinsa naannichaatti dhiyaatee kan murtaa'u ta'a.

71. Tumaalee Ce'umsaa

1) Bu'uura Labsii kanaatiin caasaan diriiree hanga hojiirra oolutti seeraafi caasaa duraan tureen wanti barbaachisu hundi kan raawwatamu ta'a.
2) Labsiin kun osoo hin bahin hojiiwwan eegalaman hundi Labsii kanaan akka eegalamanitti lakkaawamanii raawwiin isaanii kan itti fufu ta'a.

72. Seerota Raawwatiinsa Hin Qabaanne

1) Labsii Qaamota Raawwachiiftuu Mootummaa Naannoo Oromiyaa Irra Deebiidhaan Gurmeessuufi Aangoofi Hojii Isaanii Murteessuuf Bahe Labsii Lakkoofsa 213/2011 Labsii kanaan haqameera;
2) Dambii Akkaadaamii Hooggansa Mootummaa Naannoo Oromiyaa Hundeesssuuf Bahe Lak.170/2007 fi isa fooyyessuuf kan bahe lak. 176/2008 Labsii kanaan haqamee jira.
3) Dambii Ejensii Dhimma Hawaasa Misoomaaf Kaafamuu Mootummaa Naannoo Oromiyaa Lakk. 178/ 2008 Labsii kanaan haqamee jira.
4) Dambii Waajjira Qindeessaa Walta'iinsa Mootummaa fi Qaamolee Dhuunfaa Mootummaa Naannoo Oromiyaa Hundeessuuf Bahe Dambii Lak. 198/2010 Labsii kanaan haqameera.
5) Labsiin, Dambiin, Qajeelfamniifi barmaatileen Labsii kanaan walfaallessu kamiyyuu dhimmoota Labsii kanaan hammataman irratti raawwatiinsa hin qabaatan.

73. Aangoo Dambii fi Qajeelfama Baasuu

1) Manni Maree Bulchiinsaa Mootummaa Naannichaa aangoofi hojii Qaamolee Raawwachiiftuu hojiirra kan oolchan Boordota, Ejensiilee, Dhaabbattootaafi kan kana fakkaatan Dambiidhaan hundeessuu ni danda'a.

2) Labsii kana hojiirra oolchuuf Manni Maree Bulchiinsa Mootummaa Naannichaa Dambii baasuu ni danda'a.
3) Qaamni raawwachiiftuu Labsii kanaan hundeeffame, sadarkaa naannootti aangoofi hojii isaa raawwachuuf Labsii kanaafi Dambii Manni Maree Bulchiinsaa naannichaa baasu irratti hundaa'uun qajeelfama baasuu ni danda'a.

74. Dirqama Deeggarsa Kennuu

Qaamni dhimmi ilaalu kamiyyuu dhimmoota Labsii kana keessatti ibsaman hojiirra oolchuuf dirqama deeggarsa kennuu qaba.

75. Guyyaa Labsichi Hojiirra Itti Oolu

Labsiin kun guyyaa Caffeedhaan ragga'e irraa eegalee hojiirra kan oolu ta'a.

Finfinnee, Fulbaana Guyyaa 15, Bara 2014

Shimallis Abdiisaa

Pirezidaantii Mootummaa Naannoo Oromiyaa